17de Jaargang No 35

BUREAUX REDACTIE EN ADMINISTRATIE:

SEMARANG: Heerenstraat 15 tel. 113 en 195

JOGJA : Pakemweg 80, telefoon 389

SOLO : p/a Hotel Slier, telefoon 25, en Lodjiwoeroeng 12, telefoon 1.

Directie N.V. de Preangerbode.
Hoofdredacteur P. SCHEEPERS.

Semarang Zaterdag 10 Februari 1940

ALGEMEEN HANDELSBLAD
voor Nederlandsch-Indië

Dit nummer bestaat uit DRIE bladen.

Abonnement f 1.75 p. mnd. of f 5.25 p. kw.

— Het abonnement dient bij vooruitbetaling — maandelijks of per kwartaal — voldaan te worden. Een abonnement loopt steeds over een vollen kalendermaand of een vol kwartaal.

— *Advertenties* f 0.40 per regel, met een minimum van 10 regels. Familieberichten f 4.— per plaatsing.

Advertenties dienen steeds bij vooruitbetaling voldaan te worden.
Contract-advertenties volgens speciaal tarief.

Nieuws.

Russen blijven ondanks zware verliezen tegen de Mannerheimlijn beuken. — Alles wijst erop ,dat het hier erop-of-eronder gaat. — Het offensief is thans over de volle breedte van het front ingezet. — De Fransche kamer is in geheime zitting over de communisten overgegaan. — Nieuwe luchtaanvallen der Duitschers op de Britsche kust. — Duitschland wenscht slechts vrede na een overwinning. — Nazi's in Turkije ontslagen. — In Washington zijn de neutralen tot besprekingen overgegaan, terwijl Summer Welles naar Europa werd gedirigeerd.

PERS EN BLIJVER

Het is niet zoo lang geleden, dat in de Indische pers een strijd ontketend werd om een belangrijk journalistiek principe, nl. om de zelfstandigheid der redactioneele leiding bij de dagbladen.

Het was de „Koerier", die afgaande op een berichtje, dat de directie van enkele bladen gecoördineerd was, de beschuldiging uiteerde, dat deze coördinatie ook wel merkbaar zou worden in de redactioneele leiding.

Deze beschuldiging kwam dus hierop neer, dat de verantwoordelijke leider van een blad verkleineerd werd tot de steno-typist der directie en hiertegen werd zeer heftig geprotesteerd door bladen als „Het Nieuws", „Het Bataviaasch Nieuwsblad", het „Soerabaiaasch Handelsbld", de „Locomotief" en het „A.I.D."

Dit protest *was* gefundeerd, want nimmer is er sprake geweest en nimmer *zal er spake zijn* van pressie op de richting, welke een dagblad heeft ingeslagen.

Wij hebben ons buiten deze twist gehouden, omdat onze lezers zeer goed begrepen hebben, dat onze richting duidelijk merkbaar is. Immers, wij staan op de bres voor de belangen, van die bevolkingsgroep, welke permanent in Indië zal blijven, de groep, welke juist door haar positie in groote mate zal moeten medewerken aan den uitbouw en bloei van dit land.

Wij hebben deze richting nimmer onder stoelen of banken gestoken; en voor onze trouwe lezers is het niet noodig voorbeelden aan te halen. Sterker en eerder dan eenig ander blad hier in Indië hebben wij gewezen op de gevaren der indianisatie; op de boeien, welke de lagere en middelbare ambtenaren — allen Blijvers! — door het barrière-stelsel worden aangelegd en op zoovele belangrijke vraagstukken, welke de Blijvers aangaan.

Wij hebben daarbij ook niet geschroomd op de fouten te wijzen.

Toen dus ook de in den aanhef gemelde strijd heftig ontbrandde hebben wij ons er buiten gehouden, omdat wij slechts één doel voor oogen hielden nl. voortgaan met dien strijd.

En laat ons hierbij onmiddellijk aanteekenen: nimmer werd ons ook maar één vingerwijzing gegeven, dat wij fout waren, of dat wij anders moesten schrijven. En toch is onze directie tevens directie van enkele andere bladen welke een gansch andere richting hebben ingeslagen, die dus voor geheel andere belangen opkomen.

Nu echter het orgaan van de Indische katholieke Blijvers zich in den strijd gemengd heeft en in nummer zestien van bedoeld orgaan niet minder dan vier artikelen over de „dagbladtwist" zijn verschenen en nu bovenal de Indo-Europeesche groep in het geding getrokken wordt, nu achten wij het noodzakelijk ons *ook* in dien strijd te mengen, want *nu* raakt die strijd één der belangrijkste principes, welke *wij* voorstaan, nl. de behartiging der belangen van de Blijvers!

⁂

Wij zullen ons voorloopig bepalen tot het inleidend artikel van den heer J. A. M(onod) de F(roideville), die dit artikel aanvangt met te verklaren, dat de „Koerier" goed werk deed door den strijd te ontketenen, doch dat het orgaan om andere redenen meent te moeten deelnemen aan den strijd. Die reden omschrijft hij aldus:

> Wanneer we vragen, wat de invloed is van de Indo-Europeesche groep op de Europeesche pers in Indië, dan is het antwoord: buitengewoon gering. Niettegenstaande deze groep van de totale Europeesche bevolking het allergrootste deel uitmaakt.

Wij kunnen dit standpunt gedeeltelijk onderschrijven, want de Indo-Europeesche groep *heeft* weinig invloed op de pers in het algemeen, doch..... dat was vroeger, toen de heer Monod de Froideville nog als vertegenwoordiger van een *deel* der Indo-Europeesche bevolkingsgroep zitting had in den Volksraad.

Sedert dien zijn er dagbladen verschenen, die begrepen hebben, welk een kracht in de toekomst *moet* uitgaan van de Blijversgroep, die ieder jaar grooter wordt.

Sedert dien hebben zich vele wijzigingen voltrokken; sedert dien heeft het gevoel van zelfbewustwording *in* de Indo-Europeesche bevolkingsgroep een sterker karakter gekregen en de eerste symptomen hiervan waren wel, dat het I.E.V. naast zijn plaatselijke periodieken overging tot de uitgifte van een eigen krant.

Sedert dien heeft zich een tweede proces voltrokken, nl. dat vele Trekkers tot Blijvers zijn geworden, waardoor zij de opvattingen en ideologiën van de Blijversgroep leerden aanvoelen en deze dan ook krachtig propageeren.

Sedert dien hebben ook enkele dagbladen ingezien, dat de Blijversgroep niet *kan* blijven wat zij was, nl. zooals de heer Monod de Froideville die groep nog uitbeeldt: een groep wier invloed niet gevoeld wordt.

Zeker, de Indo-Europeesche groep neemt nog steeds een plaats van ondergeschikt belang in, waar het het zakenleven betreft, doch ook *hierin* zal verandering komen, wanneer de Indo-Europeanen *allen* slechts het ééne groote belang willen inzien, nl. dat eenheid in die groep geboden is en dat men zich niet *sectarisch* of „social" mag splitsen.

Wij leggen den nadruk op *deze* noodzaak, omdat de heer Monod de Froideville even verder in zijn artikel schrijft:

> Maar laten wij karakter genoeg hebben om de noodzaak in te zien van zelf-reconstructie. Voor de zooveelste keer: we hebben zelf te zorgen, dat we iets anders „verdienen" dan we nu hebben.
>
> Ook voor de pers zal dit gelden.
>
> Men versta ons goed: we willen geen afzonderlijke Indo-Europeesche pers. We willen wel een Europeesche pers, die zich beter, volledíger oriënteert dan tot nu toe op de blijvers-belangen, die blijvende Indische belangen zijn.

Ziet, *dit* is volkomen de richting welke wij steeds hebben gevolgd: oriënteering op de *blijvers*belangen; op de blijvende Indische belangen.

⁂

Het is daarom zoo sterk te betreuren, dat de heer Monod de Froideville aan het slot van zijn artikel plots een *andere* koers inslaat en het Indo-Europeesche belang laat varen, om het Katholieke belang te dienen.

Hij schrijft nl. na aangehaald te hebben, dat hij jaren geleden te Utrecht een manifestatie van katholieke arbeiders heeft aanschouwd, waarbij voorop een vaan werd gedragen: „Wij zijn de bouwers van den nieuwe maatschappij":

> Nu we bijna twintig jaren verder zijn, zijn wij, zijn ook de Katholieke arbeiders wel tot het bewustzijn gekomen hoe geweldig moeilijk dit is: een nieuwe maatschappij op te bouwen op de Katholieke beginselen. De opzettelijke en onopzettelijke weerstanden daartegen zijn zoo groot, dat we alleen met Gods hulp kunnen slagen deze hinderpalen te overwinnen.

en tot slot:

> De katholieke Indo-Europeanen hebben in Indië een roeping te vervullen. Dit is niet voor de eerste keer gezegd. De Katholieke pers heeft een roeping, die daaraan parallel gaat. Moge dit aan beide zijden begrepen worden.

Immers met deze woorden wordt het eerste betoog van den heer Monod de Froideville geheel vernietigd. *Wat* overheerscht nu feitelijk: het *Blijvers*belang, waarvoor hij in den aanhef van zijn artikel een lans brak, of het *katholieke* belang, dat hij weer aan het einde van het artikel propageert.

Wij willen hier de tactiek van „De Koerier" niet volgen, doch men ontkomt niet aan den indruk, dat de schrijver hier geschreven heeft onder druk van zekere zijde.....

En dit nu valt sterk te betreuren, omdat bij de behartiging van het *Blijvers*belang het *katholieke* belang zeker niet in het gedrang behoeft te komen. Integendeel, dit kan daarbij zelfs zèèr goed gediend worden, doch omgekeerd is dit onmogelijk.

Niet alle Blijvers zijn katholiek en niet alle katholieken zijn Blijvers.

Het is daarom, dat wij ons *sectarisch* steeds neutraal hebben gehouden, omdat wij het groote *blijvers*belang stelden boven een kleiner sectarisch belang, vooral ook omdat wij de noodzaak der *eenheid* in de Indo-Europeesche gelederen vóór *alles* stellen.

Het is immers de versnippering geweest, welke oorzaak was, dat de belangen der Indo-Europeanen in het verleden niet telden; het is de huidige zelfsbewustwording *in* de groep, welke den Indo-Europeaan meer op den voorgrond zal plaatsen; in een positie ,waar hij gewaardeerd en begrepen zal worden.

Het is de zelfreconstructie in breeder „neutraal" verband, welke den Indo-Europeaan en Blijver de positie én erkenning zal brengen en, welke óók de heer Monod de Froideville voor deze groep wenscht; het is echter een andere zelf-reconstructie, welke wij, vrij van eenigen druk der directie of partij, propageeren, n.l. de *zelf-reconstructie der eenheid*.

⁂

Wij hebben reeds in den aanhef geschreven, dat de directie van dit blad toevallig óók de directie van enkele andere bladen is. Maar dáármede houdt de band dan ook geheel op. Ieder blad in het zoo scherp veroordeelde „concern-systeem" heeft zijn *eigen* meening en zal steeds voor die eigen meening uitkomen. Van een coördinatie op journalistiek gebied, dus van een „gelijkschakeling" van richting zal nimmer sprake zijn. „Het „Algemeen Handelsblad" zal steeds de belangen van den Indo-Europeaan en Blijver blijven behartigen; dit blad zal strijden voor de *eenheid* in deze groep, omdat de Indische belangen — en dan niet zakelijk — zoo nauw verbonden zijn aan de Blijversgroep.

Als ook de heer Monod de Froideville dit zou willen inzien, dan zou het Blijversbelang beter gediend worden, dan hij wel doet aan het slot van zijn artikel en als hij *dan* zijn eigen woorden: „we moeten ons laten bezielen door de overtuiging dat wij alles kunnen, wat we willen," dan zal hij dit ook kunnen inzien, wanneer hij het slechts *wil* inzien.

Vooral ook omdat de heer Monod de Froideville zijn Blijversgroep stichtte in het belang der Blijvers uit de groote Katholieke gemeenschap.

S.

DE ARBEIDSENQUÊTE IN HANDELSKRINGEN

De Overheid beziet alles zeer optimistisch

Ter wegneming van misvatting omtrent de bedoeling en werkwijze van de a.s. enquête naar de arbeidsvoorwaarden van handelsemployé's wordt volgens het „B. N." van officieele zijde het volgende medegedeeld:

Bedoelde enquête beoogt een globaal beeld te krijgen van de voornaamste arbeidsvoorwaarden in de handelsbedrijven. Hiertoe is een vragenlijst opgesteld t.a.v. de volgende concrete punten: landaard, functie, schriftelijke arbeids - overeenkomst, contractsduur, minimum - contractsduur voor buiten Ned.-Indië aangenomen werknemers, buitenlandsch of binnenlandsch verlof, vacantie-verlof, uitkeering bij overlijden, normale werkuren, overwerk, vrije geneeskundige behandeling en huwelijkstoestemming.

Gegevens omtrent ouderdomsverzorging worden reeds verzameld door de Pensioencommissie, terwijl op het gebied van vrije dagen reeds een wettelijke regeling bestaat krachtens artikel 1602v B.W.

Een enquête als de onderhavige leent zich niet voor achterhalen van bijzondere misstanden, waarvoor zoo noodig afzonderlijke onderzoekingen door de Arbeidsinspectie kunnen worden ingesteld.

Het is niet te verwachten, dat bij de invulling van bovenvermelde concrete punten tusschen werkgever en werknemer veel verschil van meening zal bestaan.

Hoogstens zal dit — hetgeen ook van werknemerszijde wordt erkend — het geval kunnen zijn bij de opgave van het overwerk. Zouden echter op dit punt de antwoorden door de werknemers rechtstreeks bij het Kantoor van Arbeid worden ingediend, dan bestaat geen voldoende garantie, dat zij volkomen objectief luiden. Om dit desideratum zooveel mogelijk te benaderen is het onvermijdelijk, dat ook de werkgever gelegenheid krijge de lijsten in te zien en eventueele onjuiste gegevens recht te zetten. Bij verschil van meening kan altijd een nader onderzoek volgen.

Zooals reeds in den Volksraad werd medegedeeld, is de zelfde methode toegepast bij de enquête naar de dienst- en rusttijden van schepelingen, zonder dat dit tot eenige moeilijkheid aanleiding heeft gegeven. De al dan niet aanwezigheid van een krachtige vakorganisatie maakt ten deze weinig verschil, daar ook ongeorganiseerden ten allen tijde hun klachten bij het Kantoor van Arbeid kunnen voorbrengen.

Indien onverhoopt van werkgeverszijde bij de invulling der vragenlijsten toch ongewenschte beïnvloeding zou plaats vinden, bestaat er ruimschoots gelegenheid daarop rechtstreeks dan wel door middel van den vakbond de aandacht van het Kantoor van Arbeid te vestigen, dat dan uiteraard terzake een nauwgezet onderzoek zal instellen.

Van ondernemerszijde werd echter reeds volledige medewerking toegezegd om een ongewenschte beïnvloeding uit te sluiten en een juiste invulling der vragenlijsten te waarborgen.

Onder deze omstandigheden kan dan ook met vertrouwen het verloop en de resultaten der enquête worden afgewacht.

Dit is nu eens geen foto uit Finland, doch het zijn Hollandsche soldaten, die van het winterlandschap gebruikmaken om gekleed in witte lakens op te treden als landelijke „spoken".

DE NEUTRALEN ONDERHANDELEN

Besprekingen te Washington

Washington, 9 Febr. (Eigen dienst). — De Amerikaansche regeering is een serie besprekingen begonnen met de neutrale staten.

Minister van buitenlandsche zaken Cordell Hull verklaarde, dat deze besprekingen werden begonnen met de idee, dat in den boezem der neutrale staten de wensch leeft om den wereldvrede zoo spoedig mogelijk te herstellen. Hier is echter geen kwestie van den directen vrede in dezen oorlog, doch slechts worden voorbereidende besprekingen gehouden voor eventueele wereldontwapening en meer van soortgelijke vraagstukken.

Op basis van deze besprekingen kunnen ook de oorlogvoerenden aan de besprekingen deelnemen, doch geen der neutrale staten zal zich met den oorlog als zoodanig inlaten.

Heden bracht de Nederlandsche gezant een bezoek aan minister Cordell Hull.

Na de aankondiging van minister Cordell Hull werd nog nadrukkelijk verklaard, dat de reis van onderminister Summer Welles geen verband houdt met deze besprekingen.

OPZIENBAREND FAILLISSEMENT

Met een vies Luchtje

Een onlangs uitgesproken faillissement van een ingezetene te Bandoeng, den heer v.L., heeft in middenstandskringen aldaar eenige sensatie verwekt. Het is niet zoozeer het faillissement zelf, doch de reden, waarom dit is aangevraagd en uitgesproken.

Deze heer v.L. heeft met allerlei, laten wij gerust zeggen valsche voorspiegelingen, van een dame te Bandoeng een bedrag van ruim 28.000 gulden weten los te krijgen, waarmede hij, zooals later bleek, goede sier maakte.

Later werd deze schuld in een notarieele akte vastgelegd, doch de zekerheid van betaling was hiermede niet verkregen, integendeel na tallooze aanmanningen trof, de heer v.L. geen enkele regeling tot afbetaling, waarop de dame gerechtelijke maatregelen liet nemen.

Deze hebben geresulteerd in een aanvrage tot faillissement, dat onlangs door den raad van justitie te Batavia werd uitgesproken.

V. L. die als verkooper van een groote Chineesche firma goede zaken deed, heeft, naar wij hooren, geen smetteloos strafregister. Hij was betrokken bij een diefstal bij de Algemeene Volkscredietbank in Tjiandjoer, die toentertijd nogal sensatie verwekte en waarvoor hij eenige jaren gevangenisstraf moest ondergaan.

VAN ZEDENDELICT VRIJGESPROKEN

Na drie Maanden preventief

De Raad van Justitie te Batavia behandelde gedurende vier dagen met gesloten deuren, de zaak tegen den onder-administrateur van „Pangledjar", den heer F., die beschuldigd werd van overtreding van het art. 290 s.w. (het plegen van ontuchtige handelingen met minderjarige meisjes).

De beklaagde had deswege reeds drie maanden preventief gezeten.

De Officier van Justitie requireerde vrijspraak waarbij de verdediger mr. H. C. P. de Korte zich aansloot, onder verzoek, aan de vrijspraak toe te voegen, subsidiair ontslag van rechtsvervolging.

De beklaagde werd aanstonds uit de preventieve hechtenis ontslagen, terwijl de Raad van Justitie bij vervroeging uitspraak zou doen op 10 dezer.

AMBULANCE NAAR FINLAND

Nog geen officieele Bevestiging

Het „A. I. D." meldt, dat volgens zekere kringen een ambulance van het Nederlandsche roode kruis, waaraan drie chirurgen en vier andere doktoren zijn verbonden, alsmede twintig verpleegsters spoedig naar het Finsche front ten Noorden van het Ladoga-meer zal vertrekken.

Officieel wordt echter verklaard, dat nog geen mededeelingen ter beschikking zijn.

DE MOSVIA-UITBREIDING

De Plannen voor twee Jaar

Wij hebben gisteren reeds gemeld, dat op aanvullende begrooting een bedrag van f 11.000 is aangevraagd, welke gelden zijn bestemd voor de uitbreiding van de Mosvia te Bandoeng.

Deze uitbreiding omvat den bouw in dit jaar nog van een groot klasselokaal, 8 internaatskamers, een verbetering van de fietsenbewaarplaats en van de waschplaats.

Het aantal klasselokalen, dat momenteel uit 2 groote en een kleinere bestaat, zal dan op drie worden gebracht, omdat het in de bedoeling ligt, het kleinere lokaal te bestemmen voor leeraarskamer welke thans geheel onbreekt.

Na den bijbouw van de 8 internaatskamers zal het aantal internaatskamers gebracht worden op 60 hetgeen nog onvoldoende is bij een leerlingental van 79.

Het ligt naar wij vernemen in de bedoeling, dat in 1941 aan de verdere uitbreiding van het gebouw wordt gewerkt. De gelden voor deze uitbreiding, welke omvat den nieuwbouw van nog een klasselokaal, dertig internaatskamers en een ruimere eetzaal, zullen op de begrooting van 1941 worden aangevraagd.

DE ACCOUNTANTS-AFFAIRE

Volgende Maand voor den Raad

Het vooronderzoek in de zaak van den accountant J. loopt thans ten einde. Er dienen nog enkele getuigen te worden gehoord, die overgeplaatst werden in het tijkvak tusschen de eerste en de laatste verduistering in.

Vermoedelijk zal de zaak in den loop der volgende maand ter terechtzitting kunnen worden behandeld.

Het nader boekenonderzoek heeft volgens het „B. N." bevestigd dat het geheele bedrag van f 184.000.— J. door de vingers is geglipt, zonder dat er voor hem zelfs mislukte speculaties noodig waren om het in minder dan vijf jaar tot een dergelijk hoog bedrag te brengen, waarbij hij dan ook nog zijn op rechtmatige wijze verkregen, groote inkomen heeft uitgegeven.

PARINDRA-ACTIVITEIT

Conferentie in Cheribon

Ons werd medegedeeld, dat de inheemsche politieke vereeniging „Parindra" en haar jeugdvereeniging „Surja Wirawan" op 17 en 18 Februari a.s. te Cheribon een provinciale conferentie zullen houden.

In aansluiting op deze conferentie zal op 18 en 19 Februari op initiatief van de afdeeling Tjiledoek van de „Parindra" een openbare bijeenkomst worden gehouden, waarin o.a. de Volksraadsleden Thamrin en Soekardjo Wirjopranoto het woord zullen voeren.

Voorts is ons medegedeeld, dat het a.s. congres van de „Parindra" in de maand Juni te Bandjermasin (Borneo) zal plaats vinden.

IN HET SPOTLIGHT

„Ergens....'

De Indische bureaucratie is niet dood; integendeel zij leeft in alle vormen en in alle hoeken. Het jongste bewijs van dit leven wordt wel gedemonstreerd door de censuur, waarover dit blad gisteren reeds schreef. Men spreekt thans van „ergens-in-Indië" en rangen bestaan niet meer.

En juist is deze bepaling afgekomen, nu ik over enkele troepenbewegingen had willen schrijven, doch als goed staatsburger, die het moede hoofd buigt voor alle bepalingen, zal ik die troepenbewegingen maar uit deze rubriek schrappen. En ik doe het met de Fransche slag, aldus

20 lignes censurées

Het voorproefje.

Waarmee ik maar wil zeggen, dat de last, welke den journalist op de schouders is geladen, óók maar door de lezers moet worden gedragen. In Frankrijk ziet men groote lappen wit in de krant, óók vanwege de censuur en wie weet, wat hier nog kan gebeuren, nu de bureaucratie al zóó begint....

Ook dàar al!

En dat het bureaucratisme steeds dieper in ons volkssysteem invreet, blijkt wel uit het feit, dat men van het College van Gedelegeerden óók een ambtelijk corps gaat maken. Men weet, dat het lid van dit Volksraadscollege een vergoeding ontvangt voor de belangrijke diensten den Lande bewezen en nu heeft men een voorziening getroffen, waarbij deze leden standplaatstoelage zullen ontvangen. En verder mogen de leden vier maanden met verlof gaan en dan zal een vervanger worden aangesteld.

Gaat dat alles niet met snelle schreden naar de ver-ambtelijking van het Volksraadscollege.... ! !

Academisch Betoog.

En dat alles wordt betaald voor gloedvolle voordrachten, welke gehouden worden over het zeer ernstige onderwerp of de voorzitter „lid-voorzitter" of „voorzitter lid" is.

Op dit terrein voelde P. K. zich verschrikkelijk goed thuis en zeker heeft hij zijn medeleden tien minuten academisch uitstekend bezig gehouden. Maar laat ons dit den heeren Volksraadsleden niet kwalijk nemen, want zij hebben veertien dagen moeten wachten, vóórdat zij werkelijk op gang konden komen en dan hebben de heeren wel eenigen tijd voor het „opwarmen" noodig.

Want als straks de welsprekendheid loskomt, dan krijgen de stenografen weer stijve vingers van het opnemen.

Wijze maar dure Woorden.

Doch mogelijk is het voor den buitenstaander wel van eenig belang om een klein statistiekje over de behandelingen in Februari voor oogen te krijgen.

Tot 1 Februari vonden drie zittingen plaats, welke ieder om en nabij twaalf minuten duurden. Daarvoor waren de heeren Volksraadsleden veertien dagen in Batavia en dan begrijpt men wel dat standplaatstoelagen noodzakelijk werden.

Om even juist te zijn op 17 Februari twaalf minuten; op 23 Januari dertien minuten en op 1 Februari negen minuten.

Wijze, maar dure woorden worden dan gesproken voor een wijs en geduldig publiek.

Financieele agressie.

De moederlandsche regeering heeft naar mijn bescheiden meening een hartelijke agressieve leeningspolitiek afgekondigd. Er zijn drie honderd millioen noodig. Eerst bleef men beleefd en vroeg men het publiek er aan deel te nemen. De kleinen gaven, doch de grooten bleven stilletjes thuis en nu zegt de regeering: Wilt U Uw gelden niet geven, dan maar met dwang en als dat geen agressie is, dan weet ik niet wat agressie wèl is.

Noodzakelijk.

Maar gelijk heeft de regeering, want het is toch wel een beetje al te schandelijk, dat de Nederlandsche richards zich weer als de echte kruideniers laten zien. Hopen wij nu maar dat dit offensief op de geldmarkt spoedig de eerste drie honderd millioen gulden, zal opbrengen. En wilt U dan nog beweren, dat wij niet in oorlog zijn.

De Boemerang

Trouwens er leeft hier in Indië óók zoo iets als een oorlog. Gisteren ontving ik het nummer van „Onze Tijd" het maandblad voor de Indische Katholieke Blijvers, een blad dat ik steeds met genoegen doorlas, omdat het op één principieel punt met ons blad overeenkwam, nl. in den strijd voor de Blijversbelangen. Maar ziet, ditmaal niet anders dan artikelen over „Wij en de dagbladpers", ja tot zelfs de omslag is er mee bedrukt. Dan zegt dit orgaan, dat de dagbladpers niet zelfstandig is, maar als vijf personen over een en hetzelfde onderwerp schrijven, dan voelt men den druk van zekere zijde wel heel erg duidelijk aan...

En dan zou ik kunnen zeggen: niet het Blijversbelang domineert, maar een geheel ander belang en dan zou men de aanvallen op de „vrije" pers zonder meer kunnen beschouwen als het werpen van den boemerang, welke naar het eigen hoofd terugkaatst.

Troubadour.

Semarang en Omstreken.

HET HAVENBEDRIJF VAN SEMARANG

Rente-Uitkeeringen in zes Jaar bijna tot de Helft teruggeloopen

Vergadering Commissie van Bijstand

DE ONTWERP-BEGROOTING 1941

Dezer dagen kwam in het kantoor van de havendirectie bijeen de Commissie van Bijstand in het belang van het beheer van de haven Semarang.

Deze vergadering, welke voorgezeten werd door den heer ir. F. C. van Haeften directeur der haven, werd bijgewoond door de leden Mr. H. E. Boissevain, burgemeester van Semarang; F. M. W. M. Bonsen, agent der K. P. M.; J van der Hoeven, havenmeester en Ch. B. H. Waller Diemont, hoofdcontroleur bij den dienst der I.U. en A.

Behandeld werd de ontwerp-begrooting voor het jaar 19b1.

Personeelskosten.

De personeelskosten van het kantoor zijn voor 1941 geraamd op f 29.717, hetgeen meer is dan de verwachting voor 1940, welke f 29.154 bedraagt.

De toelichting vermeldt, dat in 1941 de personeelsuitgaven iets hooger zullen zijn dan die in 1940, omdat enkele bezoldigingsverhoogen toegekend moeten worden, terwijl enkele promoties zullen plaatsvinden.

De materieele uitgaven zijn geraamd op f 3.683 tegen een raming van f 3.546 in 1940.

Voor den kapitaalsdienst wordt een bedrag van f 10.000 voldoende geacht. De voorzitter deelde in de vergadering van de commissie van bijstand mede, dat de wegverbeteringen, welke uit te voeren zijn op het haventerrein, in 1941 geheel gereed zullen komen.

Door een der leden werd gevraagd, of het wegdek veel te lijden had van het tjikarvervoer. De voorzitter gaf toe, dat het wegdek iets gladder werd, doch dit achtte hij geen noemenswaardig bezwaar, aangezien de wegen op het haventerrein allemaal kort zijn en dus hard rijden niet mogelijk is.

De Baggerdienst.

Een belangrijke post op de begrooting van het havenbedrijf hierterstede is steeds weer de baggerdienst. De kosten worden voor 1941 iets hooger geraamd dan in 1940 in verband met de te verwachten prijsstijging van materiaal. De post „Onderhoud baggerwerk" laat derhalve een totaal zien van f 75.000.

De voorzitter wees bij de behandeling van dezen post op het feit, dat de raming voor 1939 f 95.000 bedroeg, doch dat men heeft kunnen volstaan met een bedrag van f 68.000. Deze belangrijke bezuiniging is o.a. het gevolg van de omstandigheid, dat het uitdiepen van de toegangsgeul en van het havenkanaal niet meer geschiedde door baggermolens, doch door een slibzuiger.

Onderhoud Terreinen, Kaden e.d.

De post onderhoud en exploitatie van kaden en steigers, oeververdedigingen etc. is geraamd op f 42.500. Te weten 16.772 voor personeelsuitgaven en f 25.728 voor materieele uitgaven.

Wat de uitgaven ten laste van de reserve voor groote herstellingen betreft zal rekening gehouden moeten worden met het feit dat de ijzeren dakbedekking van loods H-1 vernieuwd zal moeten worden hetgeen op f 8.000 komt, terwijl verder een vernieuwing van de ijzeren dakbedekking van de noordelijke helft van de loods H-12, welke op f 6.000 geraamd is noodzakelijk zal zijn.

Goederengeld.

De post „Goederengeld" is geraamd op f 225.000. Men heeft nl. den invoer in bruto tonnen op 160.000 tonnen geraamd er den uitvoer op 450.000 ton. De uitvoer werd als volgt gespecificeerd suiker 2900.000 ton; mais 1000; melasse 45.000; gaplekmeel 25.000 en overige producten 80.000.

Bij de behandeling van dezen post werd door een der leden van den commissie van bijstand opgemerkt, dat het wel goed zou zijn om niet zoo'n optimistischen kijk te hebben op den mogelijken uitvoer. Besloten werd daarop het cijfer der ontvangsten te brengen op f 215.0000.

De suggestie werd gedaan om het goederengeld met 5 cent per gewichtston te verhoogen. Eenenander in verband met de omstandigheid, dat de goederenprijzen gegestegen zijn.

Wij kunnen hierbij aanteekenen, dat in 1927 de prijs vastgesteld werd op f 0.50 per gewichtston, welke prijs in 1929 werd verlaagd tot f 0.40 per gewichtston.

Besloten werd dit voorstel aan de bevoegde instanties door te geven.

Verhuur van Terreinen.

Het verhuur van terreinen werd op f 276.000 gebracht. De huur dezer terreinen is geweldig teruggeloopen In 1935 werd nog een bedrag ontvangen van f 413.560.—.

Men deelde ons mede, dat deze teruggang te wijten is aan de crisiskortingen, welke in de diepste depressiejaren werden toegekend. Eenenander zal echter binnenkort definitief geregeld worden.

Vermoedelijk zullen de prijzen komen op f 1.— per M² en voor die gronden liggende aan het water op f 0.75 per M².

Rente-uitkeeringen.

Een der belangrijkste posten op de begrooting is de rente, welke door het havenbedrijf terugbetaald moet worden voor kapitaal, dat vroeger van Regeeringswege werd verstrekt.

Deze rente-uitkeeringen zijn sterk teruggeloopen, o.m. als gevolg van den lageren rente-stand.

Wij laten hieronder de rente-posten op de verschillende begrootingen volgen:

1935	f	426.776
1936	„	413.744
1937	„	317.489
1938	„	307.061
1939	„	233.724
1940 (raming)	„	227.398
1941 „	„	220.780

⁂

Naar wij tenslotte vernemen is geen achterstand in eenige enkel havenobject. De meeste gebouwen zijn geverfd en alle objecten zijn in de laatste jaren intensief onderhouden. Bij de opstelling van de ramingscijfers voor het begrootingsjaar 1941 werd rekening gehouden met het verlangen der Regeering om de materiaalsuitgaven niet hooger te doen zijn dan de geraamde kosten voor 1940.

Electriciteitslevering.

De electriciteitslevering welke, zooals wij reeds gemeld hebben thans door de Aniem wordt verzorgd, gaf geen aanleiding tot klachten. Integendeel in meerdere gevallen betaalden huurders van op het haventerrrein liggende gebouwen zelfs minder voor hun electriciteit dan vroeger het geval was, toen dat bedrijf bij de Haven in beheer was.

Wij kunnen verder nog mededeelen, dat door de Aniem in het havenressort een groot stuk grond werd gehuurd. Het voornemen is, hier een werkplaats en magazijn neer te zetten. De oppervlakte van den grond bedraagt 4000 M².

Asjura-Viering

Heden zal door verschillende Inheemsche vereenigingen den 1sten dag van de maand asjura gevierd worden. Men houdt op dezen dag overal feestelijke bijeenkomsten. Wij meldden reeds de bijeenkomst van de „Persadaraan Goeroe Semarang", doch ook andere vereenigingen zullen dezen dag vieren o.m. „Persatoean Pemoeda Semarang" en de „Taman Siswo".

De Zustermaatschappijen

Opbrengsten in het afgeloopen Jaar

Heden ontvingen wij de voorloopige opgave van de ontvangsten der Zustermaatschappijen gedurende het afgeloopen jaar. Uit een vergelijking met de definitieve opgave der ontvangsten in 1938 blijkt, dat de opbrengsten alle vier maatschappijen het afgeloopen jaar grooter waren dan in 1938.

De volledige opgave ziet er als volgt uit:

Semarang-Joana f 1.402.000 (v.j. f 1.325.000); Oost-Java f 677.000 (v.j. f 609.000); Serajoedal f 419.000(v.j. f 396.000); Semarang-Cheribon f 2.514.000 (v.j. f 2.388.000) .

De Indische exploitatiekosten waren bij alle vier maatschappijen in 1939 aanmerkelijk hooger dan in 1938.

Wij laten hieronder de volledige opgave dezer exploitatiekosten volgen:

Semarang-Joana Stoomtram f 1.094.000 (v.j. f 1.049.000); Oost-Java f 430.000 (v.j. f 421.000); Serajoedal f 233.000 (v.j. f 214.000), Semarang-Cheribon f 1.320.000 (v.j. f 1.301.000).

De opbrengsten in de maand Januari van dit jaar waren bij de „Semarang-Joana" en de „Oost-Java" grooter dan het vorige jaar. Bij eerstgenoemde maatschappij bedroeg het totaal volgens de voorloopige opgave f 110.000 tegen f 104.000 in Januari -939. Bij de „Oost-Java" waren de cijfers respectievelijk f 60.000 en f 49.000.

Door de „Serajoedal" werd f 30.000 ontvangen tegen f 32.000 in Januari 1939 terwijl de opbrengst van de Semarang-Cheribon" f 197.000 bedroeg tegen f 206.000 in Januari 1938.

Royal-Theater

In het Royal-Theater gaat morgenavond de première van de film „La Habanera". De hoofdrollen worden vertolkt door Zarah Leander, Karel Martell en Ferdinand Marian.

Wie er naar Holland gaan

Met het m.s. „Johan van Oldenbarnevelt", welk schip dd. 17 Februari van Batavia vertrekt, zullen de ondervolgende families uit Midden-Java naar Nederland reizen:

Embarkement Batavia.

ir. W. A. Terwogt, dir. Klatensche Cult. Mij, Jogja; ir. A. Dijkstra, Landbouwconsulent, Semarang; fam. M. Vorsteveld, Adj. O. O. O. Adm., Magelang; fam. W. Dijkstra, Chef Mach. N.V. Ver. Vorstenl. Cult. Mij., Semarang; fam. H. R. B. Jonkers, Apoth. Rathkamp & Co, Jogja; mej. H. M. R. Hangelbroek, Hoofdverpl. Zend. Hospitaal, Wonosobo; mevr. E. J. L. Fabius-Post van der Burg, Echtg. Dir. H. B. S., Holland.

Het stoute Vrouwtje

Moeizaam had Palih zijn vermogentje verdiend. Door zuinig te leven en slechts het allernoodzakelijkste te koopen, was hij erin geslaagd van al die centjes en dubbeltjes een vermogen te maken. Nu hij eenmaal binnen was vond Palih, dat hij zich een huis moest aanmeten. Dies kon het gebeuren, dat Palih op zekeren dag zijn nieuwe home betrok. Het was een net keurig kampenghuisje met electrisch licht.

Waarschijnlijk was het leven van P. verder in alle rust voortgegaan, wanneer hij niet op zekeren dag besloot in het huwelijksbootje te stappen. Wat belette hem dit? Hij had geld, hij had een huisje, wat wilde men nog meer? Zoo trok P. op zoek naar een echtgenoote.

Ook deze echtgenoote kreeg hij. Nòg zou er niets gebeurd zijn, wanneer die echtgenoote het niet op den goeden financieelen toestand van Palih had bedoeld.

Het werd voor Palih danook een droeve dag, toen hij ontdekte dat zijn vroolijk vrouwtje zoek was, doodgewoon zoek en met haar waren alle kleeren van Palih verdwenen.

Palih werd boos. Dat hem zoo iets kon overkomen! Hij liep sneltens naar de politie, die deze „perkara" verder onderzocht. Palih's echtgenoot bleef voorloopig echter zoek, totdat zij in de desa Ngemplak werd ontdekt en gearresteerd.

Het was geen moeilijk geval voor Mr. Valewinck. De stoute echtgenoote toonde berouw over haar daad en Palih wilde het nog weleens probeeren. Maar de kleeren, die waren zoek . . . Tja dat was dus diefstal en dat mag niet, zoodat het stoutje vrouwtje twee dagen zal moeten brommen, voordat zij weer naar de echtelijke woning terug mag keeren.

Kerkberichten

Protestantsche Kerk

Hollandsche Diensten.

Koepelkerk.
Zondag 11 Febr. ten 9.30 ure v/m. Ds. Vunderink.

Djomblangkerk.
Zondag 11 Febr. ten 7.30 ure n/m. Mej. Ds. Stegeman.

Pati.
Zondag 11 Febr. ten 7.— ure n/m. Ds. Vunderink.

Salatiga.
Zondag 11 Febr. ten 9.30 ure v/m. Mej. Ds. Stegeman.

Ambarawa.
Zondag 11 Febr. ten 6.— ure n/m. Hr. Schröder.

Maleische Diensten.

Djomblangkerk.
Zondag, 11 Febr. ten 9.30 ure v/m. Hr. Siahaija (H. DOOP).

Djatingaleh.
Zondag 11 Febr. ten 6.30 ure n/m. Hr. Siahaija.

Chineesche Dienst.

Koepelkerk.
Zondag 11 Febr. ten 4.30 ure n/m. Hr. Latuheru.

Vrije Katholieke kerk, Be Blauw Tjoanweg. 4

Liturgische Diensten:
Zondag 11 Febr.: 8 u 30 v.m. gezongen mis.
Zondag 25 Febr.: 8 u 30 v.m. gezongen mis.
Woensdag 28 Febr.: 6 u. n.m. Vespers en Lof.

Leger des Heils, Tjitaroemlaan 36.

Zondag v.m. 8 uur Hollandsche en Maleische Zondagschool.
Zondag v.m. 9 u 30 Heiligingsdienst.
Zondag n.m. 5 uur Openluchtsamenkomst Alboen aloon
Zondag n.m. 7 uur Verlossingssamenkomst.

Gereformeerde kerk Koningin Emmalaan.

Zondagmorgen 9½ uur. Ds. J. H. Sillevis Smitt.
Bediening Heilig Avondmaal.
Collecte Evangelisatie.
Zondagnamiddag 6 u. Voortzetting Heilige Avondmaal; dankzegging.

Christian Science, Karangasem 31.,

Zondag, 11 Februari, 9 uur v.m. Hollandsche dienst.
Onderwerp: Geest.

Burgerlijke Stand Semarang

(Loopende van 27 Januari tot en met 9 Febr).

Geboren.

S. Walker — Sailer z.
P. A. Macaré — Céphas z.
B. G. J. Schuit — Das z.
M. Rugebregt — Roekijah z.
J. G. M. van der Weijden — Van Woerkom z.
J. C. Tobben — Michels z.
H. A. P. A. Rehatta — Sahertian d.
Fr. Schaier — Vodegel d.
M. G. Kutsch Lojenga — Ottens z.
E. V. van Leeuwen — Maas z.
D. J. Muller — La Gordt z.
A. Elias — Vodegel d.
F. C. Schmitt — de Tourton Bruijns z.
K. Nieuwenhuis — Baronnesse von Uexküll Güldenband z.
W van Hoogstraten — Stout d.

Ondertrouwd.

J. Stoffers — N. K. de Blaer.
W. Benjaminsz — Saelah.
L. C. Vijsel — J. L. Andries.
J. P. W. Bongaardt — L. J. Rietdijk.
F. C. L. Korthout — M. Heyman.
H. Busselaar — A. C. Ronkes.
F. J. Kok — A. L. Smit.
J. E. Back — G. F. D. van Everdingen.

Gehuwd.

J. G. Horninge — M. P. Ringrose.
P. R. A. Noort — L. N. Karundeng.
J. R. Onken — M. Ponder.
A. H. Rader — J. E. Wiersma.
G. O. D. Mekern — M. A. B. Delcambre.
J. T. Schenk — L. Fransz.

Overleden.

E. van Nieuwenhuis-Prins vr., 53 jr.
B. Ogilvie vr., 43 jr.
F. J. J. van Gils vr., 42 jr.
Mevr. van der Meel-Soetinah vr., 32 jr.
A. C. Nagel-Brands vr., 41 jr.

Reprise Militair Assaut

Wij herinneren hierbij aan de reprise van het militair assaut, welke hedenavond zeven uur in den Stadsschouwburg zal worden gehouden. Deze reprise zal ook toegankelijk zijn, voor leerlingen van middelbare scholen. Door het organisatie-comité werd terzake reeds overleg gepleegd met de hoofden der middelbare onderwijsinstellingen.

Verder heeft men 250 zitplaatsen en 50 staanplaatsen voor leden van den stadstuin gereserveerd.

Bloedige Vechtpartij

Twee „Wandelaars" veroordeeld

Men zal zich herinneren, dat eenige maanden geleden op den hoek van Gendingan en Bodjong een bloedige vechtpartij plaatsvond, waarbij R., waker bij Toko „Oen" door een tweetal kampongbewoners ernstig werd gewond. R. werd met niet minder dan 13 steekwonden in de C.B.Z. opgenomen.

Heden stonden de beide kampongbewoners S. en O. voor den Landraad terecht.

S. beweerde, dat het slachtoffer tegen hem op was geloopen. Toen beklaagde R. hierop opmerkzaam maakte, kreeg hij een klap in het gezicht. Hij sloeg daarop terug. Hij verdedigde zich hierbij met een mes en werd geholpen door tweeden beklaagde.

Tweede beklaagde verklaarde heel weinig te weten. Hij had slechts de bedoeling gehad om de beide vechtenden te scheiden.

Het slachtoffer als getuige verhoord gaf intusschen een geheel andere lezing van het geval. Volgens hem waren S. en O. hem bij den viersprong gepasseerd, waarop zij hem plotseling in den rug aanvielen. Het slachtoffer werd ernstig gewond. Zoo zelfs, dat zijn linkerhand verminkt werd.

De Landraad daarop uitspraak doende veroordeelde beklaagde S. tot 1 jaar en 8 maanden gevangenisstraf en beklaagde C. tot een gevangenisstraf van 1 jaar en drie maanden.

S. teekende onmiddellijk appèl aan. Tweede beklaagde berustte in het vonnis.

N. I. S.-Mutaties

Wij laten hieronder de mutaties volgen van de Ambtenaren der N. V. Nederlandsch-Indische Spoorweg-Maatschappij gedurende de maand Januari 1940.

Benoemd: P. C. A. Burchartz, tot onderopzichter 1e klasse in vasten dienst, H. C. Lamers, tot Europeesch Ambachtsman in vasten dienst te Djocja, Moesjadi, van Bureauklerk 1e klasse in opleiding tot commies 2e klasse in opleiding.

Bevorderd: G. van Dijk, van Opzichter 1e klasse tot Hoofdopzichter, J. Th. J. Hoebink, Soekiato, E. L. de Graaff Guilloud, van Opzichter 2e klasse tot Opzichter, 1e klasse.

Ong Ing Wie, van Opzichter 3e klasse tot Opzichter 2e klasse.

Overgeplaatst: ir. B. van Bilderbeek, Ingenieur 2e klasse van Jogja naar Semarang.

G. van Dijk, hoofdopzichter van Tjepce naar Jogja.

F. J. Hag\ opzichter 1e klasse van Jogja naar Tepoe.

J. E. Hornung, opzichter 1e klasse van Solo naar Soerabaja.

J. Th. J. Hoebink, opzichter 1e klasse van Semarang naar Jogja.

P. Kodoatie, stationschef 3e klasse van Babat naar Solo.

R. E. C. Zeelig, opzichter 3e klasse van Soerabaja naar Semarang.

Ngalioen, Stationscommies van Solo naar Semarang.

Soekarjo, Stationscommies van Semarang naar Babat.

Ontslag verleend aan: R. J. Nelemans, Afdeelings-Inspecteur met verlof in Nederland, H A. Abbing, Hoofdopzichter op wachtgeld in Nederland.

Verduistering van Schrijf-Machine en Klok

Wij meldden gisteren reeds, dat door de politie hierterstede gearresteerd werd zekere S.G.D. verdacht van verduistering van een schrijfmachine, een hangklok en een stel oorknoppen. Het onderzoek heeft uitgewezen, dat S.G.D. nog meer op zijn geweten heeft.

Ten nadeele van een boekhandel hierterstede werd eveneens een schrijfmachine verduisterd, terwijl verder een Inheemsche meubelhandelaar aan Dr. Djawastraat gedupeerd werd, doordat S.G.D. een klok verduisterde.

Roxy - Theater

Het Roxy-Theater vertoont van morgenavond af de film „Flirting with Fate" met Joe E. Brown in de hoofdrol.

Agenda

ZATERDAG.

City-Theater: The Underpup.
Royal-Theater: The Lady Vanishes.
Roxy-Theater: Too hot to Handle.
K.S.B.-gebouw: Van 8 tot 12 uur n.m. bridge-avond voor de leden van de bridgeclub.
Stadsschouwburg: 7 uur n.m. Reprise Militair Assaut.

Zondag.

City-Theater: The Underpup.*)
Royal-Theater: La Habanera.*)
Roxy-Theater: Flirting with Fate.*)

*) De matinée-voorstellingen zijn onder een afzonderlijk hoofd geplaatst.

Brand op Srondol

Gebrek aan Water maakte Blussching onmogelijk

Gisteravond omstreeks half tien werd de brandweer gewaarschuwd, dat er brand uitgebroken was in een woning op Srondol.

Toen wij kort na het uitbreken van den brand ter plaatse arriveerden bleek ons, dat geen Europeesche woning in brand stond, zooals aanvankelijk vermoed werd doch een groote kampongwoning.

De brandende woning lag niet aan de straat, doch op circa dertig meter daar vandaan en was slechts te bereiken via een kampongweggetje.

Hoog sloegen de vlammen uit het dak en zette de geheele omgeving in een rossigen gloed. Een regen van vonken kwam telkens op de omgeving neer.

Men mag danook van geluk spreken, dat er practisch geen wind stond en het huis wat afgelegen lag. Had de woning in een dichtbebouwde kom gelegen, dan zou het leed niet te overzien zijn geweest. Zelfs thans, na de regens der laatste dagen en het regenbuitje, dat kort voor het uitbreken van den brand viel, werd het huis een gemakkelijke prooi der vlammen.

Via het glibberige en modderige kampongweggetje kwamen wij tot vlak bij het brandende huis. Het was een fantastisch gezicht de vlammen met razende snelheid door de gedek-constructie van de woning te zien jagen. Nu eens hier, dan weer daar laaiden de vlammen hoog op, waardoor de omgeving helder werd verlicht. Aan blusschen viel niet te denken. Enkele buren trachtten nog iets van den inboedel te redden. Het bleef echter bij een poging. De hitte was zoo intens, dat men gevoeglijk op een afstand bleef.

Men probeerde een bed te redden. Met lange haken en stokken trok men het ledikant uit het brandende huis. Alles ging goed totdat ook de zijwand van het huisje door het vuur aangetast werd en bultzak en klamboe in vlammen opgingen.

Steeds drukker werd het op het tooneel van den brand. Gemeentelijke en politieautoriteiten arriveerden. Enkele heeren van de Aniem kwamen kijken of er misschien electrische draden in de omgeving gespannen waren, waardoor gevaar voor de blusschers zou kunnen ontstaan. Dit bleek gelukkig niet het geval te zijn.

Pluvius scheen de blusschers, die nog steeds wachtten op de komst van den brandweer, want slechts met een motorspuit kon hier water verkregen worden, een handje te helpen. Het bleef echter slechts bij enkele druppeltjes. De menschen van den brandweerhulppost deden wat zij konden, doch bij gebrek aan water kon men al heel weinig tegen dit vuur uitrichten. Enkele kamponglieden kwamen nog met emmertjes water aandragen. Uiteraard was dit geheel onvoldoende.

Toen tenslotte tegen tien uur de motorspuit van beneden kwam was het geheele huisje reeds afgebrand. Met haken en stokken werden de nog smeulende massa's uit elkaar gehaald, waarbij telkens weer de vlammen hoog oplaaiden.

Een strijkijzer, rood-gloeiend, stond eenzaam tusschen de resten van wat eens een groot kampongshuis was geweest.

Enkele buren deelden ons mede, dat door de bewoners niets van hun inboedel kon worden gered.

De Oorzaak van de Brand.

Naar wij vernemen behoorde het huis toe aan een weduwe, die hier woonde met haar vader, een stokouden man, terwijl verder in het huis een echtpaar met drie kinderen woonde. De brand ontstond door het drogen van hout.

De oude man had tot taak voor het noodige sprokkelhout te zorgen voor het huisgezin. Nu schijnt hij in den loop van den dag wat vochtig hout bij elkaar geraapt te hebben. Om dit te drogen hield hij het hout in de keuken boven een vuurtje. Alles ging goed, totdat een der stukken sprokkelhout te dicht in de nabijheid van den gedekwand kwam. In een oogwenk stond daarop de gedekwand in vlammen, welke in het licht ontvlambare materiaal, waaruit het huisje was opgetrokken gretig voedsel vond.

De familie totaal overstuur, snelde de woning uit en wist aanvankelijk niet wat te doen. Enkele buren trachtten door het omverhalen van enkele wanden tenminste nog een deel van het huis te redden, hetgeen echter niet het gewenschte resultaat had.

Men deelde ons nog mede, dat de waarde van het huis en den inboedel ongeveer f 200,— bedroeg en het eenige bezit vormden van de familie.

Valsche Spelers-Affaire

Hedenmorgen deed de Raad van Justitie uitspraak in de zaak tegen de valsche spelers. Tegen den Europeeschen bekl. F. B. C. d. B. eischte het O. M. eenigen tijd geleden 1 jaar en drie maanden gevangenisstraf; tegen den Chineeschen bekl. R. D T. K. werd toen 1 jaar en negen maanden geëischt.

De Raad veroordeelde F.B.C.d.B. tot 1 jaar; beklaagde R. D. T. K tot 1 jaar en zes maanden

Vechtpartij aan de Haven

Naar wij vernemen had gisteravond aan de haven een vechtpartij plaats tusschen vijf koelies. Drie der koelies werden hierbij zoo ernstig gewond, dat zij naar de C.B.Z. vervoerd dienden te worden, waar opname noodzakelijk werd geacht.

De oorzaak schijnt een afpersings-„perkara" te zijn.

Semarang's Tramprobleem

Vraag in den Volksraad

Gisteren werd in den Volksraad de vraag behandeld, welke eenigen tijd geleden door den heer Thamrin aan de Regeering werd gesteld t.a.v. het Semarang's tramprobleem.

De schriftelijke vraag van den heer Thamrin luidde:

„De gemeenteraad van Semarang heeft op 18 Augustus 1939 besloten tot beperking van de stoomtramlijnen Djoernatan-Djomblang en Djoernatan-Boeloe tot het baanvak Djoernatan-Karangtengah c.q. tot ontheffing van de verplichting tot het doen rijden van voor reizigersverkeer bestemde trams over dat baanvak.

Aangezien van deze maatregel een stijging van de vervoersprijzen (autobus met 50% tot 100% is te verwachten en bedoelde tramlijnen jaarlijks gemiddeld ± 12.000 reizigers in klasse vervoeren (op feestdagen zelfs 40 — 50.000 reizigers per dag) vraagsteller gaarne van de Regeering vernemen of Zij bereid is het besluit der gemeenteraad als zijnde in strijd met het algemeen belang te vernietigen.".

De heer van Hasselt, adviseur voor de Decentralisatie antwoordde namens de regeering als volgt:

„Mijnheer de Voorzitter! De heer Thamrin heeft de vraag gesteld of de Regeering bereid is het besluit van den gemeenteraad van Semarang van 18 augustus 1939, betreffende de exploitatie van de stadstramlijnen, te vernietigen wegens strijd met het algemeen belang.

Ik moet deze vraag ontkennend beantwoorden, aangezien de Regeering overeenkomstig het door den stadsgemeenteraad gedaan verzoek bij besluit van 15 December 1939 No. 1 bepaald heeft, dat de vergunning tot den aanleg en de exploitatie van de stoomtramlijnen Djoernatan—Djomblang en Djoernatan—Boeloe wordt beperkt tot het lijngedeelte Djoernatan—Karangtengah.

Tot deze beslissing is de Regeering eerst overgegaan, nadat aan de hand van de door verschillende instanties uitgebrachte adviezen de voor en nadeelen van de opheffing van de stadstram te Semarang rijpelijk zijn overwogen en Zij daarbij tot de conclusie is gekomen, dat de bezwaren tegen de opheffing niet van dien aard zijn dat deze de uitvoering van het betreffende raadsbesluit van 18 augustus 1939 No. 2 R in den weg moeten staan.

Het is juist, dat bij de instelling van autobusdienst het tegenwoordig tarief voor de laagste klasse 2 cent per km van ongeveer 4 k.m. bedraagt, verzoek zal dienen te worden, doch daarbij niet uit het oog worden verloren, dat tarief als abnormaal laag moet worden gekenmerkt. Dit zeer lage tarief was mogelijk, doordat de tramexploitant vrijgesteld was van de op weg en werken drukkende kapitaalslasten aan rente en afschrijving, welke geheel door de stadsgemeente Semarang worden gedragen.

Voor het eerste jaar van exploitatie is het bustarief in de laagste klasse vastgesteld op 3 cent per traject. Ten opzichte van het huidige tramtarief zal zulks derdaad een verhooging van 50% betekenen, doch het tramtarief biedt nu eenmaal geen juist basis voor een vergelijking.

De verschillende omstandigheden in aanmerking genomen moet het juist worden geacht, dat het verouderde vervoermiddel, welke de bestaande stoomtram biedt en welke ook veel hinder en overlast veroorzaakt, vervangen wordt door het meer moderne vervoermiddel van de autobus.

Het voorgenomen tarief van 3 cent sectie kan overigens naar het oordeel der Regeering allezins redelijk worden geacht.

Voorts is Zij er van overtuigd, dat het stadsgemeentebestuur van Semarang het belang van het minvermogend deel der stadsbevolking zoo noodig maatregelen zal nemen opdat de bustarieven in de laagste klasse niet op een te hoog peil zullen worden vastgesteld".

De heer Thamrin: Mijnheer de Voorzitter! Ik wil alleen nog de vraag stellen of de beslissing ten deze al gevallen is.

De heer Van Hasselt, adviseur voor de Decentralisatie: Inderdaad is gevallen.

Matinée - Voorstellingen

In het City-Theater

In het City-Theater wordt morgenochtend tien uur de film „Mannequin" vertoond. De hoofdrollen worden vertolkt door Joan Crawford, Spencer Tracy.

In het Royal-Theater

Het Royal-Theater vertoont morgenochtend tien uur de film „The Great Waltz" met in de hoofdrollen Fernand Gravet, Louise Rainer, Miliza Kirjus.

In het Roxy-Theater

In het Roxy-Theater gaat morgenochtend tien uur en morgenmiddag vijf de film „Hollywood Party", de hoofdrollen worden vertolkt door Stan Laurel en Oliver Hardy.

R.P. K.-Vergadering

Door de vereeniging „Roekoen Persatoean Kampoeng" zal hedenavond in het G.R.I.-gebouw in kampoeng Gendong eene vergadering belegd worden, welke voor eenieder toegankelijk zal zijn.

In deze bijeenkomst zullen o.m. de nieuwe gemeentelijke belastingen worden besproken.

(Zie Vervolg, Stadsnieuws pag 3.)

Vervolg Stadsnieuws

Verloren en Gevonden

In de afgeloopen week werden ondervolgende voorwerpen bij de politie als verloren opgegeven:

Een gouden hangertje en contanten ƒ 3,90; Een portemonnaie inh. een bedrag groot ƒ 75; Een kain; Een rijbewijs B. en twee blanco benzinebons; twee bankbiljetten a ƒ 5.— en 10 centen; Een portemonnaie inh. diverse papieren zonder waarde; Een foto-statief; Een keuringsbewijs van vrachtauto H-2370; Een pandbrief en twee 1/10 loten van de vorige loterij; Een keuringsbewijs van vrachtauto H-1740; Een bedrag groot ƒ 26.—

Ondervolgende voorwerpen werden in de afgeloopen week gevonden en bij de politie gedeponeerd. Deze voorwerpen zijn elken Dinsdag en Donderdag van 8 tot 12 uur v.m. bij de afdeeling Personeele Zaken op het hoofdbureau van politie af te halen.

Een rieten portemonnaie inh. ƒ 0,55; Drie stuks blauwe kousenhemden; Twee handdoeken; Een servet en een handdoek; Een vulpenhouder merk „Service".

Bioscoop voor Stadstuin

Voorstellingen afgelast

Het Bestuur van de Stadstuinvereeniging verzoekt ons bekend te maken, dat wegens bizondere omstandigheden de bioscoopvoorstellingen voor de leden van den Stadstuin morgen en Maandag niet doorgaan.

Clandestiene Arak

Hedenmorgen had zich voor den landrechter te verantwoorden de handelaar T. S.H. terzake van het bezitten van 2 fleschen clandestiene arak.

T.S.H. had zijn zoontje uitgestuurd om twee flesschen arak van een koopvrouw te halen. Op den terugweg werd de jongen door de politie aangehouden.

T.S.H. verklaarde heden voor den landrechter de vrouw niet te kennen. De landrechter geloofde niet veel van deze verklaring en veroordeelde beklaagde, die reeds vroeger terecht heeft gestaan tot een geldboete van f 100 subsidiair 50 dagen hechtenis.

Nederlandsch-Indië.

I. E. V. SOERABAIA

Drie Candidaten voor Voorzitter

De afdeeling Soerabaja van het I.E.V. zal Zondag 25 Februar a.s. in het clubgebouw aan Simpang de uitgestelde jaarvergadering houden.

Voor het voorzitterschap van de afdeeling zijn thans drie personen candidaat gesteld, namelijk de heer Buurman van Vreeden, de heer van Hutten en Mr. Ploegman. De laatste heeft bereids verklaard bij verkiezing tot voorzitter deze functie voor den tijd van minstens een jaar te zullen vervullen.

Het Inheemsch Onderwijs

De Uitbreidingsplannen

In den Volksraad heeft de directeur van Onderwijs en Eeredienst Dinsdag j.l. de vragen beantwoord van den heer Wirjopranoto over de uitbreiding van het Inlandsch onderwijs hier te lande. Men zal zich herinneren dat de heer Wirjopranoto onder meer vroeg of het juist is, dat pas in 1942 begonnen zal kunnen worden met de oprichting van 1000 extra nieuwe volksscholen en pas in 1945 met dito 250 vervolgscholen. In het bevestigend geval wilde steller gaarne vernemen of het niet mogelijk is, oprichting van bedoelde scholen reeds te doen plaats hebben met ingang van het cursusjaar 1940-1941.

Aan het Volksraadsverslag van Dinsdag ontleenen wij thans het volgende:

De heer Idenburg deelt mede, dat de begrootingsvoorstellen voor de uitbreiding van het Inlandsch onderwijs ten departemente nog in een stadium van voorbereiding verkeeren, omdat nog niet alle benoodigde gegevens beschikbaar zijn. Het spreekt dus van zelf, dat de regeering onder deze omstandigheden hierover geen nadere mededeelingen kan doen.

Intusschen mag zij er thans wel reeds op wijzen, dat elke eenigszins belangrijke uitbreiding van het Inlandsch onderwijs steeds zal moeten worden voorafgegaan door opleiding van de daartoe noodzakelijke leerkrachten, zoodat het in ieder geval volkomen onmogelijk is, gewenschte uitbreidingen te effectueeren voordat de noodige leerkrachten hun opleiding hebben ontvangen.

De heer Wirjopranoto. (Nat. Fractie) constateert, dat de regeering zijn vraag niet beantwoord heeft, althans niet direct. Voor spr. is de hoofdzaak, dat de regeering de berichten, die terzake in de pers verschenen zijn, al dan niet bevestigt, want van de juistheid dezer berichten hangt veel af voor het publik, dat dan zal weten, of en in hoeverre in het jaar 1940 tot uitbreiding van het Inlandsch onderwijs zal worden overgegaan.

De heer Idenburg betreurt het, den heer Wirjopranoto niet nader te kunnen inlichten over het onderwerp dat hem na aan het hart ligt. Zooals hij reeds heeft medegedeeld, zijn voorstellen van de bedoelde strekking op het oogenblik in voorbereiding op het departement van Onderwijs en Eeredienst en het is niet de gewoonte en ook niet mogelijk voor de regeering daaromtrent nadere inlichtingen te verstrekken zoolang daarover zelfs niet een voorloopige beslissing is genomen.

De Kjahi Poerboniat

Symbool van Verhouding tusschen Vorst en Patih

Zaterdag begint de maand Soero, de maand waarin aan de Vorstenlandsche hoven de jaarlijksche ritueele wassching der poesaka's plaats heeft. In den kraton geschiedt dit het eerst in tegenwoordigheid van den rijksbestuurder, die de wassching van eigen poesaka's eerst verricht als dit in den kraton beëindigd is.

Van de poesaka's der Jogjasche rijksbestuurders is de kris Kjahi Poerboniat de voornaamste. Deze kris is het eigendom gewesst van Kjahi Ageng Grenggen, een telg van het Huis van Modjopahit, dus einde 15e eeuw. De kris moet echter veel ouder zijn en deskundigen meenen aan de hand van het smeedwerk te mogen aannemen, dat het wapen vervaardigd werd in het rijk Petjatjaran, een vorstendom in West-Java, dat bestaan moet hebben tusschen de 5e en 8ste eeuw.

Uit alen tijd is met betrekking tot de kris niets bekend.

Kjahi Ageng Grenggeng leefde als kluizenaar in een hollen boom op den Goenoeng Woelan bij Karanganjar en het verhaal wil, dat hij bovennatuurlijke krachten bezat welke het hem mogelijk maakte de kris in een visch te veranderen, welke bewaard werd in een klein vijvertje.

Kjahi Ageng Grenggeng meld zijn verblijfplaats geheim en hij moet de gelofte hebben afgelegd, dat hij, die zijn verblijfplaats zou ontdekken, de kris ten geschenke zou ontvangen.

Dat geluk had Bagoes Djana, een bedelmonnik, die bij de jacht op een leguaan een hoopje verbrande bladeren vond die wezen op de aanwezigheid van menschen. Djana zocht en kwam tenslotte bij den boom waaruit een stem klonk, die hem den raad gaf naar het vijvertje te gaan waarin hij een geschenk zou aantreffen. Djana vond de visch, maar was daar niet erg opgetogen over. Wat had hij nu aan een visch? „Vang die visch" klonk de stem weer en Djana gehoorzaamde en ziet, hij hield een in arenvezel gewikkelde kris in zijn handen.

Al spoedig zou de macht van deze poesaka blijken. Er brak een opstand uit en de regent van Banjoemas beloofde aan hem, die in staat zou zijn de opstand te dempen, den titel van Adipati.

Bagoes Djana maakte aan het relletje een einde, werd tot belooning Adipati en was de eerste regent van Karanganjar, althans van de streek waar thans Karanganjar gelegen is.

Langen tijd hoort men niets meer van de kris, die tenslotte in handen kwam van den regent Kertonegoro, die bij de splitsing van het Mataramsche Rijk in den strijd tegen Mangkoeboemi sneuvelde bij Djenar. Zijn zoon krijgt dan de kris, die hij ten geschenke geeft aan den Adipati van Banjoemas Joedonegoro, later eerste Rijksbestuurder van Jogja.

Joedonegoro had echter in den strijd zijn eigen poesaka verloren en beklaagde zich hierover tegen Mangkoeboemi, die het verrassende antwoord gaf dat de poesaka reeds gevonden was, maar dat hij — de Vorst — die kris wenschte te behouden. Joedonegoro liet daarop zijn nieuw verworven bezit zien waarop Mangkoeboemi besloot dat deze kris de poesaka zou zijn van alle Rijksbestuurders. Zoo is het tot den huidigen dag gebleven.

Van dien tijd dateert de naam Kjahi Poerboniat, een naam die de verhouding tusschen Vorst en Patih symboliseert, de ondergeschiktheid van den Rijksbestuurder aan den wil van den Vorst.

Over de kracht van de kris kan men verschillende verhalen hooren. Zoo moest de Pandji van Ngidjon eens een karbouwenkop offeren aan de kris hetgeen hij met veel tegenzin deed. Wie brengt er nu een offer aan zoo'n stom dood ding. Maar toen hij het offer had gebracht was hij krankzinnig.

Een ander verhaal van zeer recenten datum.

Iemand zat in financieele moeilijkheden, had onmiddellijk f 75.— noodig en hij wist niets beters meer te doen dan een offer brengen aan Kjahi Poerboniat.

Het heeft prompt geholpen want wie beschrijft zijn verbazing toen hij bij het verlaten van de Kepatihan geroepen werd door een Sultanaatsambtenaar, die hem mededeelde dat er vertaalwerk te doen viel waarvoor hij met.... f 75.— zou worden gehonoreerd.

Zoo werkt de kracht van de kris, die door den Rijksbestuurder alleen gedragen wordt hij Garebeg-plechtigheden, zoowel in het goede als in het kwade.

Wat de oorspronkelijke bezitters van de kris betreft, zoowel Kjahi Ageng Grenggeng als Adipati Bagoes Djana vonden hun laatste rustplaats op den Goenoeng Waloe. De graven worden regelmatig door vertegenwoordigers van den Rijksbestuurder bezocht en onderhouden.

H. K. H. Prinses Beatrix

Aardige Verjaardagsfoto.

Aneta-A.N.P. seint uit Den Haag, dat de avondbladen een fraaie foto bevatten van de 2-jarige Prinses Beatrix. Het prinsesje is bezig met het schoonmaken en afdrogen van een kinderservies en het onderschrift luidt: „Prinses Beatrix laat hartelijk bedanken voor alle gelukwenschen, op 31 Januari ontvangen". („Nws.")

K. L. M.-Dienst op Engeland

Aneta-A.N.P. seint uit Den Haag, dat de K.L.M. dienst op Engeland Donderdagmorgen is hervat. De toestellen landen thans niet te Shoreham doch te Lympne. („Nws".)

In Maart 1937 bracht het gedrag van den toen 18-jarigen Esmond Romilly, neef van Winston Churchill, de toonaangevende Engelsche kringen in beroering. Hij had namelijk het plan om met de negentienjarige Jessica Freeman Mitford in het huwelijk te treden. De jongelieden staken den Oceaan over en vonden elkaar in Bayonne, in het door den burgerkrijg verscheurde Spanje. Ondanks alle pogingen om het huwelijk te verijdelen trouwden zij toch. Thans drijven zij een restaurant te Miami. Wat de geschiedenis nog interessanter maakt is, dat mevr. Romilly de zuster is van miss Unity Mitford, het „volmaakte Noordsche type", voor wie Hitler zooveel bewondering had.

Zegelrecht voor Schuldbekentenissen

Aangedrongen op Verlaging

Onlangs heeft het Volksraadslid Prawoto schriftelijk aan de regeering gevraagd om verlaging van het zegelrecht voor schuldbekentenissen, afgegeven door debiteuren-leden van coöperatieve vereenigingen, en wel tot f 0.15. Thans moeten dergelijke acten van schuldbekentenis — het gaat veelal om bedragen van f 1 tot f 10 — voorzien zijn van een zegel van f 1.50.

De regeeringsgemachtigde voor Financiën, de heer Götzen, heeft hierop Dinsdag j.l. in den Volksraad geantwoord, dat een wijziging van de betreffende bepaling reeds eenigen tijd op het departement van Financiën in overweging is en dat het zich laat aanzien, dat te dezer zake der regeering binnenkort een ontwerp-ordonnantie zal kunnen worden aangeboden, waarin aan de ontwikkelde bezwaren van den heer Prawoto zooveel mogelijk zal worden tegemoet gekomen.

De Luchtlijn op Indië

Marseille als Beginpunt?

Naar wij vernemen heeft de Belgische Luchtvaartmaatschappij Sabena van de Fransche regeering vergunning ontvangen voor de instelling eener luchtlijn van Marseille naar den Congo. De Sabena zal dus, op dezelfde wijze als de K.L.M. dat doed met hare Indië-lijn de lijn naar den Congo in het buitenland aanvangen.

In K.L.M.-kringen heeft men thans goede hoop, dat de Fransche autoriteiten binnenkort ook aan de K.L.M. zullen toestaan de Indië-lijn in Marseille aan te vangen, waardoor de overland-route beduidend zou worden bekort.

DE WASSENDE RIJN

Toestand wordt critiek

Het „A. I. D." meldt, dat de toestand van den Rijn nabij Millingen uiterst critiek is. Het water wast per uur ongeveer vijftien centimeter, hoewel het ijs nog vast zit.

De Landsmiddelen

Opbrengst in December.

In de maand December brachten de landsmiddelen in totaal 53.3 millioen op tegen 42.9 millioen in dezelfde maand van het vorige jaar.

De voorloopige totale middelenopbrengst over het jaar 1939 bedroeg 531.7 millioen; in het jaar 1938 werd 510.6 millioen of 21.1 millioen minder ontvangen.

Hier volgen de gespecificeerde bedragen: Belastingen Dec. f 28.6 millioen (vorig jaar f 22.6 millioen), Januari-December f 303.4 millioen (vorig jaar f 291.7 millioen); monopolies Dec. f 3.05 mm. (v.j. f 3.5 mm.), Jan.-Dec. f 39.1 mm. (v.j. f 37.7 mm.); producten Dec. f 11.5 mm. (v.j. f 6.15 mm.), Jan.-Dec. f 60.1 mm. (v.j. f 53.9 mm.); bedrijven Dec. f 7.4 mm. (v.j. f 7.3 mm.), Jan.-Dec. f 81.9 mm. (v.j. f 75.2 mm.); diversen f 2.7 mm. (v.j. f 3.35 mm.), Jan.-Dec. f 47.2 mm. (v.j. f 52.1 mm.).

Uit Tegal.

PRAUW VERGAAN.

De Banjareesche vrachtprauw „Mata Hasib" op reis van Batavia, Cheribon, Semarang naar Bandjarmasin vertrok 5 Januari l.l. van Cheribon. Sedert dien datum is niets meer van het vaartuig vernomen, zoodat verondersteld wordt dat het vaartuig met man en muis is vergaan.

KERKDIENSTEN.

R. K. Kerk.
Zondagmorgen 6.30 Gezongen Hoogmis. 8.30 Stille Mis.
Zondagmiddag Lof.
Protestantsche Kerk.
Zondag 11 Februari n.m. 6.30 Ds. W. Melis.
Leger des Heils.
Zondag, 7 uur n.m. openbare Maleische samenkomst.

Maandag, 5 uur Gezinsbond voor vrouwen.
Dinsdag, 5 uur samenkomst Chin. Kamp.
Woensdag, 7 uur n.m. openbare Mal. samenkomst.

Vrijdag, 7 uur n.m. Heiligingsmeeting.
Zondag 8 uur Zondagsschool voor Holl. sprekende kinderen.
Zondag, 4 uur Zondagsschool Mal. sprekende kinderen.

Maandag, 6.30 uur Toortsclub voor jonge meisjes, Kraton-Zuid 12.
Donderdag, 5 uur Handwerkles voor meisjes Kraton-Zuid 12.
Vrijdag, 5 uur Godsdienstonderricht voor kinderen Kraton-Zuid 12.
Iedereen is hartelijk welkom.

Zendingskerk: Tegal, Kraton-Zuid 30.
Zondag, 11 Februari 1940 Godsdienstoefening in de Zendingskerk te Tegal; aanvang des morgens 9 uur.

Woensdag, 14 Februari 1940. Bidstond in de Zendingskerk te Tegal, aanvang des avonds 7.30 uur.

Vrijdag, 16 Februari 1940. Bidstond in de Zendingskerk te Moearatoewa, aanvang des avonds 3 uur.

JAARVERGADERING V.C.

Ten huize van den kringvoorzitter, den heer dr. ir. A. L. S. Bär, chef van den Centralen Proevendienst ten behoeve der suikerondernemingen der Ned. Handelmaatschappij te Kemantran, vond Woensdagavond j.l. de jaarvergadering van den Kring Tegal der Vaderlandsche Club plaats. Van de 19 leden waren er 11 aanwezig. De voorzitter deelde mede, dat het dank zij de medewerking van de Landbouw-Technische Vereeniging te Tegal mogelijk is geworden, den heer Steinmetz (Bandoeng) uit te nodigen onder auspiciën van de V.C. een lezing met lichtbeelden te houden over de Maginotlinie. Nadere mededeelingen hieromtrent zullen binnenkort verstrekt worden.

De voorzitter zette uiteen, dat het met het oog op de geldmiddelen van het hoofdbestuur en die van den kring wenschelijk geacht werd, de contributie vrijwillig te verhoogen. Ook het nemen van vrijwillige abonnementen op het orgaan „Nederlandsch-Indië" beval de spreker aan. Alle ter vergadering aanwezige leden besloten de contributie vrijwillig te verhoogen. Aan de overige leden zal het verzoek gedaan worden, dit voorbeeld te volgen!

Hierna las de secretaris-penningmeester de jaarverslagen voor. De heeren E. P. Bachman en ir. A. L. de Vos tot Nederveen Cappel verklaarden zich bereid, zitting te nemen in de verificatie-commissie. Uitvoerig werd besproken, hoe de propaganda ter hand zal worden genomen. Gemeend werd, dat het aantal leden van den kring nog belangrijk kan worden opgevoerd.

Op verzoek van den secretaris-penningmeester werd diens functie gesplitst; de heer P. Kneepkens nam zitting in het bestuur. Dit is nu als volgt samengesteld: voorzitter dr. ir. A. L. S. Bär; secretaris F. J. Pronk; penningmeester P. J. J. A. Kneepkens; commissaris W. J. Wijn.

Na de pauze hield de voorzitter een causerie over „Gevaarlijke aspecten van een te snelle indianisatie". Na dit klemmend betoog waren alle aanwezigen het er over eens, dat het hoofdbestuur in deze kwestie op den vollen steun van de kringen zal kunnen rekenen.

Nadat nog de heer Wijn den voorzitter bedankt had voor de vele moeite, die deze zich ondanks zijn drukken werkkring voor de Vaderlandsche Club getroost, en de heer Pronk namens alle aanwezigen den voorzitter voor de gastvrije ontvangst bedankt had, sloot de heer Bär de geslaagde vergadering.

Uit Madioen.

JAARVERSLAG GEMEENTELIJKEN VETERINAIREN DIENST.

Aan het jaarverslag over 1939 van den gemeentelijken veterinairen dienst ontleenen wij het volgende.

In 1939 werden geslacht: 6310 runderen, 1047 buffels, 827 varkens en 5503 geiten en schapen. De runderslacht vertoonde gedurende het afgeloopen jaar een toename van 35,9% in vergelijking met 1938; de buffelslacht nam echter af met ongeveer 1%, ten opzichte van de jaren 1937 en 1936 vertoonde de slacht echter nog een toename van resp. 12,9% en 19,5%. De slacht van grootvee nam in vergelijking met 1938 toe met 26,8%. De varkensslacht bleef ongeveer gelijk aan die van 1938, terwijl de geiten en schapenslacht toenam met 41,1%.

De inkomsten uit het slachtbedrijf bedroegen in 1939 ƒ 9.668,09 tegen ƒ 7.695,40 in 1938 en ƒ 7.633,50 in 1937. De bedrijfsresultaten waren in 1939 derhalve 25,5% hooger dan die van 1938.

Door het Gemeentebestuur werd in principe besloten om over te gaan tot den bouw van een nieuw slachthuis, aangezien het huidige abattoir absoluut niet meer voldoet aan een dergelijke inrichting te stellen eischen.

De verschillende bestaande vleeschverkoopplaatsen voldoen aan redelijke eischen van hygiëne en werden bij de inspecties steeds in voldoende zindelijken toestand aangetroffen.

Gedurende het verslagjaar werden slechts twee gevallen van clandestiene slacht verbaliseerd; de overtreders werden beboet.

De runderen van de melkerijen werden alle op tuberculose onderzocht; alle dieren vertoonden een negatieve reactie. Nieuwe melkerijen werden niet opgericht; de melkerij Gieseke werd gesloten.

De in 1939 gehouden melkonderzoeken gaven als resultaat dat slechts één maal het praedicaat „uitstekend" kon worden toegekend (melkerij Van Dam); 4 melkmonsters werden met „zeer goed" beoordeeld, 35 monsters met „goed", 18 met „voldoende", terwijl 6 monsters „onvoldoende" werden beoordeeld.

In 1939 werden 772 paarden en 629 dogcars aan een inspectie onderworpen; van de onderzochte paarden moesten er 50 worden teruggezonden wegens onvoldoende hoofdbeslag en 27 paarden wegens verwondingen; 45 karren werden teruggezonden wegens onvoldoende tuig.

Hoewel in den hygiënischen toestand van de wagenverhuurderijen in 1939 een belangrijke verbetering viel te constateeren, is de toestand nog lang niet bevredigend, hetgeen voornamelijk te wijten is aan het geringe begrip van hygiëne onder de eigenaren en de geringe verdiensten welke deze verhuurderijen opbrengen, in verband waarmede aan de stallen niet de gewenschte verbeteringen kunnen worden aangebracht.

Uit Pekalongan.

PROTESTANTSCHE KERK.

Zondag-morgen 11 Februari 9.45 zal Ds. Melis uit Tegal een dienst houden in de Protestantsche kerk alhier.

Uit Blitar.

ONS POSTKANTOOR.

Er wordt tegenwoordig algemeen geklaagd over den toestand, die er gedurende de eerste dagen van de maand heerscht voor de loketten van ons postkantoor. Het is waar dat het er hollen of stilstaan is meer dan toeloop van het publiek, maar dat is onvermijdelijk, zoolang verschillende betalingen op dezelfden of ongeveer denzelfden datum moeten geschieden. Juist om die reden is het noodzakelijk dat op deze dagen het binnenstroomende publiek in toom wordt gehouden door een billijke, streng doorgevoerde beurtregeling, zal het niet ontaarden in een dringen en stooten, waartusschen geen fatsoenlijk mensch zich thuis gevoelt. Ook wordt er geklaagd over het feit dat de duidelijke aanwijzingen, die het publiek vroeger den weg wezen naar de verschillende loketten thans ontbreken. Het moet zoowel voor het publiek als voor het bedienend personeel een heele verlichting wezen, wanneer hier eens een regeling wordt getroffen.

Uit Tjepoe.

DE KAMPIOENWEDSTRIJD S.V.T.-MINJAK.

Zooals wij begin dezer week vermeldden bleef de kampioenwedstrijd tusschen S.V.T. en Minjak onbeslist, doordat gelijk werd gespeeld. Thans zal de beslissing op Zondag a.s. moeten vallen. Indien de wedstrijd weer in gelijk spel mocht eindigen, zal na doelwisseling 2×7½ minuut worden verlengd. Indien na verlenging de stand nog gelijk is beslist het doelgemiddelde in de werkelijke competitie. Dit is voor Minjak momenteel 34 en voor S.V.T. 27.

Voor S.V.T. komen uit: Simons, Schot, Tänzer, Lapré, v.d. Kamp, v.d. Wal, v. Milligen, Witting, Nolten, Muller en Korua.

Uit Soerakarta.

SOLO'S GEZONDMAKING.

Voor de assaineering van de hoofdplaats Solo werd een urgentie-program vastgesteld, nauwkeurig omschreven voor de eerstvolgende jaren, uiteraard mag voor de resteerende periode van 20 jaar, waarbij voorgesteld wordt elk jaar f 165.000 te besteden voor de gezondmakingswerken in den meest ruimen zin ten behoeve der beide zelfbesturende rijken. Indien geen financieele tegenslagen in dit tijdperk worden ondervonden zal Solo daarna een stad zijn met rond 300.000 inwoners, welke voor een grootere Europeesche bevolkingsgroep blijvende aantrekkelijkheid als woonplaats kan bieden.

Dit jaar zullen drie hoofd-regenafvoerleidingen gereed komen (kruispunt Poersarie—Boemiweg, Panoelaran en Ngapeman), welke ten doel hebben de Pépérivier te ontlasten, welke dwars door de stad kronkelt en totnutoe niet anders dan een verzamelplaats van voor de volksgezondheid niet ongevaarlijke ongerechtigheden genoemd kan worden. In den regentijd, wanneer het regenwater niet snel genoeg kan worden afgevoerd, bovendien herhaaldelijk de oorzaak, dat ganschc stadsdeelen onder water worden gezet.

Het doel van de dit jaar te voltooien assaineeringswerken is dus voor den regenafvoer een andere weg te zoeken dan deze stadskali. Het urgentie-program beoogt voorts het volledig dempen der Pépé in 1941, waarvan de kosten op iets meer dan één ton worden geraamd, waarna men er een park denkt aan te leggen, dat een lengte van 3.6 kilometer zal krijgen, waardoor het thans alleen voor Westersche schilders aantrekkelijke vuil voorgoed zal verdwijnen.

Voor 1942 vermeldt het urgentie-programma vervolgens de kampong-verbetering. Het zal onder meer wel duidelijk zijn, dat een stadsplan en een stadsvormingsdienst, naar Jogja's model bijvoorbeeld even noodzakelijk is als het urgentie-programma voor de assaineering.

Poerwosarie begint een ongewenschte aantrekkingskracht uit te oefenen op batikbedrijven, welke dezen hoofdweg later ongeschikt zullen maken als woonwijk. Ook het Villapark zal binnenkort het cachet van uitsluitend een Europeesche woonwijk te zijn verliezen, doordat de Mangkoenagaranfondsen een der woonvilla's zal ombouwen tot eigen kantoorgebouw met airconditioning.

ZEVENDE WINDOEFEEST MANGKOENAGORO.

Wij vernemen thans, dat afgezien werd om aan den aanstaanden 56en verjaardag (zeven windoes) op 14 Maart van Z.H. den Mangkoenagoro een speciaal karakter te geven in afwijking van andere verjaartevens verheffingsdagen van den zelfbestuurder.

's Morgens zal het Legioen défileeren en met Z.H. aan het hoofd vervolgens een marsch maken door de stad, waarna 's avonds een galabal zal volgen in de astana, waarop de beide Vorstenlandsche Gouverneurs en de overige zelfbestuurders zullen worden uitgenoodigd.

In Mangkoenagaran-kringen houdt men er rekening mede, dat in de eerste Maarihelft de nieuwe Sultan van Jogjakarta geïnstalleerd zal zijn, zoodat op het zevende Windoe-feest alle Vorstenlandsche zelfbestuurders aanwezig kunnen zijn.

SERIE DIEFSTALLEN OPGEHELDERD.

Van de ketjoe-zaak nabij Tjepper kan gemeld worden, dat de loerah uit het Salatigasche, die daarbij een werkzaam aandeel heeft gehad, reeds gevat werd.

Wij meidden reeds, dat de verdachten aan het praten zijn geslagen, waardoor twee andere groote diefstallen ter hoofdplaats Solo en in het district Bekonang, eveneens tot klaarheid werden gebracht, waarbij de buit een waarde had van resp. f 800 en f 700.

Daarmede was het evenwel niet afgeloopen, want men heeft op aanwijzing van de rampokkers nog een derde groote diefstal in Solo terang gekregen, waarbij anderhalve maand geleden van eene Javaansche vrouw voor f 3000 aan kostbaarheden werden geroofd.

Een deel dezer sieraden werd beleend bij het pandhuis van Blabak nabij Moentilan, waar die ook gevonden zijn en herkend door de bestolene.

Men heeft vier verdachten gevat, doch men verwacht, dat er nog veel meer los zal komen.

HET A.B.C.-CABARET.

Het bekende A.B.C.-cabaret zal Maandag 12 dezer om 9 uur nam. in den schouwburg een tweede voorstelling geven voor Kunstkring-leden. Het program belooft weer zeer veel goeds.

MUSEUM-PLANNEN.

Op 15 Maart a.s. zal het kantoor van de Mangkoenagaran-fondsen overgebracht worden naar het Villapark. De thans in de astana geoccupeerde verdiepings-lokaliteiten zullen bestemd worden om het particuliere museum op te nemen van Z.H. den Mankoenagoro, dat thans ondergebracht is in de particuliere verblijven van dezen zelfbestuurder en daardoor uiteraard niet te allen tijde toegankelijk kan zijn voor belangstellenden in de oude Hindoekunst.

Wij vernemen, dat deze museum-plannen nog wel twee jaren in beslag zullen nemen voor de voltooiing, omdat daaraan tevens gekoppeld zal worden eene verbouwing van de tegenwoordige poort en de belendende vertrekken voor de Mangkoenagaran-kas.

BIOSCOOPAGENDA.

Schouwburg bioscoop: The old Maid. — Centrum: Swallow Thief (Chineesche film). — Grand Theater: De Kermis der Dwaasheid. — Sriwedari: Rose of Washington Square.

APOTHEEKSLUITING.

Zondagmiddag na 12 uur zullen alle Solosche apotheken gesloten zijn, met uitzondering van de Pasar Besar apotheek.

A 38 — 199 (Ing. Med.)

's Werelds grootsten Viool Virtuoos **JASCHA HEIFETZ** Komt spoedig in United Artists PHENOMENALE MUZIKALE SCHLAGER *„They Shall Have Music"*

CITY HEDEN en VOLG. AVONDEN
VERTOONT AVOND AAN AVOND MET VOLLE ZALEN
NEW UNIVERSAL'S SPRANKELEND FILMWERK

HARTEDIEFJE

ZOOALS DEANNA DURBIN ZICH MET HAAR EERSTE FILM REEDS FAAM VERWIERF, ZOO VERWERFT GLORIA JEAN ZICH MET HAAR PRACHTIG DEBUUT „THE UNDER-PUP", EEN SCHARE VAN BEWONDERAARS ONDER OUD EN JONG VAN ALLE LANDAARDEN, WANT ZIJ IS HET PROTO-TYPE VAN HET LIEVE KLEINE MEISJE IN ELK GEZIN!
ADEMLOOS ZULT U NAAR DE ZILVEREN STEM VAN GLORIA JEAN LUISTEREN!!
VOORAF FOX ACTUEEL WERELDNIEUWS. VOOR OUD EN JONG!

ROYAL Hedenavond voor het laatst
GONG'S FASCINEEREND FILMWERK

De Vrouw die Verdween

THE LADY VANISHES
naar een der meestgelezen CRIME CLUB mysterieromans.
Met PAUL LUKAS — MARGARET LUCKWOOD — MICHAEL REDGRAVE — DAME MAY WHITNEY — CECIL PARKER

Vanaf **Zondagavond** U. F. A. 'S. ONVERGETELIJK FILMWERK

Zarah Leander
IN EEN BOEIENDE - STERK GESPEELDE FILM
LA HABANERA
WEDEROM ZULT U ONDER DE EIGENAARDIGE BEKORING KOMEN VAN DE DONKERE STEM EN HET GEVOELVOLLE SPEL VAN DEZE BEGAAFDE ACTRICE IN DIT PAKKENDE VERHAAL UIT HET LAND VAN HARTSTOCHT EN TEMPERAMENT!
Vooraf: GAUMONT ACTUEEL WERELD-NIEUWS.
Niet voor kinderen.

ROXY Heden voor het laatst.
METRO'S SPANNEND FILMWERK
Clark Gable - Myrna Loy
in
TOO HOT TO HANDLE

Vanaf **Zondagavond** METRO'S DAVERENDE LACHSCHLAGER
JOE E. BROWN in FLIRTING WITH FATE.

REPETITIE
OPERETTE
BRUINTJE BEER
OP
Zondag 11 Februari des morgens **8 uur** precies in den Schouwburg alhier.
Aller opkomst (Orkest, balletten, hoofdpersonen en figuratie) dringend gewenscht.
Ems van den Broeke.

Kleurenwonder
Peloran 17 Telef. 807 Semarang.
Heden ontvangen:
een keurig factuurtje handwerken, tafelkleedjes w.o. gekleurde van 90/90 cm. Borduur, Gobelin, Kelins Kussens, theewarmers en babygoed. Smyrna, Kelins, pullover, badkostuum wol en babywol in mooie kleuren. Haak, borduur en breikatoen. Haak en breipennen in alle maten en nummers. Voorts nog verscheidene handwerken. 144—497

Iedereen leest van **A** tot **Z** onze Trekker-rubriek
Plaatst U daarom ook eens een **TREKKER**

Matinée's
ZONDAG, 11 FEBRUARI
„City" 10.00 u. v. m.
JOAN CRAWFORD
SPENCER TRACY in
Mannequin
„Royal" 10.00 u.v.m,
Fernand Gravet - Luise Rainer
Miliza Korjus in
The Great Waltz
„Roxy" 10.00 u.v.m, en 4,30 u.n.m.
STAN LAUREL — OLIVER HARDY in
Hollywood Party

FAILLISSEMENTEN.

Raad van Justitie Semarang — Weeskamer Semarang
Rechter-Commissaris Mr. Ph. Bangert — Lid-Commissaris Mr. H. Jongenburger — curatrice

Uitspraak bij vonnis dd. 26—1—'40:
P. F. Grashuis, wonende te Semarang (Karangsari). 9—2—'40:
S. Oemar Assegaf, koopman te Semarang, kampong Barce No. 483 (Petekan).
Laatste dag indiening schuldvorderingen resp. datum verificatie-vergadering ten 12 uur des middags op 14—3—'40 — 29—3—'40:
Lie Boen Seng merk Eng Seng Hoo te Tegal.
Opgeheven bij beschikking dd. 9—2—'40:
Tan Hwat Tjoan, handelaar te Semarang Karangtoeri 16.
60—160

DE AVONDPOST
algemeen dagblad van voornaam gehalte, bevat tevens tweemaal per dag een uitvoerige Indische rubriek, met telegrammen, artikelen en overzichten en op Zondagochtend een bijblad, geheel gewijd aan de Overzeesche Gewesten.
VOOR VERLOFGANGERS EN REPATRIEERENDEN
het beste middel, om in Nederland volkomen op de hoogte te blijven met alles, wat er in Nederlandsch-Indië omgaat.
Proefnummers worden gaarne toegezonden.
Abonnementsprijs voor Nederland f 3,50 p. kw.
BUREAUX: PLAATS 7 — 's-GRAVENHAGE
Tel. 116100 — Postrek. 12713

HET CENTRAAL GENOOTSCHAP VOOR KINDERHERSTELLINGS- EN VACANTIE-KOLONIES
in NEDERLANDSCH-INDIË
zendt het geheele jaar door zwakke en zieke kinderen uit naar de herstellingsoorden en vacantiehuizen te
MALANG en SALATIGA.
In het herstellingsoord te Malang en Salatiga kunnen het geheele jaar kinderen van onbemiddelde ouders, die na ziekte voor geheele herstelling opgenomen worden voor F 22.50 per maand met vrij dokter en medicijnen.
Inlichtingen worden verstrekt door het „DAGELIJKSCH BESTUUR" van de afdeelingen en door de Commissies van Toezicht der Koloniehuizen te MALANG en SALATIGA.

FEUILLETON

DE Z-MAN

door
LESLIE CHARTERIS
vertaald door
EVA READT DE CANTER.

9)

Hij stond op en haalde een flesch sherry en een paar glazen. En de Saint blies een kringetje rook uit en verstoorde het door een lach.

„Ben je onder borgtocht vrijgelaten of ben je weggeloopen?" informeerde zij. „Ik wil je niet onaangenaam stemmen, maar het zou toch prettig zijn het te weten."

„Geen kwestie van, lieveling. Zoo was het onderhoud nu weer niet. In 't begin snauwde hij me af en was heelemaal niet vriendelijk, maar dat was niet meer dan natuurlijk. Ik heb hem met mijn natuurlijke charme gekalmeerd en toen werd hij geweldig sluw. Als je Claud Eustace ooit sluw gezien hebt, voel je er niets meer voor, naar een circus te gaan. Hij stortte zijn hart voor me uit, sprak over het geval en stelde een massa onschuldige vragen, en hij deed zóó zijn best argeloos te schijnen, dat het zweet op zijn gezicht stond.

„En telkens als ik hem een onschuldig antwoord gaf, werden zijn oogen kleiner en zijn gezicht rooder, zoodat ik ongerust begon te worden dat er een bloedvat zou springen. Natuurlijk moest hij me, om het gesprek gaande te houden en zijn vallen voor mij op te stellen, eenige inlichtingen verstrekken, en ik werd gedwongen om in ruil daarvoor eveneens het een en ander los te laten. Maar ik geloof niet dat hij er veel mee opgeschoten is en het leek me beter te verdwijnen voordat hij een beroerte zou krijgen." De oogen van den Saint dansten van pret achter de rookwolken die hij uitblies. „Echter ben ik er, wat mij betreft, niet slecht afgekomen. Ik weet althans den naam van den hoofd-verdachte."

„En wie is dat?" vroeg Graham koortsachtig.

„Jij".

Het woord scheen Graham in de borst te treffen en deed hem samenkrimpen. Hij bleef den Saint eenige oogenblikken aanstaren, alvorens hij de macht over zijn stem terugkreeg.

„Ik?" hijgde hij.

„Wie anders? Jij was de laatste bezoeker in de flat. Jij was erg opgewonden en eischte Ingleston te spreken. Je protesteerde en dreigde toen het meisje zei dat je weg moest. Het laatste wat je zei was dat je Ingleston wel krijgen zou, of zooiets. Dat is het soort bewijs dat zelfs een agent niet negeert. Zij zoeken naar je.... Hetgeen mij eraan herinnert....."

Hij nam de telefoon en vroeg verbinding met den portier van het flatgebouw.

„Ben jij het, Sam?..... Je spreekt met Simon Templar. Herinner je je dien kerel die me vanmorgen opzocht en die daarna met mij uitging?.... Nee, dat is niet waar, hij kwam niet terug. Eigenlijk is hij nooit hier geweest. Je hebt hem nooit gezien. Ik ben vandaag voor niemand te spreken. Heb je het begrepen?.... Beste kerel!"

Graham ademde nog steeds gejaagd.

„Maar — maar —"

„Ik weet het", zei de Saint geduldig. „Maar niet alles tegelijk, alsjeblieft. Teal zal hier zeker inlichtingen komen inwinnen. Ik durf zelfs wel te wedden dat hij al een paar lui op mijn spoor heeft gezet. Zoolang ze jou niet in mijn gezelschap zien, is er niets gebeurd. Zij zullen natuurlijk naar je pension gaan en naar je kantoor, maar dat doet er niet toe. Het is maar goed dat je die papieren niet thuis hebt achtergelaten, want dan zou je waarschijnlijk al gearresteerd zijn."

„Zou het niet het beste zijn als hij zoo vlug mogelijk naar huis ging?" vroeg Patricia.

„Als zij denken dan hij er vandoor is, wordt de zaak er niet beter op."

„Het moeilijkste is, dat er wel eens menschen naar hem konden zoeken, die veel gevaarlijker zouden zijn dan die arme Teal", zei de Saint.

Hij sprak onverschillig, maar er klonk iets in zijn stem dat Patricia de wenkbrauwen deed fronsen en Graham als 't ware deed verstijven.

Simon haalde zijn met bloed bevlekten zakdoek voor den dag en bette zijn gewonde kin.

„Hadden jullie de verwoestingen nog niet opgemerkt die mijn schoonheid ondergaan heeft?" informeerde hij. „Of dachten jullie dat ik me had laten scheren vanmorgen?"

Zij keken hem verbaasd aan en de Saint glimlachte.

„Dat heb ik opweg naar huis ongeloopen — onmiddellijk nadat ik de flat van Ingleston verliet, om nauwkeurig te zijn. Ik stapte in een taxi, toen de een of andere sportsman voorbijreed en op me schoot. Alles wat ik kreeg, was een scherf glas in mijn kin, maar dat was zijn verdienste niet. Als hij beter gericht had, zou ik nu niet hier zitten."

Patricia en Graham bleven hem sprakeloos aankijken, Patricia's frons verdween voor een uitdrukking van smartelijke- regisnatie, Graham zette zijn glas neer en veegde met trillende hand zijn voorhoofd af.

(Wordt vervolgd.)

ONZE OPLAGE MET SPRONGEN OMHOOG!!!

Teneinde onzen huidigen en toekomstigen Adverteerders een juist beeld te verschaffen van de positie van het

ALG. HANDELSBLAD

voor NEDERLANDSCH-INDIË

verzochten wij het bestuur van de Middenstandsvereeniging alhier om een oplaag-onderzoek. Aan dit verzoek werd door genoemd college gevolg gegeven, waarvoor wij uiteraard zeer erkentelijk zijn. Het resultaat van dit onderzoek zal men hieronder aantreffen.

MIDDENSTANDSVEREENIGING „SEMARANG"
AFDEELING: INCASSO EN INFORMATIE
ADMINISTRATIE: KONIJNESTRAAT No. 7 — TELEFOON No. 1343

Semarang, 26 Januari 1940.

No. D. VII

(Verzoeke bij beantwoording bovenstaand No. aan te halen)

Aan de Administratie van het
Algemeen Handelsblad voor Ned.-Indië
Semarang.

WelEdele Heeren,

Hierbij hebben wij het genoegen U mede te deelen dat, in verband met het door U gedaan verzoek, wij op een door ons gekozen willekeurig tijdstip ten kantore Uwer administratie inzage genomen hebben van de abonnementen- en kasadministratie, teneinde de oplaag van Uw blad te controleeren.

Hierbij is ons gebleken, dat de oplaag op 24 Januari 1940 heeft bedragen:

2625

exemplaren, n.l. a betalende abonné's 2481
b gratis abonnementen, ruilnummers, proefnummers en locale verkoop..... 90
c bewijsnummers..... 54
2625

Ons is verder gebleken dat de oplaag zich de laatste jaren in stijgende lijn heeft bewogen.

Hoogachtend,
Bestuursleden en Administrateur
van de Middenstandsver. SEMARANG

G.J.H. Schmidt. A.C. van Pernis.

J.C. Rader.

Plaatsen waar het Algemeen Handelsblad wordt gelezen,

A. Adjibarang
. Ambarawa
Ampel
Ardjawinangoen
B. Babat
. Balapoelang
Balikpapan
Bandjar
Bandjarmasin
Bandjarnegara
Bandoeng
Bangkalan
Bangko
Banjoemas
Bantool
Barabai
Batang
Batavia
Batoe
Bentjoeloek
Bima
Blimbing
Blitar
Blora
Bodja
Bodjonegoro
Boejaran
Boemiajoe
Bojolali
Brambanan
Brebes
Brossot
Buitenzorg
C. Cheribon
D. Delanggoe
Demak
Djamblang
Djatibarang
Djatirogo
Djatiwangi
Djember
Djeroeklegi
Djocja
Djombang
F. Fort de Kock
G. Godong
Goeboeg
Goendih
Gombong
Grabag
I. Idi
Idjoe
Indramajoe
J. Japara
Joana
K. Kadipaten
Kalasan
Kalioerang
Kaliwoengoe
Kamal
Kandangan
Karanganjar
Kartasemaja
Kartasoera
Keboemen
Kediri
Kedoengbanteng
Kedoengdjati
Kedoenggalar
Kedoengwoeni
Kendal
Kendari
Kertosono
Ketanggoengan-West
Klampok
Klaten
Koedoes
Koendoeran
Koeningan
Koepang
Koetawinangoen
Koetoardjo
Kopeng
Kotagede
Kroja
L. Lam-Meulo
Lasem
Limbangan
Loemadjang
M. Madioen
Madjalengka
Madjenang
Magelang
Magetan
Makassar
Malang
Manokwari
Maos
Meloewoeng
Modjokerto
Moentilan
Mranggen
N. Negara
. Ngandjoek
Ngawen
Ngawi
Ngoenoet
O. Oengaran
P. Padang
Palembang
Pamekasan
Pangkalpinang
. Parakan
Pasoeroean
Pati
Patjitan
Pegandon
Pekalongan
Pemalang
Pendopo
Petjangaan
Poerbolinggo
Poerwodadi
Poerwokerto
Poerworedjo
Ponorogo
Premboen
Probolinggo
R. Raba
Randoeblatoeng
Randoedongkal
Rembang
S. Salaman
Salatiga
Sarangan
Semarang
Sidoredjo
Singaradja
Slawi
Soekaradja
Soekoredjo
Soembawa
Soemenep
Soempjoeh
Soengailiat
Soengeigerong
Soerabaia
Solo
Sragen
Sragi
T. Tajoe
Taloen
Tandjoengkarang
Tandjoeng Oeban
Tandjoengpandan
Tasikmalaja
Tawangmangoe
Tegal
Telawa
Telokbetong
Temanggoeng
Ternate
Tjaroeban
Tjepiring
Tjepoe
Tjepper
Tjilatjap
Tjilimoes
Tjiparai
Tjomal
Toeban
Toeloengagoeng
W. Walikoekoen
Wates
Welahan
Weleri
Wirosari
Wlingi
Wonogiri
Wonosari
Wonosobo

H. H. ADVERTEERDERS!
Uit het bovenstaande zult U derhalve kunnen concludeeren, dat in Uwe reclame-campagne het
ALG. HANDELSBLAD v. Ned.-Indië
niet mag ontbreken.

Terug in zijn vaderland. — De hertog van Windsor arriveerde in de Engelsche hoofdstad voor een driedaagsch bezoek. Het doel van zijn komst is niet bekend. — De hertog bij het verlaten van zijn hotel te Londen.

Geen rood Succes voor Karelië

Toch een krachtig Offensief

Uit Frankrijk vertrekken Poolsche Vrijwilligers naar Finland

WEER EEN SOVJET-DIVISIE IN DE KNEL

Helsinski, 9 Febr. (Eigen dienst). — De Finsche legerleiding spreekt het bericht, dat de Russen de Mannerheimlijn doorbroken zouden hebben nadrukkelijk tegen. De Russen vielen heden weder op vier verschillende punten aan, doch wederom zonder succes. Zes honderd soldaten sneuvelden aan Russische zijde ,terwijl weer dertig tanks werden vernield.

Volgens berichten uit neutrale bronnen ondernemen de Rusen ook aan andere fronten kostbare aanvallen, doch volgens deze berichten boeken de Finnen ook hier succes. In het verre Noorden zijn de Finsche patrouilles doorgedrongen tot de bekende nikkelstad Salmajarvi, welke in het begin van den oorlog in Sovjet-handen viel.

Helsinski, 9 Febr (Eigen dienst). — De Russen blijven met alle krachten tegen de Mannerheimlijn beuken. Zonder ophouden werpen zij zwaar geschut en veel menschenmateriaal tegen de Finsche stellingen, doch tot heden hebben de moedige Finnen het volle gewicht van deze Sovjet-aanvallen kunnen verdragen. Woensdag en Donderdag werden van vier duizend tot vijf duizend Russen neergeschoten.

Wat de deuk in de Finsche stellingen betreft, deze is van zeer geringe waarde, daar de hoofdstellingen der Finnen nog steeds niet zijn aangetast. Hier houden de Finnen nog ongebroken stand.

Er op of er onder.

Helsinski, 9 Febr. (Eigen dienst). — **United Press meldt, dat de Sovjet-legerleiding klaarblijkelijk de Amerikaansche gewoonte „slaag of gaten onder" heeft aangenomen. Ondanks de bittere koude en de tegenslagen der laatste dagen blijft men met onverminderde kracht op de Mannerheimlijn beuken.**

Over de volle Breedte.

Stockholm, 9 Febr. (Eigen dienst). — **Berichten uit Finland wijzen erop, dat de Russen het offensief tegen de Mannerheimlijn thans over de volle breedte hebben ingezet. Het huidige offensief wordt gekenmerkt als de heftigste aanval sedert het uitbreken van den oorlog. Ondanks de heftigheid der aanvallen slaagden de Russen er niet in ook maar een duimbreed grond te veroveren.**

Ook de nieuwe aanvallen kenmerken zich door de Sovjet-tactiek om tanks en gepantserde sleden in den strijd te werpen, terwijl vliegtuigen de Finsche stellingen ombarmhartig bombardeeren.

Tegenspraak.

Stockholm, 9 Febr. (Eigen dienst). — De beweringen der Russen, dat zij belangrijke successen hebben behaald aan het Karelische front, worden thans door neutrale waarnemers tegengesproken. Hoewel door de Finsche legerleiding niet bekend gemaakt werd, wat precies heeft plaats gevonden, weet United Press thans te melden, dat er wel eenige vordering gemaakt werd, doch dat de infanterie de vorderingen der tankafdeelingen niet kon consolideeren.

Intusschen wordt uit Moskou gemeld, dat belangrijke successen behaald werden en dat de Russische troepen de versterkingen der Finnen nabij Summa bezet hebben.

In welingelichte kringen te Helsinski wordt echter nadrukkelijk verklaard, dat de Sovjet-tanks er wel zwaar in slaagden enkele honderden meters terrein te winnen, doch dat de tanks vernietigd werden, doordat de infanterie er niet in slaagde, dit terrein te bezetten.

De Sovjet-Patrouilles.

Helsinski, 9 Febr. (Eigen dienst). — Nader wordt nog omtrent den strijd rond Kuhmo gemeld, dat de Finnen vele Sovjet-patrouilles hebben vernietigd. Deze Russische patrouilles zijn allen ongeveer honderd man sterk, hetgeen veel sterker is dan de Finsche patrouilles. Men vermeent, dat de oorzaak hiervan gezocht moet worden in het feit, dat de Sovjet-officieren vreezen, dat de kleinere patrouilles zich zonder meer aan de Finnen overgeven.

Om een Straatweg.

Helsinski, 9 Febr. (Eigen dienst). — Omtrent den strijd rond Kumo wordt nog gemeld, dat de Finnen nog steeds het belangrijke kruispunt op den weg van Kummo naar Suomassalmi beheerschen. De Russen pogen zoowel vanuit het Oosten als het Zuiden op te dringen, teneinde zich van dit belangrijke punt meester te maken.

Omtrent den strijd in het Noorden wordt nog gemeld dat de Russen het plaatsje Loimila genaderd zijn. De Russen ontvangen hier versterkingen via den spoorweg, welke vanuit Rusland komt. Ook ten Westen van Attajoki werden versterkingen aangevoerd, welke thans verder het land inrukken.

Weer een Divisie in de Knel.

Helsinski, 9 Febr. (Eigen dienst). — Berichten uit het Noorden melden dat in de omgeving van Kummo wederom een Russische divisie in moeilijkheden is geraakt. De eerste berichten hieromtrent kwamen toen bekend werd, dat enkele Sovjet-detachementen meer naar het Noorden bij de grens aanvallen ondernamen om den druk op de divisie te verlichten. Ook deze aanvallen werden teruggeslagen, zoodat geen hulp voor de divisie loskwam.

Helsinski, 9 Febr. (Eigen dienst). — Omtrent het Sovjet-parachutistengevaar wordt nog nader gemeld, dat men in Finsche legerkringen dit gevaar niet onderschat. Men vermoedt dat het doel van deze troepen is om sabotage achter de stellingen te plegen. Wanneer dergelijke patrouilles plots achter de stellingen een terreur onder de bevolking zouden kunnen ontketenen, doordat zij zich met hun ski's snel zouden voortbewegen, dan zou de moraal der bevolking aangetast worden. Het is met dit gevaar voor oogen, dat de Finsche legerleiding alle medewerking van de burgers gevraagd heeft, om dergelijke patrouilles onmiddellijk aan de legerleiding te melden.

Verder wordt in kringen van neutrale waarnemers gewezen op het afnemende luchtgevaar. De Sovjet-piloten hebben hunne aanvallen stopgezet, naar vermoed wordt, omdat Britsche en andere piloten in Finland zijn aangekomen en ook omdat aan de beste Russische vliegtuigen reeds zeer groote schade werd aangericht.

Wiborg leed Zwaar.

Helsinski, 9 Febr. (Eigen dienst). — De United Press vertegenwoordiger heeft een bezoek aan Wiborg gebracht en meldt, dat de stad enorm geleden heeft als gevolg van de vele bombardementen. Branden zijn een gewoonte van den dag geworden.

De Steun komt los.

Londen, 9 Febr. (Eigen dienst). — Over de hulp welke Finland van noode heeft, werd onder meer gesproken door den leider der Britsche arbeidersdelegatie Sir Walter Citrine, die onder meer opmerkte dat de heldhaftige tegenstand der Finnen zal instorten tenzij spoedige hulp loskomt.

Intusschen wordt uit Parijs vernomen, dat een expeditie Poolsche vrijwilligers naar Finland is vertrokken. Deze expeditie bestaat voornamelijk uit Amerikaansche Polen, die eerst kort tevoren in Europa zijn aangekomen en voornamelijk uit eerste klasse technici bestaan.

Ook uit Zweden komt meer daadwerkelijke hulp los. Een leger van tien duizend arbeiders. Deze zullen de plaatsen in de industrie innemen van de Finsche arbeiders, die voor den werkelijken dienst zijn opgeroepen.

Tenslotte kan nog gemeld worden, dat de Deensche piloten een speciaal eskader hebben gevormd, dat reeds belangrijke diensten verricht heeft.

Uit de Vereenigde Staten wordt nog gemeld, dat de Amerikaansche Senaat accoord ging met het vlottend maken van een obligatieleening van zes millioen voor Finland.

Britsche Vrijwilligers.

Londen, 9 Febr. (Eigen dienst). — Steeds meer hulp komt thans voor Finland los. Naar verluidt zullen de eerste Britsche vrijwilligers binnen enkele dagen naar Finland vertrekken. Aan dit bericht voegt United Press nog toe, dat slechts burgers voor Finland dienst mogen nemen, daar de militairen in het leger moeten blijven.

Washington, 9 Februari (Eigen dienst). — President Roosevelt heeft heden een verklaring over Finland afgelegd. Hij zeide dat het onmogelijk was rechtstreeks wapenen naar Finland te verschepen, daar Finland betrokken is in een gewapend conflict.

Deze verklaring volgde op de mededeeling dat zeer veel materiaal naar Scandinavië was verscheept. Thans werd verklaard, dat slechts wapenleveranties plaats vinden aan landen, die in vrede leven.

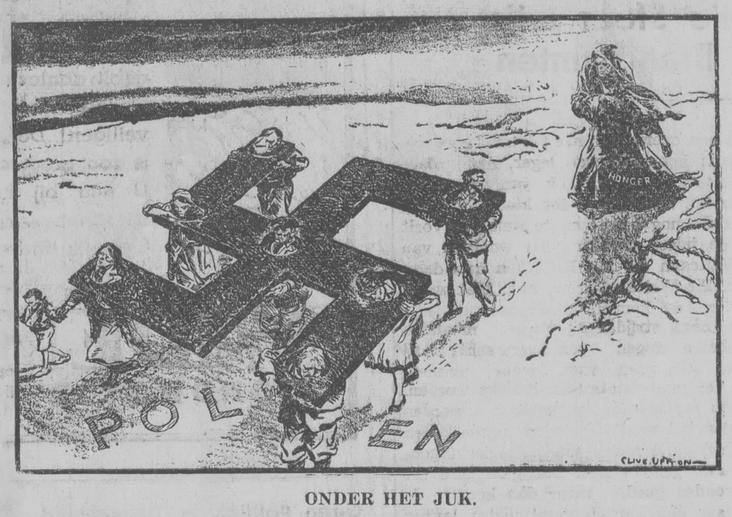
Roosevelt voegde hieraan toe, dat Finland van Rusland de grootste wapenleveranties betrekt, daar Rusland volgens de berichten de meest genereuze leverancier is. Meer tanks en geschut is van Rusland gekomen, dan van eenig ander land.

Uit Londen wordt nog gemeld, dat Sir Walter Citrine opmerkte, dat Finland zeker spoedig het meesterschap in de lucht zal verkrijgen, wanneer Finland spoedig meerdere vliegtuigen wordt geleverd.

De Vloot naar Petsamo

Een te waardeeren Voorstel

Londen, 9 Febr. (Eigen dienst). — In het tijdschrift „English speaking world" dringt een der Britsche generaals aan op onmiddellijke steunverleening aan Finland. De generaal stelt voor, dat de Britsche vloot naar Petsamo zal opstoomen, alsmede naar Moermansk, opdat deze Russische bases vernietigd zullen worden.

ONDER HET JUK.

Radio Vaticana: „Zeventig procent der Poolsche bevolking wordt met den hongerdood bedreigd."

(Daily Sketch).

HET EERSTE GROOTE WESTFRONTGEVECHT

Na vele Fransche Patrouille-Steken kwam het tot de Botsing

MEER SCHEEPSAANVALLEN

Patrouille-Activiteit.

Parijs, 9 Febr. (Eigen dienst). — Het legerbericht meldt, dat enkele Fransche patrouilles er in slaagden tot in Duitsche terrein door te dringen en met veel waardevol materiaal terugkeerden.

Lord Gort heeft een inspectie gemaakt van de Britsche troepen, die met de Fransche troepen achter de Maginot-lijn samen werken.

Lebrun bij de Britten.

Parijs, 9 Febr. (Eigen dienst). — President Lebrun heeft heden zijn eerste officieele bezoek aan de Britsche troepen gebracht. Het bezoek was het gevolg van een uitnoodiging van Lord Gort, den Britschen bevelhebber President Lebrun werd ontvangen door een eerewacht van de Welsh Guards hij; bracht den ganschen dag tusschen de soldaten door en keerde in den avond naar Parijs terug.

Bloediger en grooter Gevecht.

Parijs, 9 Febr. (Eigen dienst). — Een bloedig gevecht heeft plaats gevonden aan het Westfront. Fransche patrouilles waren de laatste dagen tot diep in het Duitsch gebied doorgedrongen en met waardevolle inlichtingen teruggekeerd. Deze patrouille-activiteit eindigde in bedoeld bloedig gevecht, waarbij de Franschen enkele verliezen leden, doch waarbij het verliezental aan Duitsche zijde veel grooter is.

Ook de artillerie-activiteit is toegenomen, vooral in den sector tusschen Moezel en Saar.

Een Verhaal.

Berlijn, 9 Febr. (Eigen dienst). — United Press meldt het volgende verhaal van het Westfront. Een Fransche officier naderde, wuivend met een witte zakdoek, de Duitsche stellingen. Er werd van Duitsche zijde niet op den Franschen officier gevuurd.

Toen de Franschman naderkwam, bleek dat hij verontwaardigd op de Duitschers schold. Hij was commandant van een Fransche batterij, welke, zonder te richten, de projectielen afschoot. De Duitschers daarentegen hadden wel gericht en hierdoor waren drie soldaten van zijn batterij gewond. Dit vond hij verschrikkelijk aldus de Duitsche lezing. Het mocht niet nogmaals gebeuren, aldus de officier die mopperend weer naar zijn batterij terugkeerde.

Nieuwe Aanvallen.

Londen, 9 Febr. (Eigen dienst). — De Duitsche vliegtuigen hebben heden de Britsche kust weder op verschillende punten aangevallen. Royal Air Force vliegtuigen stegen op en bonden den strijd met de Duitsche machines aan. Een Heinkel-machine werd neergeschoten en twee andere machines werden ernstig beschadigd. Verschillende schepen werden aangevallen.

Boven de Firth of Forth werd een Britsch schip aangevallen, doch het vaartuig kon op eigen kracht een haven bereiken; geen der opvarenden werd gewond.

Meer naar het Zuiden werden twee schepen, waaronder een visschersvaartuig aangevallen. Een der schepen zond een hulpsignaal uit, waarop twee reddingsbooten uitvoeren. Naar verluidt zijn twee personen verdronken. De visschersboot wist te ontkomen door de vischlijnen los te snijden, zoodat geen schade werd aan gericht.

Verder wordt nog gemeld, dat de „Clintonia" van drie duizend ton en een schip van 250 ton werden aangevallen. R.A.F. machines stegen op en snelden te hulp; de Duitsche vliegtuigen werden in de wolken verjaagd.

De „Chacres" uit Glasgow van 5.400 ton is gezonken; de vier en zestig leden der bemanning zijn aan land gebracht. Twee personen worden vermist. De gezagvoerder had kortgeleden de O.B.E., ontvangen voor de wijze, waarop hij een Duitsche duikboot was ontloopen.

Twee Noorsche schepen zijn een Britsch schip, dat ten Noord-Oosten van de Azoren om hulp riep te hulp gesneld; men verwacht dat de schepen den Brit morgen zullen bereiken.

Summer Welles naar Europa

Moet Inlichtingen in winnen

Washington, 9 Febr. (Eigen dienst). — President Roosevelt heeft den onder-minister voor buitenlandsche zaken Summer Welles opdracht gegeven naar Europa te vertrekken, teneinde een persoonlijk bezoek te brengen aan Engeland, Frankrijk, Duitschland en Italië.

Summer Welles zal geen voorstellen kunnen doen of verplichtingen namens de Amerikaansche regeering kunnen aangaan; het ministerie van buitenlandsche zaken en de president alleen zullen de rapporten zien. Ook zal Summer Welles geen boodschap van den president medenemen. Hij vertrekt 17 Februari naar Italië gelijk met Miram Taylor, de nieuwe ambassadeur der Vereenigde Staten bij het Vaticaan.

Instemming in Londen.

Berichten uit Londen melden, dat men daar de reis van Summer Welles hartelijk toejuicht. De Amerikaansche staatsman zal alle inlichtingen over den toestand in Europa ontvangen, waardoor president Roosevelt een duidelijk beeld zal krijgen van de toestanden in Europa.

De Fransch-Britsche Firma

Ook op Industrieel Gebied

Londen, 9 Febr. (Eigen dienst). — De Fransch-Britsche samenwerking strekt zich thans ook op industrieel gebied uit. Fransche industrialisten zijn te Londen aangekomen, teneinde de grootere mate van samenwerking met de Britsche collega's te bespreken. Ook zal men bespreken hoe men na den oorlog de industrie op de beste wijze kan overschakelen van oorlogstoestand op vredestoestand.

De Fransche Kamer

In geheime Zitting

Parijs, 9 Febr. (Eigen dienst). — De Fransche kamer is heden tot een geheime zitting overgegaan.

Een motie daartoe werd door Leon Blum ingediend. Daladier kantte zich scherp tegen de aanname van de motie en merkte onder meer op, dat men grootere nadeelen dan voordeelen van deze geheime zitting zou oogsten. Toen de stemming echter gehouden werd, bleek, dat zij met 262 tegen 227 stemmen was aangenomen.

Voordat de motie was ingediend werd een debat gevoerd over het optreden der Fransche politie tegen de communisten. Naar verluidt heeft de geheime politie de hand kunnen leggen op een groot aantal belangrijke documenten, waarbij vragenlijsten van de Gestapo gevonden waren.

Daladier verklaarde in verband hiermede, dat onder meer een vraag op die lijsten voorkwam of hij — Daladier — populair was en op hoeveel stemmen hij in de kamer kon rekenen.

Toen deze mededeeling door Daladier gedaan werd, diende Blum zijn motie in.

Elf kamerleden, die veel ertoe hadden bijgedragen om de communisten uit de kamer te verwijderen, verlieten de zaal met de journalisten en vreemdelingen, daar zij niet wenschten, dat ook maar eenige blaam op hen zou kunnen worden geworpen, wanneer iets van de zitting zou uitlekken.

Intusschen kan nog gemeld worden, dat de Fransche politie de laatste vier en twintig uur zeer actief is geweest. Drie en twintig communisten werden in arrest gesteld.

Parijs, 9 Febr. (Eigen dienst). — De zitting van de Fransche kamer duurde den ganschen dag voort en zal morgen worden voortgezet. De geheime zitting kwam als een verrassing en is de eerste sedert twintig jaar.

Het vertrouwen in de regeering komt alhier niet ter sprake en zelfs Leon Blum die de geheime zitting aanvroeg merkte op, dat hier niet in den geest van oppositie gesproken werd.

De zittting verliep zonder incidenten.

De Nazi 's in Turkije

Ontslagen bij Duikbootbouw

Ankara, 9 Febr. (Eigen dienst). — De Turksche marine-autoriteiten hebben alle Duitsche technici, welke werkzaam waren aan den bouw van twee Turksche onderzeebooten ontslagen. De beide Duitsche werven werden door de Turksche autoriteiten bezet, terwijl den Duitschers den toegang tot de werven ontzegd werd.

Nader wordt nog gemeld, dat ook in andere staatsbedrijven de Duitschers ontslag gekregen hebben. Omtrent het werk aan de Duitsche duikbooten wordt nog verklaard, dat van de vier bestelde duikbooten er een reeds klaar is, terwijl van de tweede het casco gereed is gekomen. Het werk moest worden gestaakt, aangezien de laatste twee maanden geen materialen meer uit Duitschland waren ontvangen.

Generaal Weygand

Thans Inspectie van Suez-Defensie

Cairo, 9 Febr. (Eigen dienst). — Generaal Weygand, die de Egyptische troepen inspecteerde is heden met de officieren van zijn staf en vergezeld van den Britschen bevelhebber en diens staf naar het Suez-kanaal vertrokken. Ook de Egyptische stafofficieren vergezellen den Franschen generaal.

De Kerk over den Oorlog

Geen Vernietiging van Duitschland

Londen, 9 Febr. (Eigen dienst). — De Britsche en Scandinavische kerkvorsten hebben volgens een brief in de „Times" over den oorlog geconfereerd. De gedachtenwisseling vond plaats op verzoek van de Scandinavische vorsten, die gaarne wilden vernemen hoe de houding der Christelijke kerk in Engeland nopens den oorlog was.

Er wordt op gewezen, dat de Britsche kerkvorsten niet officieel spraken, doch toch wordt groote aandacht gegeven aan de verklaringen, welke onder meer de volgende punten bevatten.

Er bestaat geen verlangen Duitschland te vernietigen en de Britsche kerk beschouwt de Christelijke Duitschers nog steeds als medeleden van de Christelijke gemeenschap. Wanneer echter de besprekingen over den vrede zullen aanvangen, zullen de beide landen wel voor oogen dienen te houden, dat de volkeren van Tsjecho-Slovakije en Polen als onafhankelijke volkeren aan de besprekingen moeten deelnemen, terwijl dien volkeren een garantie zal moeten worden gegeven, dat hunne zelfstandigheid gerespecteerd zal worden.

De uiteindelijke vredesconferentie zal alle Europeesche landen moeten omvatten, waarbij Tsjechen en Polen als volledige deelgerechtigden zullen aanzitten.

Tensloote verklaarden de Britschen kerkvorsten, dat Engeland moreel gedwongen was ten oorlog te trekken.

Hoe Duitschland Vrede wenscht

Slechts na Duitsche Overwinning

Berlijn, 9 Febr. (Eigen dienst). — Omtrent de geruchten, dat men in leidende Duitsche kringen een vredesinitiatief had genomen, kan gemeld worden, dat men deze geruchten in de Duitsche hoofdstad als pure leugens kwalificeert.

Hoewel de dagbladen zeer weinig over de geruchten schrijven, wijst men er in leidende Nazi-kringen op, dat men in de volkskringen zeer goede nota van de Fransche en Britsche bewerkingen heeft genomen. Onder meer wordt gewezen op de verklaring van den voorzitter der Fransche kamercommissie voor buitenlandsche zaken, dat het onmogelijk is het Duitschland van 1648 weder te doen herleven. Men antwoordt in leidende Duitsche kringen op deze verklaring, dat slechts een Duitsche overwinning een duurzamen vrede kan brengen. Duitschland zal echter alles doen om de neutrale staten in den oorlog te betrekken.

Ook wordt gewezen op een uitlating van den Griekschen premier die zeide, dat hij niet wist of Griekenland wel buiten het conflict zou kunnen blijven. Men verklaart thans in Duitsche kringen dat deze uitlating kennelijk een gevolg is van den gealliëerden druk. Engeland en Frankrijk wenschen den oorlog nog steeds naar andere fronten uit te breiden.

Ook bespreekt men in Nazi-kringen de uitlatingen van premier Chamberlain. Wat het gezegde, dat de oorlogsraad in feite een kabinet van een staat is, betreft, wordt opgemerkt, dat dit zeer logisch is, daar Frankrijk zich geheel onder Britschen invloed heeft gesteld.

Strijd bij Nomanhan

Door Tokio tegengesproken

Tokio, 9 Febr. (Eigen dienst). — **Domei spreekt de geruchten dat tusschen Japanners en Russen nabij Nomanhan ernstige gevechten zouden zijn uitgebroken nadrukkelijk tegen.**

Slechts geringe Gevechten.

Tokio, 9 Febr. (Eigen dienst). — United Press meldt nog dat de woordvoerder van het ministerie van oorlog alles in het werk stelde om de verklaring van generaal Hata in het Lagerhuis, dat grensbotsingen in Nomanhan hadden plaats gevonden tusschen Russen en Japanners, teniet te doen. Hij wees er op, dat hier geen sprake was van belangrijke botsingen, doch dat bij ieder geval slechts twee tot drie man betrokken waren geweest.

De Br. Indische Import

Certificaat van Oorsprong vereischt

New Delhi, 9 Febr. (Eigen dienst). — De regeering van Britsch-Indië heeft besloten den import van goederen uit drie en twintig staten stop te zetten, tenzij die goederen vergezeld zijn van een certificaat van oorsprong. De nieuwe bepaling treedt in Maart van kracht. Uitgezonderd zijn de goederen van Amerika, Japan en Rusland.

Snelle Britsche Luchtvloot

Volgens nieuw Race-Ontwerp

Londen, 9 Febr. (Eigen dienst). — Een der bekende Britsche vliegtuigontwerpers kondigt aan, dat Engeland in de Lente over een vloot snelle vliegtuigen zal kunnen beschikken.

Het door hem ontworpen vliegtuigtype is ontworpen aan de hand van een zeer snel sporttype, dat verschillende records heeft gehaald. Het is een tweemotorig vliegtuig, een metalen eendekker volgens het race-model vervaardigd.

NADERT DE BESLISSING STEEDS MEER?

De verscherpte politieke Sfeer wijst op vele Europeesche Brandpunten

HET WEEKOVERZICHT

De afgeloopen week is een week van bittere koude en een verhoogd Sovjet-offensief geworden. Doch ook op ander gebied zal deze week in de herinnering blijven naleven. Eerstens omdat Engeland de eerste stappen nam voor de daadwerkelijke steunverleening van Finland en tweedens omdat men in Duitsche kringen nadrukkelijk verklaard heeft, dat van vrede slechts sprake kan zijn, wanneer er sprake is van een Duitsche overwinning.

Deze beide factoren hebben den oorlog in een verscherpt daglicht gesteld, want thans kan men er zeker van zijn, dat het offensief niet lang meer zal uitblijven. In dit licht moet men het verhoogde Sovjet-offensief ook beschouwen, want al spreekt men veel over de weinige samenwerking tusschen de communazi-vrienden, men moet die samenwerking meer beschouwen in het licht van de nog altijd voor handen zijnde vredesmogelijkheden. Niet zoodra zullen beide agressors zich verbonden hebben, maar dan ook op leven en dood, of alle mogelijkheid voor vrede is verdwenen. En al zegt Berlijn dan wel dat van een vrede door bemiddeling geen sprake kan zijn, als er een reëel aanbod gedaan zou worden, dan zal Berlijn zeker wel toehappen. Doch het Nazi-spel is een spel van poker-bluf en niemand mag in de kaarten kijken.....!

Trouwens hoe aanlokkelijk het Berlijnsche vredesgerucht ook mocht zijn, het was te doorzichtig en het kwam niet overeen met de geallieerde oorlogsdoelstellingen. Immers als eerste en laatste woord wordt gezegd ,dat het Hitlerisme moet verdwijnen en al zou Londen dan al vergevensgezind zijn, in Parijs wenscht men niet om de twintig jaar — of mogelijk sneller — in een oorlog gewikkeld te worden.

En daarmede valt ieder vredesaanbod. Hitler en de geest van Hitler moet verdwijnen en zelfs al zou „kroonprins" Goehring den vrede voorstellen, dat nog heeft men den Nazi-geest niet gedood en zal men in de vrees blijven leven, dat er weer eens een oorlog kan uitbreken.

En dat het Duitschland ernst is met de mededeeling, dat dit jaar het einde van den oorlog geforceerd moet worden, blijkt ook al weer uit de opgevoerde luchtoorlog tegen de koopvaardij- en kustschepen, waarover Chamberlain eergisteren nog sprak. Deze wijze van oorlogvoeren heeft de verontwaardiging van velen opgewekt; terecht, want dit is geen oorlog meer. De Scandinavische pers en Chamberlain noemen het moord en vele Hollandsche zeelieden zullen het hiermede eens zijn.

Deze oorlog — en dit hebben wij reeds herhaalde malen geschreven — kenmerkt zich door den economischen factor en door den tweeden factor, nl. het ondermijnen van het vijandelijke binnenlandsche front. Duitschland stelt alles in het werk om den Brit angst aan te jaren, doch Duitschland stoot hier op de vastberaden houding der Britsche kust-luchtmacht.

Doch nu in Engeland de oorlog werkelijk gevoeld wordt, doordat men tot distributie overgaat, zoo kan Berlijn weer melden, dat men Engeland krachtiger getroffen heeft, dan Engeland wel wil doen voorkomen. En geheel ongelijk heeft men in Duitschland niet, want Engeland moet alles in het werk stellen om de buitenlandsche valuta op peil te houden. Er is de laatste maanden een zware wissel getrokken op die valuta en al beschikt Engeland over duizenden millioenen in het buitenland, aan alles komt een einde en als de oorlog lang zal duren en nog vele jaren dagelijks millioenen verslonden zullen worden, dan zal de Britsche belastingbetaler ook anders over den oorlog, dan over een oorlog der rechtvaardigheid..... denken.

Maar zóóver zal ook Engeland het niet laten komen; evenmin als Duitschland, zoodat ook deze factoren mede werken aan de veronderstelling dat het offensief steeds mer naderbij komt.

⁂

Doch daarbij komt de oude vraag weer teberde, wáár en hoe zal die oorlog gevoerd moeten worden. Willen de Russen door het aanbrengen van deuken en wiggen in de Mannerheimlijn bewijzen, dat zelfs de sterkste fortenlinie niet tegen het menschelijk materiaal bestand is. Dit zou mogelijk weder kunnen inwerken op dat binnenlandsche front, dat zich thans veilig en versterkt gevoelt achter de Maginotlinie. Ook wordt gesproken over een offensief tegen Rusland, zoodat Zweden in den strijd betrokken wordt, terwijl men aan de andere zijde de activiteit van generaal Weygand in het Nabije Oosten niet vergeten mag. Het Egyptische leger werd geinspecteerd en nu worden de defensiewerken van het Suez-kanaal getoetst door den Franschen generaal, die reeds gedoodverfd is — en terecht — als de leider der geallieerde troepen in het Nabije-Oosten.

De Balkan-conferentie heeft betrekkelijk weinig oppervlakkig succes geboekt en nimmer — tenminste niet zoolang deze oorlog duurt — zal bekend worden, wàt precies werd afgemaakt.

Zoo biedt Europa enkele gevaarlijke punten, waar het kruit ligt opgestapeld en waar met het inzetten van het eindoffensief de ontploffing kàn komen. Mogelijk zelfs op alle punten.

En temidden van dezen politieken chaos staan daar de Finnen, die strijden voor het recht en de rechtvaardigheid, waarvan de staatslieden den mond vol hebben. Zij strijden niet met woorden, zij strijden tegen een overmacht met hun levensbloed; het is geen leger, dat daar strijdt maar een volk, van man tot vrouw en van oudere tot kind. Weinig wordt dit nog beseft en te weinig voelt men de juiste strekking der woorden van het Vaticaan en den Britschen arbeidersleider, Sir Walter Citrine, aan. Met woorden van lof komen de Finnen er niet reeds thàns strijden zij twee maanden onverbeten tegen een overmacht; zij gunnen zich geen rust, maar eenmaal moet het punt-van-breken bereikt worden. Immers Finland kan vergeleken worden met den bokser, die iedere ronde een verschen en frisschen tegenstander tegenover zich gesteld ziet. Dat gaat drie tot vier ronden goed, maar dàn komt de neerslag; dàn kan de geest niet langer werken en dan heeft Rusland toch zijn zin gekregen. Dan stort het Finsche huis ineen en dan treurt een menschheid aan het graf van een dappere....

Terwijl men had kùnnen voorkomen, dat het zóóver kwam....

En het is daarom dat wij den strijd tegen de agressie verder opgevoerd willen zien, dan thans het geval is. De Britsche en Fransche millioenen-legers rusten in hun lijn en wachten tot zijzelf worden aangevallen. Zij hebben den mond vol van strijd tegen de agressie, maar zij kennen en voelen dien strijd niet, zooals de Finnen dien voelen.

Waarom dus ook niet den strijd tegen de Russen aangebonden, vooral omdat d Russische droom en het fantastische verhaal van de Russische kracht een luchtbel bleek te zijn....

Wil men Finland helpen, dan moet men mèt de Finnen het hartebloed der natie in den strijd werpen; eerst dan strijdt men tegen de agressie in al haar vormen.

⁂

De Fransche kamer is in geheime zitting bijeengekomen. Er werd nl. gedebatteerd over de communistische activiteit, een debat dat volgde op een inval der Fransche politie in het Sovjet-handelsgebouw te Parijs. Er werden daar documenten in beslag genomen en onmiddellijk greep de politie ook in andere centra toe.

Dit debat en de opmerkingen van premier Daladier, waren aanleiding voor Leon Blum om de geheime zitting aan te vragen. Daladier was er tegen en op een opmerking, dat zulk een zitting ook in Engeland had plaats gevonden, verwees Daladier naar de Duitsche radio. Het „Hamburger Fremdenblatt" had namelijk melding gemaakt van hetgeen daar besproken was.

Doch het feit alleen, dat er zoowel in Engeland als in Frankrijk krachtiger — ja zelfs steeds krachtiger — gageerd wordt tegen de communisten en het daaraan verbonden gevaar, moge een bewijs zijn, dat ook de geallieerden inzien, dat het zoo niet langer met de Finnen gaat en dat men ook communistische agressie den kop moet afsnijden.

Immers wil men een rechtvaardige wereld, waar de vrede zal overheerschen, dan kan men niet volstaan met het genezen van één wonde, doch dan moet men alle zwerende wonden uitsnijden.

En het is te hopen, dat men hiertoe spoedig zal overgaan.

S.

Korte Berichten

Polen en Engeland.

Londen, 9 Febr. (Eigen dienst). — De Poolsche minister voor buitenlandsche zaken is heden in Londen aangekomen. Hij zal besprekingen voeren met premier Chamberlain, Lord Halifax en andere leden van het kabinet.

Lord Tweedsmuir.

Ottawa, 9 Febr. (Eigen dienst). — Grootere ongerustheid is ontstaan over den toestand van Lord Tweedsmuir, die een ernstige hersenschudding opliep. De kracht van den Gouverneur-Generaal neemt steeds meer af, terwijl de algemeene toestand niet gewijzigd is.

Een Promotie.

Shanghai, 9 Febr. (Eigen dienst). — Pu Tung, een broer van den keizer van Mantsjoekwo, die thans pelsjassen en curiosa in Shanghai en Hongkong verkoopt, zal spoedig tot hoogere macht rijzen, daar hem een zetel in den nieuwen centralen raad van Wang Ching Wei zal worden aangeboden.

De Japansche Ambassadeur te Londen.

Londen, 9 Febr. (Eigen dienst). — De Japansche ambassadeur te Londen heeft een onderhoud gehad met den Britschen onderminister voor buitenlandsche zaken. Verschillende Britsche vraagstukken in China, onder meer de situatie in Tientsin, werden besproken. Geen bijzonderheden zijn echter bekend geworden.

Japan en Spanje.

Tokio, 9 Febr. (Eigen dienst). — Een Spaansche handelsdelegatie die met de Japansche regeering over handelsbetrekkingen met de nieuwe Spaansche regeering komt spreken, werd zeer hartelijk ontvangen.

Britsche tegenspraak.

Londen, 9 Febr. (Eigen dienst). — Het bericht door den Duitschen omroep gebracht, dat tijdens een gevecht tusschen Arabieren en Britsche soldaten dertig Britten en acht Arabieren zouden zijn gesneuveld, wordt van officieele zijde nadrukkelijk tegengesproken.

Tandbederf . . . *terwijl U slaapt!*

Terwijl U slaapt, doen bacteriën, die Uw gebit aantasten, hun verwoestend werk. Slechts Vademecum kan hiertegen beveiligen! De bacteriën-doodende kracht is zóó groot en werkt zoo lang na, dat U nog bij het opstaan den zuiveren frisschen smaak zult bemerken. — Gebruik daarom vooral ook des avonds:

VADEMECUM

MONDWATER TANDPASTA

(Ing. Med.) A 43—251

Geen Politiek in Duitschland

Nieuwe strenge Bepalingen

Berlijn, 9 Febr. (Eigen dienst). — United Press verneemt, dat dt Nazi-Partij een stelselmatig campagne heeft bevolen om iedere politieke uitlating tegen te gaan.

De lagere partij-leiders hebben opdracht gekregen aan hun districtleiders mede te deelen hoe het juiste gevoelen in de verschillende huishoudens in hun district zijn. Ook moeten de eigenaars van levensmiddelenwinkels melding maken van de reactie der huisvrouwen, wanneer haar wordt medegedeeld dat er zekere levensmiddelen niet zijn, dan wel dat er gebrek aan is.

Ook is het ten strengste verboden de algemeene politiek in openbare gebouwen, winkels en restaurants te bespreken.

United Press voegt hieraan toe, dat het gemopper in Duitschland de laatste drie maanden aanzienlijk is toegenomen.

De Export Blokkade

Londen, 9 Febr. (Eigen dienst). — De Britsche regeering zal spoedig antwoorden op het protest der Amerikaansche regeering inzake het aanhouden van Duitsche export-goederen, bestemd voor Amerika.

Naar verluidt zal dit antwoord een beleefde doch krachtige verwerping van het protest inhouden. De Britsche regeering zal nopens Amerika eenzelfde houding aannemen als destijds werd aangenomen tegenover de kleinere neutrale staten. Zou men jegens Amerika een andere houding aannemen, dan zou dit terecht de verontwaardig van die kleine neutrale staten opwekken.

De Aartsbisschop van Dublin †

Dublin, 9 Febr. (Eigen dienst). — Het overlijden van den aartsbisschop van Dublin dr. Edward J. Byrne op zeven en zestigjarigen leeftijd wordt gemeld.

De Britsche Prijsbescherming

Sir John Simon vraagt vijftig Millioen

Londen, 9 Febr. (Eigen dienst). — In verband met de regeeringsverklaring dat een millioen pond sterling per week noodig zal zijn ter bestrijding van de prijsopdrijving, werd door het Lagerhuislid Alexander (Labor) de vraag gesteld of naast de belasting van veertig millioen pond sterling per jaar uit de suikerbelasting thans nog vijftig millioen gezocht moest worden, hetgeen door den afgevaardigde wel een weinig te zwaar geacht werd.

Sir John Simon antwoordde hierop dat deze vijftig milloen extra noodig waren, nl. zes en twintig millioen pond sterling ter handhaving van den tarweprijs op 8½ d. instede van op 10 d.; twaalf millioen pond sterling ter handhaving van den melkprijs op 7 instede van 8 d. en tenslotte zestien millioen pond sterling ter voorkoming dat de vleeschprijs met twee pence zou stijgen.

Ook deelde Sir John Simon nog mede, dat de kwaliteit der artikelen wel eens zal moeten dalen.

Enkele leden merkten op dat de regeering er geen zorg voor gedragen had over voldoende voorraden te beschikken, waarop Sir John Simon antwoordde, dat men maatregelen had genomen, teneinde speculatieve oogmerken tegen te gaan. In dit verband wees hij er op, dat de prijs van suiker in New-York in verband met de Britsche behoeften, in Augustus tot November bijkans verdubbeld was. De Britsche regeering kwam echter niet in de markt en hierdoor werd de prijs weder genormaliseerd.

Turkije en de Geallieerden

Gallipoli wordt herdacht

Londen, 9 Febr. (Eigen dienst). — De Turksche ambassadeur heeft heden deelgenomen aan den herdenkingsdienst der gevallenen op Gallipoli. Ook generaal Jan Hamilton was aanwezig.

De plechtigheid vond plaats in de kerk der Holy Trinity te Londen. Naast de Fransche en Britsche vlaggen hing ditmaal de Turksche vlag boven de herdenkingsplaat van de negen en twintigste divisie. Een opschrift zeide: „Deze vlag is gegeven ter nagedachtenis van diegenen aan beide zijden die in eere te Galipoli sneuvelden".

De ambassadeur zeide nog, dat de vlag geschonken was als blijk van hulde. „Slaapt rustig Uw eeuwigen slaap", aldus de ambassadeur.

De Arbeiders en de Oorlog

Alle kwaad moet hersteld

Londen, 9 Febr. (Eigen dienst). — De Britsche arbeiders hebben hun politiek jegens den oorlog nog eens nadrukkelijk uiteengezet. Zij zullen allen steun verleenen in den strijd tegen de agressie.

De geallieerden moeten het Hitlerisme vernietigen en alle onrechtvaardigheid, welke reeds begaan is, weer goed maken, zonder dat daarbij nieuwe onrechtvaardigheden begaan worden. De volkeren van Tsjecho-Slovakije en Polen moeten als zelfstandige volkeren hersteld worden en aan Oostenrijk moet worden overgelaten zelf te beslissen of het land bij Duitschland zal blijven.

Bij iedere vredesregeling moet voor oogen gehouden worden, dat het Duitsche volk gelijkberechtigd wordt, waarbij de nieuwe associatie gebaseerd moet zijn op collectieve zekerheid.

Nationale Houding.

Londen, 9 Febr. (Eigen dienst). — Dagbladen van alle richting loven de verklaring der Britsche arbeiders. De „Times" zegt, dat de arbeiders essentieel het standpunt van de nationale regeering weergeven en dat de arbeiders in feite spreken voor Engeland.

De Druk op de Neutralen

Overal worden Leeningen aangevraagd

Londen, 9 Febr. (Eigen dienst). — De druk van den oorlog op de neutralen wordt het best gedemonstreerd door de leeningen welke in verschillende landen worden aangevraagd.

In Noorwegen heeft men een extra crediet van elf millioen pond sterling goedgekeurd voor de tweede helft van het financieele jaar. Deze gelden zijn bestemd voor militaire doeleinden.

In Nederland werd een leening voor drie honderd millioen gulden aangekondigd op voorwaarden als bij de leeningen tijdens den vorigen oorlog vastgelegd. Mocht men niet vrijwillig inschrijven, dan zal men daartoe gedwongen worden. Vrijwillige inschrijvers zullen vier procent rente ontvangen en gedwongen inschrijvers drie procent.

Ook in België is een leening aangekondigd. Premier Pierlot verklaarde dat deze gelden noodzakelijk zijn, daar België nog steeds bedreigd wordt en men een krachtig leger moet handhaven.

De Strijd in China

Tegenstrijdige Berichten

Hongkong, 9 Febr. (Eigen dienst). — De berichten over den Chineesch-Japanschen strijd in Zuid-China spreken elkaar sterk tegen. Volgens de Japansche berichten, welke alhier via het Domei-bureau zijn ontvangen, hebben de Japanners zeven en twintig mijl ten Noorden van Nanning een krachtige ring getrokken rond de Chineesche troepen, waardoor de Chineesche soldaten gedwongen zijn zich over te geven, daar zij anders geheel in de pan zullen worden gehakt.

Ook wordt gemeld, dat drie duizend man Chineesche troepen op een ander punt in een val geloopen zijn.

De Chineesche berichten melden echter, dat de Japanners geen belangrijke vorderingen konden maken. Gedurende den strijd der laatste twee maanden werden geen belangrijke successen behaald en zelfs werden twee duizend man Japansche cavaleristen verslagen.

Tokio waarschuwt

Tegen militaire Leening aan China

Tokio, 9 Febr. (Eigen dienst). — De geruchten dat een militaire leening aan de Chineesche regeering te Chungking zal worden verleend heeft reactie verwekt van de Japansche regeering. Een woordvoerder van het ministerie verklaarde, dat Japan in zulk een geval tot represailles zal overgaan.

De Beveiliging van Eire

Door Hooggerechtshof goedgekeurd

Dublin, 9 Febr. (Eigen dienst). — Het hooggerechtshof van Eire heeft de wet, waardoor de regeering bevoegdheid krijgt om tegen opruiende elementen op te treden, goedgekeurd. Het hooggerechtshof was verzocht na te gaan of de wet in strijd was met de constitutie. De volksraad heeft de wet reeds goedgekeurd.

Thans wacht de wet slechts op de hanteekening van den president, waarna zij van kracht wordt.

Dubbelrol van Duitsch Spion

Hij liet zich zoowel door Engeland als Duitschland betalen

Oostenrijksch Officier doet „Zaken"

Dat een spion vaak niet ertegen opziet dubbel spel te spelen en van twee landen gelijktijdig geld aan te nemen, bleek dezer dagen weder bij een spionnage-proces voor de rechtbank te Zürich, waar een gewezen Oostenrijksche ritmeester terecht stond onder de beschuldiging dat hij van Zwitserland uit zoowel aan Duitschland militaire inlichtingen ten nadeele van Engeland had verstrekt als omgekeerd Engeland van militaire inlichtingen ten nadeele van Duitschland had voorzien, aldus schrijft de Geneefsche correspondent van de „N.R.C."

Bovendien bleek uit het proces, dat deze veelzijdige spion ook bereid was geweest in Franschen dienst te treden! Voordat hij echter ook Frankrijk militaire inlichtingen ten nadeele van Duitschland had kunnen verstrekken, brak de oorlog uit en werd hij door de Zürichsche politie gevangen genomen.

De in Moravië geboren verdachte, die den wereldoorlog als ritmeester in Oostenrijkschen dienst had medegemaakt en na den oorlog de Tsjechische nationaliteit had gekregen, was in het voorjaar van 1939, toen de Duitschers de machthebbenden in zijn woonplaats Praag waren geworden, een agent van den Duitschen spionnage-afweerdienst geworden. Spoedig daarna was hij erin geslaagd met den Engelschen „intelligence service" in verbinding te geraken en reisde hij met medeweten van zijn Duitsche meesters naar Zürich, om daar een Engelschen majoor te ontmoeten en aldus te weten te komen, welke militaire inlichtingen over Duitschland de Engelsche inlichtingendienst wel wenschte te ontvangen.

Te Zürich aangekomen, telegrafeerde hij onmiddellijk naar het overeengekomen adres te Londen zijn aankomst. Reeds twee dagen later bezocht hem te Zürich een Engelschman, die zich „majoor Palmers" noemde en hem 500 Zwitsersche franken ter hand stelde met de opdracht een onderzoek naar de volgende punten in te stellen: zijn werkelijk Tsjechische kanonnen naar Cadiz, bij Gibraltar, afgezonden? Werden Duitsche troepen over den Brenner gezonden? Zijn Duitsche opleidingsofficieren onderweg naar Tripolis? Hoe werd het in het Sudetenland buit gemaakt oorlogsmateriaal tusschen Duitschland en Italië verdeeld?

De gewezen Oostenrijksche ritmeester, die intusschen van Praag naar Weenen verhuisd was, keerde weldra van Zürich naar Weenen terug, waar hij ook van Duitsche zijde 500 Zw. franken voor zijn inlichtingen verkreeg.

Op 3 Juli was hij weder te Zürich, waar het bezit van de misleidende antwoorden, die hij in opdracht van den Duitschen spionnagedienst aan „majoor Palmers" zou moeten geven, doch ook in het bezit van de juiste inlichtingen op de Engelsche vragen, die hij zelf zich had weten te verschaffen. Als „eerlijk zakenman" en ook, naar hij op de terechtzitting verklaarde, als heimelijk tegenstander in het hart van het Duitsche nationaal-socialisme had hij den Engelschen „intelligence service" geen onware mededeelingen willen doen. Een paar dagen later verstrekte hij „majoor Palmers" dus de door hem van juist gehouden inlichtingen en ontving een nieuwe opdracht met opnieuw 500 Zwitsersche franken. Thans moest hij te weten komen, welke divisies en regimenten in Moravië dienst doen en wie hun bevelhebbers zijn.

Half Juli was de spion weer in Weenen terug en ontving opnieuw 500 Zwitsersche franken voor hetgeen hij over de verlangens van den Engelschen inlichtingendienst wist te vertellen. Met genoegen vernamen zijn lastgevers dat het hem te Zürich ook gelukt was met den Franschen spionnagedienst in kennis te komen. Ook de Franschen zouden naar wensch bediend worden!

Voor dit dubbele doel was de gewezen Oostenrijksche ritmeester op 28 Augustus weder in Zürich aanwezig. Het gebruikelijke telegram werd weder naar Londen verzonden en ook naar Reims werd ditmaal getelegrafeerd. Doch het nadeel de uitbreken van den oorlog had de Engelsche belangstelling voor de samenstelling der Duitsche troepen in Moravië verzwakt. „Majoor Palmers" antwoorden voorloopig niet te kunnen komen. Ook de Franschen bleven weg.

Voor den verdachte was dit een groote teleurstelling, want hij had een groote verrassing voor hen: Behalve het antwoord op de gestelde vragen had hij den Engelschen en Franschen den geheimen code van den Duitschen inlichtingendienst willen verkoopen. Een omgekochte Duitsche officier van dezen dienst had hem dezen geheimen code beloofd. Hij zou hem in een brief uit Duitschland naar Zürich worden toegezonden, tusschen de regels van den brief met een onzichtbare inkt geschreven.

Het uitbreken van den oorlog heeft deze fraaie plannen verijdeld. „Majoor Palmers" kwam niet terug. Ook de brief met den geheimen code bereikte Zwitserland niet. En het uiterst strenge onderzoek der Zwitsersche staatspolitie op alle buitenlanders maakte, dat de door Duitschland en Engeland beide betaalde spion, wiens telegrammen reeds vroeger de aandacht der politie getrokken hadden, aan een scherp verhoor werd onderworpen en ten slotte door de mand viel. Hij werd dezer dagen door de Zürische rechtbank tot anderhalf jaar gevangenisstraf gevolgd door een levenslange uitwijzing uit Zwitserland veroordeeld.

Het geheime Wapen

Je hoort overal van geheime wapens en het is nogal logisch dat je er verder niets bijzonders van verneemt, vanwege het geheime dier wapens, Engeland heeft geheime wapens en Rusland eveneens. Ge kunt u eenigermate indenken hoe dat land zich beheerschen moet om deze niet aan te wenden tegen Finland — het zou in één slag den oorlog tegen deze bedreigers van het Russische volk kunnen beëindigen, doch dan zou het meteen zijn geheim wapen onthullen en waar bleef je dan tegen den tijd dat je het werkelijk noodig zoudt hebben?

Daar zitten de oorlogvoerende landen met hun geheime wapens en de wereld er om heen vraagt zich met beven af: wanneer komen de geheime wapens er aan te pas? En wát is het geheime wapen? De magnetische mijn? Die is gebruikt en dus gedegradeerd tot bekend wapen.... Hebben de heeren nog andere troeven in de mouw?

Ik ben eens op reportage gegaan naar onze eigen geheime wapens en stelde ronduit aan een geheime autoriteit de vraag: hebben wij geheime wapens?

— Natuurlijk hebben wij die, sprak de autoriteit. Hoe meer u over onze geheime wapens schrijft hoe liever het ons is, als u maar niet vertelt wàt wij hebben.

Het behoeft geen betoog dat ik mijn autoriteit er op wees dat journalistiek zeer weinig aan geheimen heeft en dat de eenvoudige verzekering in het bezit te zijn van geheime wapens op zichzelf niet genoeg was. Kunt u het geheimpje niet een weinig oplichten? vroeg ik hem.

Mijn zeer hooge autoriteit was begaan met mijn lot....

— Het is toch geen doodgewone nieuwsgierigheid? vroeg hij.

— Niet in het minst, zei ik. Doch wat is een reporter die op geheimen uitgaat en niets anders thuis brengt dan de mededeeling dat wij geheimen hebben? Dat weten zóó ook wel.

— En er komt geen woord van in de buitenlandsche pers?

— Laat me niet lachen. In de buitenlandsche pers komt geen woord nieuws dat niet door de regeering is goedgekeurd en tegen dat de regeering het heeft goedgekeurd is het geen nieuws meer.

Mijn hooge autoriteit nam mij mede naar een kazemat ergens in Nederland en liet mij lange rijen planken zien, waarop ronde roode cylinders lagen...

— Dat zijn Edammers, sprak ik.

— Dat zijn Edammers, sprak de autoriteit. Ik zie dat u de list van het geheime wapen doorziet en als ik het u vertel is het eenvoudig omdat dit een onzer minst geheime geheime wapens is. Wij strooien die dingen in het voorterrein. De oprukkende vijand wordt beziggehouden door het onderzoek. Want als men in het voorterrein iets vindt dat op een Edammer gelijkt.... dan is het natuurlijk geen Edammer. En van die verwarring maken wij gebruik. Doch geen woord er over.

Ik beloofde het. PASQUINO.

Ontploffingen in Californië

In verren Omtrek gevoeld

San Francisco, 9 Febr. (Eigen dienst). — Enkele explosies deden het vermoeden ontstaan, dat Californië door een aardbeving getroffen was. Nader bleek, dat in een vuurwerkfabriek ten Noorden van Redondo ontploffingen hadden plaats gevonden, waardoor de vensterruiten tot vijftien kilometer in den omtrekt sprongen.

Tot een afstand van vijf-en-twintig kilometer waren de explosies hoorbaar.

Nederlandsche In- en Uitvoer-Cijfers

Aneta-A.N.P. seint dd. 7 dezer uit Den Haag: aan 't „Nws".

De statistiekcijfers toonen aan, dat de invoer in Nederland in de maanden November en December van het vorige jaar hooger was dan in 1938, speciaal van goederen uit Duitschland, België en de Verenigde tSaten. Uit Duitschland werd in November voor f 14.3 millioen meer ingevoerd dan in November 1938 en in December voor f 9.7 millioen meer dan in December 1938.

Voor België zijn deze cijfers respectievelijk f 10.6 millioen en f 10.6 millioen, voor de Vereenigde Staten f 5.4 millioen en f 8.3 millioen. Ook de invoer uit Argentinië, Nederlandsch-Indië en Engeland vermeerderde.

De uitvoer toont in December een achteruitgang aan en wel naar alle landen uitgezonderd Zwitserland, Argentinië en Nederlandsch-Indië. Naar Duitschland, Frankrijk en Engeland werd in December 1939 voor een waarde van respectievelijk 3 millioen, 2 millioen en 2 millioen gulden minder uitgevoerd dan in de overeenkomstige maand van 1938.

Generaal Winkelman

Bezoek aan Prinselijk Paar

Aneta-A.N.P. seint uit Den Haag, dat de nieuwe opperbevelhebber van landen zeemacht, generaal Winkelman, Donderdagmorgen ten Paleize Noordeinde door het Prinselijk Paar in audiëntie werd ontvangen. („Nws".)

De Zeemacht in Nederlandsch-Indië

Aanbouwkosten voor speciale Inrichtingen komen voor Rekening van Nederland

Inschakeling der Gouv. Marine

Bijzondere Personeelsuitgaven

Naar reeds gemeld is bij den Volksraad een reeks aanvullende begrootingen voor de zeemacht in Ned.-Indië, ingediend. Het totaal beloopt een bedrag van f 2.970.270. Aan de memorie van toelichting ontleenen wij het volgende:

Als 3de termijn voor het treffen van luchtafweermaatregelen werd op de Marine-begroting voor 1940 een crediet van f 100.000 opgebracht.

Teneinde op ruimere schaal de noodige voorzieningen tot stand te kunnen brengen, wordt voor 1940 alsnog een crediet van f 350.000 uitgetrokken. Dit bedrag is bestemd voor den bouw van schuilkelders, schuttorens en dergelijke inrichtingen, alsmede voor verdere dislocatie van werkplaatsen op verschillende Marine-terreinen.

Van het aangevraagde crediet zal f 265.000 worden verrekend met het departement van Oorlog.

Het aangevraagde crediet van f 350.000 komt in aanmerking voor toepassing van artikel 105 der Indische Staatsregeling, alsmede voor virement naar 1941.

Bij de 7de aanvullende Marine-begroting voor 1939 werd een crediet van f 500.000 toegestaan voor personeele uitgaven in verband met bijzondere omstandigheden, welk bedrag grootendeels was bestemd voor het buitengewoon onder de wapenen roepen van dienstplichtig- en reserve-personeel der Zeemacht in 1939.

Voor het onder de wapenen houden van dit personeel gedurende 1940 wordt nu een crediet van in totaal f 1.260.000 aangevraagd, waarvan f 160.000 is bestemd voor voeding en f 1.100.000 voor traktementen, soldijen en toelagen.

Over deze credieten zal met toepassing van artikel 105 der Indische Staatsregeling worden beschikt.

Het departement.

De functie van hoofd van het bureau Comptabiliteit van het departement der Marine word momenteel vervuld door een administrateur van Financiën 3de klasse. Uit een organiek oogpunt bezien, acht men het echter niet verantwoord de belting van bedoeld bureau, waarvan de betting niet minder dan 39 man telt en de werkkring zeer omvangrijk is, permanent op te dragen aan een ambtenaar met een lageren rang dan dien van administrateur van Financiën 2de klasse. In verband hiermede dient de thans op de begrootingsformatie uitgetrokken betrekking van administrateur van Financiën 3de klasse te worden omgezet in die van administrateur van Financiën 2de klasse.

De credieten voor bezoldiging, regionale toeslagen en kindertoelagen dienen met het oog op deze voorziening met onderscheidenlijk f 350, f 20 en f 30 te worden verhoogd.

Bij deze ramingen is er rekening mede gehouden, dat met toepassing van artikel 105 der Indische Staatsregeling aan den voorgestelden maatregel met ingang van 1 Maart 1940 uitvoering kan worden gegeven.

In verband met de door den gespannen toestand veroorzaakte vermeerdering van werkzaamheden wordt er voorts op gerekend, dat gedurende 1940 een 12-tal daggelders boven de formatie bij het departement der Marine werkzaam zal moeten zijn. Voor de betaling van deze losse krachten is een aanvullend crediet van rond f 6.000 aangevraagd.

Het ligt in de bedoeling over dit crediet met toepassing van artikel 105 der Indische Staatsregeling te beschikken.

De werkzaamheden bij het Marinevliegkamp „Morokrembangan" te Soerabaia zijn, als gevolg van de gestadige uitbreiding van het materieel en de vermeerdering van onderhoudswerkzaamheden aan de vliegtuigen in verband met de bijzondere tijdsomstandigheden, zoodanig toegenomen, dat op korten termijn dient te worden overgegaan tot aanvulling van de personeelsformatie ten behoeve van de grondorganisatie met 8 technische ambtenaren, 20 opzichters 1ste klasse, 42 voorlieden en 3 klerken.

De raming van de voor 1940 uit deze personeelsuitbreiding voortvloeiende kosten bedraagt: bezoldigingen f 77.000, loonen f 37.800 en toelagen f 14.900.

Op de Marine-begrooting voor 1940 werd een crediet van f 380.000 toegestaan voor den bouw van hangars voor het Marine-vliegkamp „Morokrembangan".

Voor noodzakelijke verdere uitbreiding der hangarruimte, welke in 1940 nog tot stand moet komen, wordt nu een aanvullend crediet van f 150.000 aangevraagd.

Als 1ste termijn voor aanmaak en aanschaffing van inrichtingen voor het opbergen, ophalen en dokken van de voor Rijksrekening aan te bouwen torpedomotorbooten werd op de Marine-begrooting voor 1940 een crediet van f 250.000 opgebracht.

Aangezien het mogelijk wordt geacht de noodige voorzieningen in versneld tempo uit te voeren, wordt thans voor dit doel alsnog een crediet van f 485.000 uitgetrokken.

Behoudens onvoorziene omstandigheden zal derhalve in 1940 in totaal f 735.000 worden verwerkt, welk bedrag o.m. is bestemd voor baggerwerk, bouw van een pier, overkapte steigers, kranen, enz., alsmede voor den bouw van een werkplaats met accessoires.

Blijkens de Marine-begrooting voor 1940 werd voor 1939 een crediet van f 250.000 toegestaan als 1ste termijn voor den bouw van een gouvernementsmotorschip, terwijl, in verband met het voornemen om, in stede van één, twee dergelijke schepen in bouw te geven, op de begrooting van 1940 een nieuw crediet van f 1.085.000 werd uitgetrokken.

De credieten (in totaal dus f 1.335.000) werden voldoende geacht om den bouw der oorspronkelijk gedachte schepen tot ultimo 1940 te kunnen financieren.

Tijdens de voorbereiding van den bouw is echter in overleg met het Opperbestuur besloten om de onderwerpelijke schepen tevens in te richten voor het vervoer en het werpen van versperringsmijnen, evenals zulks indertijd met het g.s.s. „Rigel" is geschied.

Op deze wijze wordt op de meest eenvoudige en minst kostbare manier de beschikking verkregen over twee groote mijnenleggers, waaraan de Koninklijke Marine in de Indische wateren dringend behoefte heeft.

De meerdere aanbouwkosten voor bedoelde speciale inrichting, welke uiteindelijk ten laste zullen komen van de Nederlandsche Rijksbegrooting, kunnen voorshands worden aangenomen te zullen beloopen f 500.000 per schip, derhalve f 1.000.000 in totaal voor beide schepen.

Teneinde den bouw dezer schepen zoo spoedig mogelijk in gang te kunnen zetten, is besloten om de daaruit voortvloeiende extra-kosten voorloopig ten laste van de Indische begrooting te brengen, waarna te zijner tijd verrekening met Nederland zal volgen.

Het ligt in de bedoeling om beide schepen in de eerste helft van dit jaar tegelijk in bouw te geven en zoo mogelijk den bouw hier te lande te doen uitvoeren. De gereedheid kan in den loop van 1942 tegemoet worden gezien.

Voor het dienstjaar 1940 wordt ten behoeve van den onderwerpelijken bouw thans een totaal-bedrag van f 1.800.000 noodig geacht.

Aangezien het voor 1939 toegestane crediet van f 250.000 onverwerkt is gebleven, zal, na virement van dat bedrag naar 1940, voor dezen bouw op de begrooting-1940 een crediet beschikbaar zijn van in totaal f 1.335.000, zoodat een aanvullend crediet van f 465.000 noodig is.

Gewestelijke vaartuigen.

Voorts werd voor 1939 een crediet van f 310.000 uitgetrokken voor den bouw van in totaal 5 gewestelijke vaartuigen, welk bedrag werd verhoogd met f 95.000 voor den bouw van in den Riouw-Archipel te stationneeren politievaartuig. In totaal werd derhalve voor den bouw van 6 gewestelijke vaartuigen een crediet van f 405.000 opgebracht.

In verband met de stijging van de prijzen van materialen en werktuigen bleek het evenwel niet mogelijk voor den bouw van deze vaartuigen een lageren contractprijs te bedingen dan van rond f 420.000, zoodat de oorspronkelijke raming met rond f 15.000 zal worden overschreden.

Op de Marine-begrooting voor 1940 werd een crediet van f 100.000 beschikbaar gesteld voor de algeheele bekostiging van één 12 mijls-vaartuig. Daarbij werd echter tevens vastgelegd, dat, indien het urgent mocht blijken om — zooals aanvankelijk in de bedoeling lag — een tweetal vaartuigen van bedoeld type aan te schaffen, het crediet zou worden bestemd voor een 1sten termijn van 50% voor den bouw van beide schepen.

Van de stoomvaartuigen is er intusschen één wegens ouderdomsgebreken algeheel afgekeurd, terwijl een tweede voor gebruik in woelig zeegebied niet langer geschikt wordt geacht.

Is hierdoor de thans beschikbare reserve aan zeegaande gewestelijke vaartuigen geheel verdwenen, ook na oplevering van de thans in aanbouw zijnde vaartuigen zal deze reserve geen uitbreiding ondergaan, aangezien de behoefte aan grootere vaartuigen door de maatregelen genomen in verband met den politieken toestand zeer sterk is toegenomen en de thans in bouw zijnde vaartuigen, bij gereedheid, onverwijld voor defensie-doeleinden in dienst zullen moeten worden gesteld.

Het wordt derhalve dringend noodzakelijk geacht om den aanbouw van twee vaartuigen—in stede van één—in gang te doen zetten en wel reeds aanstonds bij den aanvang van 1940: de oplevering dezer vaartuigen kan dan in het begin van 1941 worden tegemoetgezien.

Door den oorlogstoestand in Europa zijn de prijzen van scheepsbouwmaterialen en werktuigen dermate gestegen, dat de bouwprijs van schepen met rond 50% is verhoogd, zoodat voor den bouw der onderwerpelijke vaartuigen op een prijs van f 150.000 per schip zal zijn te rekenen.

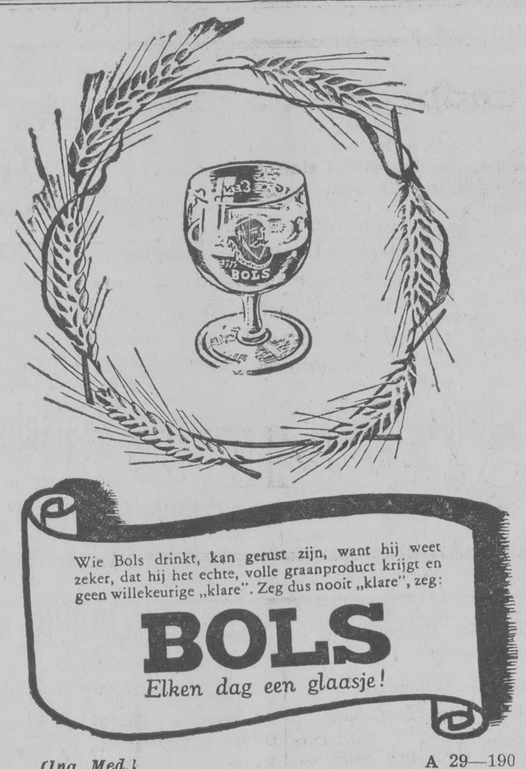
Van dezen bouwprijs zullen in 1940 de eerste drie betalingstermijnen ad totaal ongeveer f 100.000 per vaartuig moeten worden voldaan, zoodat voor de financiering van den bouw van twee schepen in 1940 in totaal f 200.000 noodig zal zijn.

In verband hiermede wordt thans een aanvullend crediet van f 100.000 aangevraagd.

De snelle voortschrijding der radiotechniek en het gestadig accres der werkzaamheden bij den Radiodienst der Koninklijke Marine, als gevolg van de versterking van het materieel der Zeemacht, nopen er toe eenige uitbreiding te geven aan de formatie van het burgerlijk personeel van genoemden dienst.

Voor 1940 meent men, dat kan worden volstaan met aanstelling van een ingenieur 2de klasse/ingenieur boven de bestaande bezetting.

Aangeteekend zij hierbij, dat door de plaatsing van bedoelden ingenieur bij den Radiodienst te zijner tijd een officier der Zeemacht kan worden vrijgemaakt voor den dienst op de vloot.

(Ing. Med.) A 29—190

DE ARMENZORG IN DE RESIDENTIE KEDIRI

Voedselgebrek en Hongeroedeem in den Zuid-Westhoek van het Kedirische

Hoe de Armenzorgvereenigingen ontstonden

Hulp voor Armen

De Zuid-Westhoek van Kediri is na de opheffing der gouvernements koffiecultuur, het meest economisch zwakke deel van dit gewest geweest. Eertijds de rijke koffieschuur met een gezeten bevolking, veranderde die streek in een armoedig landbouwland. Want nadat de prachtige koffietuinen door de bladziekte ten onder waren gegaan en gerooid waren, bleven er niets anders over, dan afgespoelde, uitgemergelde gronden, die daarbij nog zeer steenachtig en kalkhoudend waren. Een groot deel der bevolking trok naar elders, doch het overblijvende deel bleef de onvruchtbare gronden bewerken, inzonderheid om er voedingsgewassen te telen voor eigen levensonderhoud.

Slechts bij zeer gunstige weersgesteldheid en voortdurende prikkeling tot activiteit door de Inlandsche ambtenaren, kwam de bevolking telken jare den padjekliktijd te boven, doch ook ieder jaar moest de voedselvoorraad worden aangevuld met de eetbare knollen en wortels, die de bosschen opleverden.

Bij de bewerking dezer onvruchtbare gronden speelde de werkwilligheid der bevolking een groote rol, want ze was liever lui dan moe en wanneer de prikkeling tot den veldarbeid van de zijde der Inheemsche bestuursambtenaren en desahoofden maar eenigszins verzwakte, bleef een groot deel dier gronden braak liggen. Werkgelegenheid op de schaarsche cultuurondernemingen is er haast niet en industrie en nijverheid ontbreken er geheel en al, zoodat de bevolking wel op den landbouw is aangewezen, wil ze haar maag vullen.

Toen kwamen de abnormale jaren 1917 en 1918; de weersgesteldheid deed de oogsten der voedselgewassen mislukken en het duurde niet lang of alle voorraden waren verbruikt en op groote schaal trok de bevolking het veld en de bosschen in om eetbare knollen en wortelen te zoeken en overigens naar alles wat veld en bosch aan eetbaars opleverden.

Een ernstige hongerperiode trad in vele streken van Trenggalek en Toeloengagoeng op en de door mijnwormziekte en door gebrek aan behoorlijk voedsel ondermijnde bevolking, kreeg hongeroedeem. Onder volwassenen en kinderen trad groote sterfte op; zij die nog wat kracht over hadden, gingen aan het zwermen; deze lieden leefden deels van velddiefstallen, deels van bedelen en liefdadigheid.

De Influenza-Epidemie.

Toen kwam de influenza ook de richting van de reeds geteisterde streken uit tegen medio 1918. De uitgehongerde menschen zonder eenig weerstandsvermogen. konden de aanvallen der influenza niet doorstaan en bij duizenden stierven de menschen in de hongerstreek; voor hen kwam de pas later geboden hulp te laat. Er geraakten nog meer menschen aan het zwerven. Overal moesten de verzwakte menschen van den weg worden opgenomen, te zwak en te ziek om een stap verder te gaan; de stadsverbanden der afdeelingshoofdplaatsen waren in korten tijd vol met volwassenen en kinderen, die meer dood dan levend waren. Voor de lieden in de geteisterde streken kwam particuliere hulp opdagen. De Toeloengagoengsche vereeniging tot Nut en Genoegen, deed wat ze kon, daarbij gesteund door den heer Dinger eigenaar van de sf. Modjopanggoeng en de millioennair-grootgrondbezitter Abdoelsoekoer van Kandat, groothandelaar in cassave, die met groote hoeveelheden cassavewortels hielp, welke gratis aan de bevolking der geteisterde streken werd verstrekt.

Er was een periode dat het hospitaal te Toeloengagoeng, dat met barakken uitgebreid was, duizend volwassenen en kinderen herbergden. De B.G.D. had de handen vol; een groot aantal Inlandsche verpleegsters moest worden aangenomen om de uitgeteerde menschen te verzorgen. Ook het Leger des Heils verleende hulp. Doch deze dienst kon niet blijvend voor deze menschen blijven zorgen; een ziekenhuis is nu eenmaal geen armenhuis. Wanneer de menschen genezen en op krachten gekomen zouden zijn, moest op andere wijze voor deze menschen worden gezorgd.

Ook de ziekenhuizen te Blitar en Kediri zaten vol.

De zendeling-leeraar de heer J. Pik was de grondlegger van een armenhuis. Hij richtte op het ruime erf der Zending een paar loodsen op en door plaatselijke inzamelingen wist hij vele zwervers op te nemen, te kleeden en te voeden, later gevolgd door de oprichting der Vereeniging Armenzorg.

In Februari 1919 kwam regeeringshulp af in den vorm van 20 duizend gulden voor voedselverstrekking aan noodlijdenden in het gewest Kediri. In dezelfde maand kwam nog een bedrag van 10 mille los voor werkverschaffing. In Maart ontving Kediri nogmaals een som van 10 duizend gulden voor de verstrekking van voedsel tegen verminderde prijzen, waar noodig kosteloos; een deel hiervan werd benut voor het doen uitvoeren van reliefworks in het Trenggaleksche.

De Kloeterruptie.

Tot overmaat van ramp kwam de kloetuitbarsting van 21 Mei 1919, den toestand nog verergeren. Het aantal opgenomenen in de hospitalen vermeerderde en het aantal bedelaars nam sterk toe; het aantal hulpbehoevenden steeg tot in de duizenden. Ruim vloeiden allerwege de giften voor de Kloetslachtoffers toe en het Kloetfonds werd geboren. Ruim 1½ millioen gulden kwam er binnen en hiermede kon de nood in het geteisterde gebied worden gelenigd; er bleef nog van over.

In Januari 1920 werd door de regeering een bedrag van 30 duizend gulden ter beschikking gesteld, ter verbetering van den toestand als gevolg van optredende bandjirs in het geteisterde gebied en het verleenen van geldelijken steun aan hen die door de bandjirs den oogst hadden verloren; een deel van dit geld kon dienen om de voedselvoorziening in het Trenggaleksche en Toeloengagoengsche voort te zetten.

Van de P.B.L.

Begin 1920 kwam te Toeloengagoeng op initiatief van den aldaar werkzamen Indisch arts dokter Ismangil de P.B.L. tot stand; de toenmalige assistent-resident aldaar was de heer Schilling.

Het eerste bestuur der Vereeniging Pangoepokoro Botjah Lolo was samengesteld als volgt: voorzitter dr. Ismangoen; vicevoorzitter, de regent R. A. A. Sosrodiningrat; secretaris mr. Idema, landraadsvoorzitter; penningmeester dr. Abma, gouv. arts en de commissarissen de patih Mas Tjokrohamidjojo en de controleur Van Altona. De tijdelijke inrichtingen bij het hospitaal te Toeloengagoeng ondergingen verbetering en uitbreiding; men moest daar ruim duizend volwassenen en weezen herbergen, voeden en verzorgen met de hulp van den B.G.D. en het Leger des Heils.

Nadat de Landvoogd Graaf van Limburg Stirum de geteisterde streken van Blitar in gezelschap van resident Coert had bezocht, werd daarna ook de bedelaarskolonie tevens weeshuis te Toeloengagoeng bezocht. Daarbij was ook aanwezig dr. von Römer, inspecteur B.G.D. Tijdens dit bezoek werd den resident vergunning verleend een bedrag voorloopig van 40 duizend gulden uit de Kloetgelden af te zonderen voor de weezenzorg. Kort daarop werden de gelden aan de vereeniging verstrekt onder beding, dat van de op te richten inrichting, geen weeshuis zou worden gemaakt, waarvan nabestaanden gebruik zouden kunnen maken om zich van hun adatplicht ontslagen te achten om ouderlooze kinderen uit de familie voort te helpen of tot zich te nemen, maar als een toevluchtsoord van geheel zonder familie of verzorgers achtergebleven kinderen, die zwervend werden aangetroffen of die als gevolg van natuurrampen of epidemische ziekten, niet ten laste van de Inlandsche gemeenten konden blijven. Het moest een inrichting worden voor het Javaansche taalgebied. Inmiddels werd na nadere ramingen het bedrag tot 55 mille verhoogd.; voorts werd per weeskind en per jaar een vergoeding verleend van f 145 per kind, over ten hoogste 300 kinderen. De B.G.D. die groote uitgaven gehad had, kon uit de toegestane gelden worden betaald en niet lang daarna kon een permanent gebouwencomplex op Betji vlak bij de afdeelingshoofdstad worden betrokken; aanvankelijk werden daar ruim 300 kinderen opgenomen; successievelijk verminderde dit aantal doordat vele kinderen bij nabestaanden onderdak vonden.

Eindelijk dan was door den drang der omstandigheden deze weesinrichting tot stand gekomen. Tot op heden voorziet de inrichting aan een groote behoefte.

Kedirische Armenzorg.

Zooals wij hierboven reeds mededeelden, was het de zendeling-leeraar J. Pik die in 1918 ter hoofdplaats begonnen was om bedelaars en onverzorgde ouden van dagen voeding en onderdak te verleenen, daartoe in staat gesteld door giften.

De heer Pik mag de grondlegger van Armenzorg worden genoemd; met gelden uit het Kloetfonds kwam de Kedirische Armenzorg tot stand, waarvan de statuten werden goedgekeurd bij gouv. besluit van 1921 no. 58. Voorloopig werd gebruik gemaakt van de barakken van den heer Pik, totdat de vereeniging beschikte over een permanent gebouwencomplex even buiten de gemeentegrens. Te Blitar bestond reeds een Bedelaars-kolonie, die echter werd opgeheven toen de Kedirische Armenzorg zou zorgdragen voor de verzorging van alle bedelaars en voor hen die niet meer in staat waren om in eigen onderhoud te voorzien.

Aanvankelijk lag het in de bedoeling meerdere Armenhuizen op te richten, doch dit bleek later onnoodig, want van de talrijke zwervers die opgenomen waren in ziekenhuizen en bedelaarsbarakken, konden zeer velen, na genezing en op krachten komen, weer in de desa-gemeenschap worden opgenomen; Armenzorg Kediri bleek toereikend om de overblijvenden onderdak, voeding en kleeding te verschaffen, bekostigd uit regeeringssubsidie, subsidies van diverse instanties, suikerfabrieken en particuliere giften. De beschikbare ruimte was voor 200 menschen voldoende. Naar gelang de beschikbare ruimte konden ook menschen uit andere gewesten worden opgenomen. Dit Centrale Armenhuis heeft in den loop der jaren doorloopend onderdak verleend aan zwervers die door eenig lichaamsgebrek of ouderdom, niet meer in staat waren voor zich zelf te zorgen. Het ware te wenschen dat in alle gewesten dergelijke inrichtingen te vinden waren; hier werd zij in het leven geroepen, ook weer door den drang der omstandigheden, hierboven weergegeven.

Dr. P.J.A. Idenburg

Met Europeesch Verlof.

Officieel wordt uit Buitenzorg gemeld, dat bij gouvernementsbesluit aan dr. P. J. A. Idenburg, directeur van Onderwijs en Eeredienst, wegens langdurigen dienst, tien maanden verlof naar Europa is verleend, met bepaling, dat hij zijne betrekking zal nederleggen op 16 Mei 1940. („Nws".)

De Volksraadspositieregeling

Voorstel tot Wijziging ingediend

Aneta-A.N.P. seint uit Batavia, dat de Volksraad een ontwerp-ordonnantie ontving tot aanvulling en wijziging van de Volksraadspositieregeling 1926 en van de Gedelegeerden-kiesverordening 1927.

Het voorstel beoogt, gedelegeerden onder bepaalde voorwaarden in de gelegenheid te stellen, met behoud van hun inkomsten gedurende ten hoogste vier maanden een reis naar Nederland te maken. Tevens wordt een voorziening getroffen voor het vervangen van betrokkene gedurende zijn afwezigheid.

Het voorstel omvat verder verlaging van den aftrek wegens het niet bijwonen der vergaderingen van f 40 tot f 30 per dag.

Tenslotte wordt een voorziening voorgesteld om de standplaats-toeslagregeling voor gedelegeerden te doen aansluiten aan de regeling voor landsdienaren. (A.I.D.)

Handelsberichten.

De Beurs te Batavia.

Slotkoersen tot 12.16 uur n.m.

Factory	86½
Philips	119
Kol. Bank	164
A'dam Rubber	194¼
K. P. M.	192
Scheepv. Unie	109
Zd. Bantam	132½
Gebeo	220
Leening '37	86⅛
Beth. Steel	58½

Slotkoersen na 12.16 uur n.m.

Internatio	165½
Un. Aicraft	85¾
Int. Bel.	495
Anaconda	21⅞
H. V. A.	393
Strooh. Veem	197
Deli Spoor	79
Handelsbank	107
Gen. Electric	30½

Batavia Call.

De markt had een geanimeerd verloop, waarbij de omvang van de affaire toenam. Vrijwel over de geheele linie trokken de koersen aan.

Van de Suiker-fondsen deed Koloniale Bank ongeveer 6 punten boven Amsterdam.

Scheepvaart Unies waren goed gehouden tot 109.

Amerikanen volgden New-York, hoewel in onder de parijteit verhandeld werd.

Voor Kopers was er geen belangstelling.

Leeningen bleven vast op 86⅛.

Batavia-Mark.

Opgave voor de Producten Noteeringen der Handelsvereeniging te Batavia en de Ned. Ind Vereeninging voor den Rubberhandel, loopend van 7 Febr. 1940 12, u. m. tot 9 Febr. 1940, 12,— u. m,

Rubber (p. ½ kg,) marktprijs om 12 u. 15
Java-Std,Sheets: 34⅛
Java-Std Crepe: 34⅛

Indicatie-noteering Licenties A per kg. ongeveer -.42½ -.44

	Gedaan Woensdag	Heden Vraag	Laatste Aanbod
Lampong Rob 15% Triage (p, 100 kg,)			
E K T. Betong	—	—	—
Februari	—	10.30	10,60
Zwarte Lampong Pepers (per 100 kg,)			
E, K. Batavia, ready	—	—	—
Februari	—	9 75	nom.
Febr./Maart	—	—	—
E, K, T. Betong			
Februari	—	—	—
Febr./Maart	—	9.25	9.30
Maart/Mei	—	—	—
Mei/Juni	—	8.85	9 —
Witte Muntok Peper per 100 kg.) uitvoerrecht voor koopers rekening.			
F. O. B Banka	—	—	—
Februari	—	20. -	20.25
Febr./Maart	—	„	„
Citronella-Olie A. (85% geraniol 35% citronellal) (per kg. incl, drum)			
Prompt:	—	1.02½	1.05
Februari	—	„	„
Febr./Maart	—	„	„
April/Juni	—	„	„
Febr./Juni	—	„	„
Febr./Dec.	—	„	„
Copra, per 100 kg, levering Febr/Maart			
Java fms, sundried			
e.k. Batavia	—	—	—
sundried, fob Makassar	—	—	—
sundried, Bali/Lombok cif. Soerabaia	—	—	—

Batavia Koersen.

Batavia, 10 Februari 1940.

	Ged.	Vraag	Aanbod
Philips	—	116	120
Javasche Bank		—	230
Cert. N. H. M.	87	—	—
Handelsbank	107½	—	—
Kol. Bank		162½	167
A'dam Bank	86½	—	—
N. I. Esc. Mij.		68¼	—
H. V. A.		390	396
Ver. Vorst en C. M.	101½	—	—
Amst. Rubber	195½	—	—
Internatio		163	157
Lind.-Stokvis	—	—	—
Band. Kininef.	—	—	450
Scheepv. Unie	109¼	—	—
J. C. J. Lün	—	114	115
Rotterd. Lloyd	—	—	—
K. P. M.	—	189	193
St. Mij. Nederland	—	—	—
N. I. S.	—	50	55
Delispoor	—	78	80
S. C. S.	—	15	17
Simau	—	4 2	—
Redj. Lebo g	—	—	—
Tarakan	—	—	—
Kon. Olie	—	251	255
Solosche Extr. Mij	—	—	—
Banjoemas El Mij.	—	—	—
Cit. Serv comm.	3¾	—	—
idem pref.	—	—	—
Alg. Expl Mij	—	55	60
E. M. N. I.	—	14	17
M. Siponpi	—	5¼	—
Sem. Stb. & Prv.	—	214	217½
Sum. Rubber	—	—	—
Basilam	88	—	—
Soerowinangoen	—	—	—
3½% Ind. L. '35	—	91½	—
3% idem '37	—	—	—
id. '37 A	86¼	—	—
3(3½)% Ned. L. '38	—	—	—
S. Union comm.	—	9¼	9½
idem pref	—	—	—
Bethleh. Steel	58½	—	—
Gen. Electr.	—	29¼	30½
Gen. Motors	39½	—	—
Intern. Nickel	—	—	—
Kennecott Copper	28¼	—	—
Standard Brands	53¾	—	—
U. S. Steel	44½	—	—
Tide Water Oil	—	8½	9
Union Pac. Railway	—	—	—
Anaconda Copper.	—	21½	23½
Z.-Bantam	132½	—	—
Belegg. Nederland	—	437	447
Intern. beleggng	—	485	495

Wisselkoersen,

ddo. 10 Februari 1940.

		N. H. Mij.	N. I. Esc.	Hand Bank.
Clearing M.			75½	
T.T. Amsterdam		99⅝	99⅝	99⅝
„ Zicht		99⅝		
Rotterdam	2 m d	—		
's Gravenh.	3 m d	—		
	4 m/d			
	5 m d			
T.T. Londen Zicht		7.45	7.45	7.45
T.T. Australië Zicht		5.96	5.95	5.66
T.T. New-York Zt.		1.87	1.87	1.87
T.T. San Francisco Zt		1.87	1.87	1.87
T.T. Montreal Zt.		1.70	1.70	170
T.T. Frankrijk Zicht		4¼	4¼	4¼
T.T. België Zicht		31⅝	31⅝	31⅝
T.T. Italië Zicht		9¾	9¾	9¾
Toeristen Lires		7.95	7.95	8.65
T.T. Zwitserland Zicht		42¼	42¼	42¼
T.T. Kopenhagen		36⅛	36⅛	36⅛
T.T. Stockholm Zicht		44⅞	45	44⅞
T.T. Oslo Zicht		42⅞	42⅞	42⅞
T.T Calcutta)				
„ Bombay)		56¾	56¾	56¾
„ Madras)				
„ Rangoon)				
„ Colombo		56¾	56¾	56¾
T.T en Karachi		—	56⅞	—
Hyderabad (Sind)		56⅞	—	—
T.T. Japan Zicht		44¼	44¼	44¼
T.T. Hongkong/Cant. Zicht		46⅜	46¼	46¼
„ Shanghai (doll.)		13⅞	14½	14
„ Amoy		14	15	14
„ Swatow		—	—	—
T.T. Zt. Manila		93¼	93¼	93⅛
T.T. Singapore/Penang		87½	87⅛	87⅛
T.T. Duitschland		75½	75½	75½
Clearimarken		—		
Reismarken		41	41	41
Registermarken		28	28	28
Zt. Praag		—	—	—
Zt. Saigon		43⅛	43¼	43¼
Zt. Weenen		—	75½	—
T.T. Zt. Bangkok		69½	69¼	69⅛
Foochow		14⅛	—	14½
Chin. Ned. op Hongkong		—	—	14

Familieberichten.

Ondertrouwd:

K. FRITZ

en

NOORTJE WOUTERS

C. O. Toegoesarie-Djember

Kawistraat 27 — Malang

Huwelijksvoltrekking 20 Februari 1940, 10 uur v.m. te Malang.

3415 a

Advertenties.

EEN GOED EN BETROUWBAAR ADRES is ZEKER,

Rijwielhandel H. J. SNEEP

DOEWET 7—9 Telef. 701.

Onze merken;

SNEL ... JAWIS ... H.J.S. ... SNEEP, hebben een uitstekende renomé.

Ook in voorraad;

BURGERS en FONGERS.

Verder: Kinderrijwielen, kinderwagens, rolschaatsen, autopeds, driewielers, en alle mogelijke rijwielonderdeelen.

Uitstekend reparatie atelier.

51—151

VENDUTIE door HILLEBRAND'S KANTOOR

DONDERDAG a. s. 9.— V. M.

BODJONG 38

van een groote partij MEUBILAIRE goederen, w. o. 2 groote SPIEGELS complete nieuwe SANITAIRE waschtafel enz enz. Veel te veel om alles te noemen. Voorts: nieuwe JAZZ-TROMMEN, Fransch HARMONIUM, MONDHARMONICAS, GRAMOFOONS en id. PLATEN en RADIO „PHILIPS" 256 A, guitaars en mandolines. KIJKGELEGENHEID WOENSDAG 4—6 NAM. 21—121

VENDUTIE door VENDUKANTOOR „BODJONG"

Venduhouder M. Schaier op Vrijdag 16 Februari a. s. 9 uur v. m. **PALMENLAAN Zuid 49.** Van een zeer goed onderhouden compl. modernen inboedel in voor-binnen en achtergalerij, kantoor, compl. ingerichte slaap logeer en kinderkamers met Kero-bedden, eetkamer en bijgebouwen, pracht modern bekleed salon ameublement, sonohouten ameublement, antieke kasten enz-enz. Veel te veel om alles te specificeeren. KIJKAVOND Donderdag 15 Februari a.s. 5-8 n.m. 228-471

Bent U reeds abonné van het Algemeen Handelsblad ?

GEVRAAGD VOOR a. s. CAMPAGNE door de s. o. KEMANGLEN:

een **HULPSNIJVELD EMPLOYÉ**

en een **MESTOPZIENER.** 2337

Radiohandel Isarin

Doewet 52 — Telef. 176

SEMARANG

204—438

N. V. KONINKLIJKE PAKETVAART MAATSCHAPPIJ

Vaarbeurten van Semarang.

Roggeveen 11 Febr. 1N. Batavia en Singapore.
Van der Lijn 11 Febr. 9V. Cheribon en Singapore.
Op ten Noort 12 Februari 1N. Soerabaia.
Gen. van Swieten 13 Febr. 12M. Java's Noordkust, Batavia, Toboali, Muntok, Palembang en Soengei-Gerong.
Melchior Treub 13 Febr. 1N. Batavia, Palembang en Pladjoe.
Ophir 14 Febr. 1N. Soerabaia, Boeleleng en Makasser.
Camphuys 15 Febr. 9V. Cheribon en Singapore.
Balikpapan 16 Febr. 9V. Cheribon, Penang en Bagan Si-api-api.
Van der Hagen 16 Febr. 10V. Soerabaia, Soemenep, Ampenan en Boeleleng.
Merak 16 Febr. 11V. Cheribon, Batavia, Singapore en Belawan-Deli.
Op ten Noort 16 Febr. 1N. Batavia, Muntok, Singapore en Belawan-Deli.
Maetsuycker 16 Febr. 1N. Soerabaia, Port-Moresby, Salamana, Rabaul, Auckland, Wellington en Sydney.

Omtrent het uur van embarkement wende men zich tijdig tot het kantoor der K. P. M. telf. Semg. 65. 29—129

BELANGRIJKE VENDUTIE door VENDUKANTOOR „BODJONG" Venduhouder M. Schaier, op Woensdag 14 Februari a. s. 9 uur v. m. t/h v/d WelEd. Geb. Heer W. DIJKSTRA. PARALLELWEG 27 (Heuvel) van ZEd's schitterenden compl. modernen inboedel (alles in één stijl) w. o. bekleede salon ameublementen, pracht tapijten, schrijftafel, boekenkast, electrische kroonlampen, compl. ingerichte slaap- logeer en kinderkamer, pracht eetkamer ameublement, ERRES RADIO KY 218, salon tafelklok, PRACHT GIBSON KOELKAST, Junkers gasgeyser, ping-pongtafel, servies, glaswerk, Europ. speelgoed, keuken en goedanggerei enz-enz. Veel te veel om alles te specificeeren.
KIJKAVOND Dinsdag 13 Februari a. s. 5-8 n. m. 228—471

De weg naar **SUCCES** gaat via onze **TREKKERS**

N. V. Nederlandsch-Indische Spoorweg-Maatschappij

Dienstregeling van 2 November 1939.

Snelverbinding met de Noordkust.

SOERABAJA — SEMARANG — CHERIBON v. v.

6.30 V	Soerabaja Pasar Toerie		A	6.44
7.07 V	Lamongan		V	6.09
7.34 V	Babat		V	5.43
8.06 V	Bodjonegoro		V	5.09
8.42 V	Tjepoe		V	4.36
10.44 A	Samarang Tawang	+)	V	2.27
11.03 V	Semarang West	+)	A	1.55
12.29 V	Pekalongan		V	12.27
1.30 V	Tegal		V	11.23
2.47 A	Cheribon		V	9.59

+) Tusschen deze stations is transport per taxi e. d. noodig.

REIST PER SPOOR

VLUG VEILIG VOORDEELIG

N.V. Stoomvaart Mij. „Nederland" N.V. Rotterdamsche Lloyd

Eerstvolgende Afvaarten van Batavia:

		Vertrek Batavia	Aankomst Port Said	Aankomst Genua
ms. „J. v. OLDENBARNEVELT"	S.M.N.	17—2—40	4—3—40	8—3—40
ms. „SIBAJAK"	R.L.	6—3—40	22—3—40	26—3—40
ms. „Chr. HUYGENS"	S.M.N.	23—3—40	8—4—40	12—4—40
ms. „INDRAPOERA"	R.L.	10—4—40	26—4—40	30—4—40
ms. „J. v. OLDENBARNEVELT"	S.M.N.	27—4—40	13—5—40	17—5—40
ms. „SIBAJAK"	R.L.	15—5—40	31—5—40	4—6—40
ms. „Chr. HUYGENS"	S.M.N.	1—6—40	17—6—40	21—6—40
ms. „DEMPO"	R.L.	19—6—40	5—7—40	9—7—40

Alle schepen loopen bovendien Singapore, Belawan, Sabang en Colombo aan.

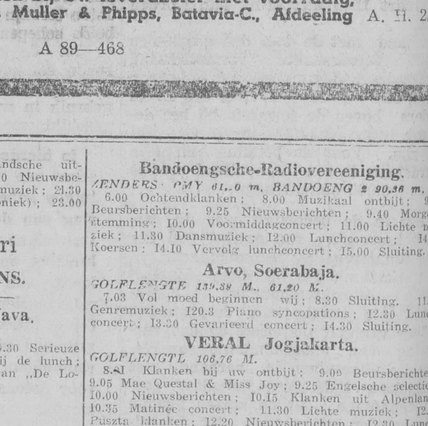
(Wijzigingen voorbehouden)

A31—192

13—113

MAGERE, UITGEPUTTE, ZWAKKE ZENUWACHTIGE MANNEN EN VROUWEN

Neemt deze verbazingwekkende nieuwe proef met MINERALEN- en JODIUMVOEDING !

Ondervindt, hoe de voedende jodium en mineralen uit de Stille Zuidzee in de „VIKELP" tabletten, U jeugdige energie, sterke zenuwen, pondon stevig vleesch en stralende gezondheid geven – het lichaam verjongen, waar ul het andere heeft gefaald, en zonder verdoovende middelen.

„VIKELP" tabletten, een schitterend geconcentreerd mineraalpreparaat uit de Stille Zuidzee, worden direct in het lichaam opgenomen en verbeteren de onmiddellijke oorzaak van zwakte, magerte, zenuwachtigheid en voortdurende ongesteldheden. — Door gebrek aan jodium- en mineralenvoeding ZWAKKE KLIEREN. — Als de klieren niet behoorlijk werken, kan geen voedsel ter wereld U helpen. Het zet geen vleesch aan. Het resultaat is, dat U „TE MAGER" blijft, zenuwachtig, vermoeid, slap en uitgeput.

De voornaamste klieren — de schildklier en andere kleine klieren, welke het lichaamsgewicht en de levenskracht beheerschen — hebben steeds een bepaalde hoeveelheid noodig van de 12 onontbeerlijke mineralen plus jodium (niet te verwarren met chemische jodium welke dikwijls vergiftig is, of alleen maar jodium-dampen).

Alleen wanneer het lichaam een evenredige hoeveelheid jodium en mineralen krijgt, is het mogelijk weerstand te bieden aan malaria en de stofwisseling te regelen — het lichaamsproces, om het verteerbare voedsel om te zetten in stevig vleesch, nieuwe gezondheid, kracht en energie. Gebruikt „VIKELP" tabletten, vervaardigd uit een bijzondere Zuidzee-plant, thans algemeen erkend als de rijkste bron van de 12 kostbare, onontbeerlijke levenskrachtige mineralen (chloor, potasch, kalk, zwavel, magnesium, phospor, ijzer, mangaan, koper, enz.) en jodium, welke in het dagelijksch menu helaas zoo dikwijls ontbreken en toch voor het lichaam zoo noodig zijn. 6 tabletten bevatten meer jodium dan 480 pond spinazie. Neemt de volgende proef met „VIKELP" tabletten.

Laat U eerst eens wegen en zie dan, hoe lang U kunt werken of hoe ver U kunt loopen, zonder vermoeid te worden. Neem dan gedurende 10 dagen bij elke maaltijd drie „VIKELP" tabletten en laat U daarna nog eens wegen. U zult bemerken, hoeveel langer U kunt werken en verder kunt loopen zonder vermoeid te worden. U zult zich beter voelen, slapen en eten. Trage stofwisseling, zwakte, verstopping, maagstoornis, kropgezwel, rheumatiek en andere kwalen worden verbeterd of verdwijnen geheel. Zie hoe flatteerende ponden vleesch verschijnen in de plaats van magere holten. Wat U ook tevoren heeft geprobeerd, neemt nog heden een proef met „VIKELP" — Uw dokter zal er geen bezwaar tegen hebben.

„VIKELP" kost U slechts weinig en het zal U nieuwe gezondheid, energie en levenskracht geven, terwijl het Uw zenuwachtigheid en lichamelijke kwalen doet verdwijnen.

De kostbare mineralen van „VIKELP"	
De groote hoeveelheid	verbetert
Jodium	kropgezwel, magerte, geringen levenslust, slechte huid, trage stofwisseling
IJzer	bloedarmoede, hoofdpijn, zwakte
Koper	bloedarmoede, gebrek aan levenskracht
Kalk	maagstoornis, Engelsche ziekte, eczeem, zwak gebit tijdens zwangerschap
Phosphor ..	gesteelde uitputting, abnormalen groei
Natrium ..	maag- zier- en blaaskwalen, rheumatiek
Potasch	maagzuur, zwak hart, verstopping
Magnesium ..	te licht gewicht, hinderaren
Zwavel	verstopping, bloed- en leverkwalen, zenuwachtigheid
Mangaan ...	bloedarmoede, jicht, algemeene zwakte

VIKELP thans in kleine gecontentreerde TABLETTEN zonder smaak om makkelijk in te nemen, naast de bekende tabletten met smaak — ook NIEUWE KLEINE verpakking

ATTENTIE! Indien bij Uw leverancier niet voorradig, schrijft dan aan Muller & Phipps, Batavia-C., Afdeeling A. H. 2/2

A 89—468

Zendprogramma's.

Zaterdag, 10 Februari

INDISCHE ZENDSTATIONS.

Radio Vereeniging Midden-Java.

16.30 Muziek bij de thee; 18.00 Berichten van de dagbladpers, ontleend aan „De Locomotief"; 18.20 Populaire wijsjes; 19.00 De Semarangsche verkenners; 20.01 Vocaal allerlei; 20.10 Het Phohi programma; 21.15 Dansmuziek; 22.00 Lichte muziek; 22.30 Sluiting.

N. I. R. O. M.

Westersche Uitzendingen.

ARCHIPELZENDER.
PRIOK 99 m. (van 11—14.30 uur op 50 m.); PLP 87 m., PMN 29 m., SOERABAJA I 31 m. (van 11.—14.30 uur op 19 m.) en YDC 20 m.
LOCALE ZENDER:
BANDOENG I: 120 M. — BATAVIA I: 126 M. BUITENZORG: 182 M. — CHERIBON: 105 M. — JOGJAKARTA: 181 M. — MAGELANG: 178 M. — MALANG: 181 M. PEKALONGAN: 92 M. — SEMARANG: I 122 M. — SOEKABOEMI: 193 M. — SOERABAIA III: 196 M. — SOERAKARTA: 188 M. — TJEPOE: 186 M.

17.01 Programma-overzicht; 17.03 Gevarieerd theeconcert; 18.15 Kamermuziek; 19.00 Nieuws- en weerberichten; 19.25 Van den hak op den tak; 20.00 Concert; 20.45 Hollandsch allerlei; 21.15 Vibraphoon- en Xylophoon-soli; 21.30 Zarah Leander zingt; 21.45 Populaire klanken; 22.30 Andrews Sisters; 22.45 Dansmuziek; 24.00 Sluiting.

Oostersche Uitzendingen.

JOGJA II 128, SEMARANG II 197, SOERABAJA II 61 en IV 129, SOLO II 120.

6.40 Nieuws; 7.20 Nieuws (herhaling).

12.03 Oost-Javaansche gamelanmuziek; 13.30 Nieuws; 14.20 Nieuws (herhaling).

JOGJA II 128, SEMARANG II 197, SOERABAJA II 61 en IV 129, SOLO II 120.

17.03 Kinderuurtje; 19.00 Nieuws- en marktberichten; 19.30 Philosophisch praatje; 20.00 Hawaiiaanmuziek; 21.00 Wajang-orang uit Solo.

Medan 4155
(Noord-Sumatratijd).

Bataviasche Radio Vereeniging.

ZENDERS: Batavia I 157.89 M., Batavia II 61.66 M.

17.04 Persberichten; 17.25 Thee-concert; 17.45 Symphonies; 18.25 Intermezzo; 18.30 Herhaling persberichten; 18.45 Orkest; 19.00 Verzoekprogramma; 19.20 Lohengrin; 20.00 Orkesten spelen; 21.00 Vocaal halfuurtje; 21.30 Aan het Cinema-orgel; 22.00 Gevarieerd programma; 23.00 Nieuwste opnamen; 24.00 Sluiting.

Bandoengsche-Radiovereeniging.

ZENDERS: PMY 61.10 M., BANDOENG 2 90.38 M.

16.30 Namiddagklanken; 17.00 Theemuziek; 18.00 „Tschaikowsky"; 18.15 Muzikale Acrobatiek; 18.30 Till Billy songs; 18.50 Piano-syncopations; 19.05 15 minuten in Weenen; 19.20 De Lithurgische uitleg; 19.35 Het gesproken dagblad; 19.50 Voor onze jarigen; 20.00 Koersen; 20.02 Amusementsmuziek; 22.00 Verzoeken; 23.00 Verzoeken als om 20.02 uur; 24.00 Dansmuziek; 2.00 Sluiting.

Arvo, Soerabaja.

GOLFLENGTE 139.89 M., 61.20 M.

16.33 The musical; 18.00 Tango's en Rumba's; 18.30 Duitsche en Engelsche walsen; 19.01 Vooravondconcert; 20.00 Een special verzoekje; 20.20 Zaterdagavond programma; 22.00 Dansmuziek; 24.00 Sluiting.

VERAL Jogjakarta.

GOLFLENGTE 106.76 M.

16.31 Vroolijke marschen; 16.45 Syncopators; 17.10 Thé dansant; 18.00 Nieuwsberichten; 18.15 Instrumentale varia; 18.45 Vocaal allerlei; 19.15 Genre muziek; 19.45 Unser Strauss; 20.15 Intermezzo; 20.45 Vroolijke Zaterdagavond klanken. (Gevarieerd); 21.30 Sluiting.

BUITENLANDSCHE ZENDSTATIONS.

Phohi, Huizen.

ZENDERS: Golflengte 19.71 of 16.38 m

20.10 Wilhelmus; 20.15 Dansmuziek; 20.30 Causerie 20.45 Phohi-Dagblad; 21.30 Sluiting.

Zeesen (Azië-programma).

DJE 16,89	*DJB 19,74*	*DJN 31,45.*
DJQ 19,63	*DJA 31,38*	

19.30 Nieuws (Engelsch); 20.30 Nieuws (Duitsch) 21.30 Nieuws (Nederlandsch en Engelsch)

Hongkong-Radio.

ZBW 3, 31,19 M.	*ZBW 5, 10.90 M.*
ZBW 2, 49.26 M.	*ZBW 4, 19.75 M.*

Op werkdagen van 15.30 en 16.30 tot 22.30.
Op Zondag van 9.30 tot 14.00 en van 15.30 tot 22.00

B. B. C. (Londen via Daventry).

DRIE OP VIER VAN ZENDERS:

GSP 19,62	*GSD 25,53*	*GSJ 13,93*	*GSG 16,83.*
GSO 15,76	*GSB 31,55*	*GSH 31,97*	*GSF 16,31*

18.12 Programma-mededeelingen; 18.15 Nieuwsoverzicht (Engelsch); 19.00 Nieuws (Engelsch); 19.45 Nieuws (Fransch); 20.00 Nieuws (Duisch); 20.15 Nieuws (Italiaansch); 20.30 Nieuws (Portugeesch) 20.45 Nieuws (Engelsch); 21.30 Nieuws (Spaansch) 23.30 Nieuws (Engelsch); 24.00 Nieuws (Afrikaansch)

Radio-Paris Coloniale.

ZENDERS: TPA II 19.68 M.

6.30 Nieuws (Fransch). 6.45 Nieuws (Engelsch). 8.00 Nieuws (Engelsch). 17.30 Nieuws (Fransch).; 18.30 Nieuws (Fransch); 19.30 Nieuws (Engelsch) 21.00 Nieuws (Fransch); 23.20 Nieuws (Fransch)

Rome (E.I.A.R.) „Eastern hour".

ZENDER: RO 25,4 M.

17.30 Nieuws (Fransch); 18.30 Nieuws (Engelsch) 19.40 Nieuws (Italiaansch); 20.00 Nieuws (Italiaansch Fransch en (Engelsch); 20.45 Nieuws (Italiaansch) 21.15 Nieuws (Italiaansch); 22.30 Nieuws (Italiaansch) 23.25 Nieuws (Engelsch).

„RADIO-SAIGON".

(Postbus 412, Saigon-Fransch Indo-China).

ZENDERS: 25.46 en 49.05 meters.

18.15 Engelsche uitzending; 20.00 Hollandsche uitzending; 20.15 Militaire kroniek; 0.30 Nieuwsberichten; 20.45 Concert; 21.30 Relay van Paris-Mondial (politieke kroniek); 23.00 Engelsche uitzending.

Zondag, 11 Februari

INDISCHE ZENDSTATIONS.

Radio Vereeniging Midden-Java.

ZENDER I: 161.29 meter.

8.05 Marschen; 8.30 Gezellige liedjes; 9.00 Symphonie concert; 10.10 Dansmuziek; 11.00 Sluiting.

16.30 Muziek bij de thee; 18.00 Orkest; 18.30 Vocaal allerlei; 19.00 Sportuitslagen; 19.03 Kamer muziek; 20.01 Dansmuziek; 20.30 Concert; 21.30 Uit Spaansch Amerika; 22.00 Sluiting.

N. I. R. O. M.

Westersche Uitzendingen.

ARCHIPELZENDER.
PRIOK 99 m. (van 11—14.30 uur op 50 m.); PLP 87 m., PMN 29 m., SOERABAJA I 31 m. (van 11.—14.30 uur op 19 m.) en YDC 20 m.
LOCALE ZENDER:
BANDOENG I: 120 M. — BATAVIA I: 126 M. BUITENZORG: 182 M. — CHERIBON: 105 M. — JOGJAKARTA: 181 M. — MAGELANG: 178 M. — SEMARANG: I 122 M. — SOEKABOEMI: 193 M. — SOERABAIA III: 196 M. — SOERAKARTA: 188 M. — MALANG: 181 M. PEKALONGAN: 92 M. — TJEPOE: 186 M.

7.32 Vroegochtendklanken; 8.00 Kerkdienst; 9.15 Populair concert; 10.00 Serieus concert; 11.00 Populaire ensemblezang; 11.15 Nirom-Trio; 11.40 Charlie Kunz speelt; 12.00 Matinée-concert; 12.35 Cinema-orgel met zang; 12.50 Luncheoncert; 13.20 Nieuwsberichten; 13.30 Matinée-concert; 14.20 Nieuwsberichten (herhaling); 14.30 Sluiting.

16.4 Bijbelverstelling voor kinderen; 17.01 Programma-overzicht; 17.03 Gevarieerd theeconcert; 18.00 Kerkdienst; 19.30 Nieuws- en sportberichten; 19.40 Causerie; 20.00 Omroep-orkest; 20.45 De Vier Harmonisten en Rosita Serrano; 21.00 Serieuze muziek; 21.50 Luchtige gramophoonmuziek; 22.01 Hawaiian syncopators; 22.30 Accordeon Band; 22.45 Zigeunermuziek; 23.00 Sluiting.

Oostersche Uitzendingen.

BANDOENG II 192 en II 50, BATAVIA II 190.

7.32 Soendaneesche gamelanmuziek; 9.00 „Fluit-Orkest Ambon"; 10.00 Javaansche gamelanmuziek; 12.30 Krontjongmuziek; 13.30 Nieuws; 14.15 Nieuws (herhaling).

17.15 Voor de padvinders; 19.00 Theosophisch praatje; 19.30 Nieuws; 20.00 Soendaneesch hoorspel; 21.45 Maleische liederen.

PMN 29 meter.

22.00 Maleische liederen.

IOGJA II 128 m. SEMARANG II 111 SOLO II 120 m. SOERABAJA II 61 en IV 129

8.00 Kerkdienst (O.C.R.O.); 9.30 Mondharmonica- en accordeon-concours; 11.00 Oost-Javaansch volkstooneel.

17.15 Padvindersbrieven; 17.30 Padvindersuurtje; 18.30 Algemeen buitenlandsch overzicht; 19.00 Nieuws; 19.05 Populair concert; 19.30 Economisch praatje; 20.30 Gamelanmuziek; 21.30 Oost-Javaansche zang.

Medan 4155
(Noord-Sumatratijd).

17.03 Gamboesliederen; 18.30 Maleisch-Christelijke liederen.

Bataviasche Radio Vereeniging.

ZENDERS: Batavia I 157.89 M., Batavia II 61.66 M.

8.02 Orgel-muziek; 8.50 Requiem (Mis); 9.30 cert; 12.10 Vocaal-programma; 12.55 Accordeon-Sonate; 13.00 Instrumentaal programma; 14.00 Concert; 13.20 Hawaiian muziek; 13.45 De U.S.A. zingt; 14.15 Fransche orkest-muziek; 14.30 Sluiting.

17.04 Orkest; 17.30 Voordrachten op cinema-orgel; 18.25 Vocale prestaties; 18.40 Mozart-programma; 19.45 Buitenlandsch overzicht; 20.00 Salomes Tanz (Richard Strauss); 20.10 Sportpraatje; 20.30 Orkest; 21.00 Luisterrapporten; 21.15 Jodelen; 21.30 Concert; 22.30 Accordeon-orkesten; 23.00 Sluiting.

Bandoengsche-Radiovereeniging.

ZENDERS: PMY 61.10 M., BANDOENG II 90.36 M.

7.00 Morgenklanken; 8.00 Vroolijke melodieën; 8.30 Ochtendconcert; 9.30 Godsdienstoefening; 10.00 Andolfi's Ensemble; 10.30 Gerrcmuziek; 11.00 Hollandsche liedjes; 11.30 Orkestfantasieën; 12.00 Pait musical; 13.00 Luncheoncert; 14.30 Sluiting.

16.30 Namiddagklanken; 17.00 Theemuziek; 18.00 Vooravond concert; 19.00 Radio-cabaret; 19.00 Classica; 20.00 Operette muziek; 20.30 Zondagavondconcert; 21.30 Ensemble; 22.00 Muzikale Edelsteenen; 22.30 Een vroolijk einde der week; 23.00 Sluiting.

Arvo, Soerabaja.

GOLFLENGTE 139,89 M., 61,20 M.

8.03 Luchtige ochtendmuziek; 9.00 Enkele Trio's en kwartetten; 9.30 Piano en viool soli; 10.00 Potpourri's; 11.00 De nieuwste plaatjes; 12.00 Nieuwsberichten; 12.10 Pait musical; 13.15 Luncheoncert; 14.30 Sluiting.

16.33 Kovacs bajos; 17.00 Gewijde zang; 17.15 Orgelconcert; 17.30 Serieus concert; 18.00 Van alle wat en voor elck wat wils; 19.30 Sportuitslagen; 19.55 Draiorgel en trekpianoklanken; 20.00 Vollelige komische opera: „The Mikado"; 21.30 Salonmuziek; 23.00 Sluiting.

VERAL Jogjakarta.

GOLFLENGTE 106,76 M.

8.01 Lichte muziek; 8.45 Solisten parade; 9.30 Serieus ochtend concert; 10.00 Luchtige klanken; 10.45 Nieuwsberichten; 11.00 Vocal Gems; 11.45 Vroolijke marschen; 12.00 Sluiten.

17.01 In Tea-Rlom; 18.00 Opera's & operettes; 18.45 Uit ons Rhapsodiën album; 19.15 Vooravond klanken; 20.00 Een vroolijk gevarieerd programma; 20.45 Finsch-Zweedsch concert; 21.30 Sluiting.

BUITENLANDSCHE ZENDSTATIONS.

Phohi, Huizen.

ZENDERS: Golflengte 19.71 of 16.38 m.

20.10 Wilhelmus; 20.15 Gramofoonmuziek; 20.30 Fragmenten; 0.45 Phohi-Dagblad; 21.00 Sluiting; 21.15—21.30 „Hoe Jezus ons tot onze bestemming brengt"; 21.35—22.35 K. R. O. programma voor N. O. I..

Zeesen (Azië-programma).

DJE 16,89	*DJB 19,74*	*DJN 31,45.*
DJQ 19,63	*DJA 31,38*	

19.30 Nieuws (Engelsch); 20.30 Nieuws (Duitsch); 21.30 Nieuws (Nederlandsch en Engelsch).

B. B. C. (Londen via Daventry).

DRIE OP VIER VAN ZENDERS:

GSP 19,69	*GSD 25,53*	*GSJ 13,93*	*GSG 16,86.*
GSO 19,76	*GSB 31,55*	*GSH 31,97*	*GSF 16,32.*

6.52 Programma-mededeelingen; 7.00 Beknopt nieuwsoverzicht (Engelsch); 7.15 Nieuws (Fransch); 7.30 Nieuws (Portugeesch); 8.00 Nieuws (Engelsch); 8.30 Nieuws (Portugeescht). 8.37 Nieuws (Spaansch); 9.30 Nieuws (Spaansch).

18.12 Programma-mededeelingen. 18.15 Beknopt nieuwsoverzicht (Engelsch). 19.00 Nieuws (Engelsch). 19.45 Nieuws (Fransch). 20.00 Nieuws (Duitsch). 20.15 Nieuws (Italiaansch). 20.30 Nieuws (Portugeesch). 20.45 Nieuws (Engelsch). 21.30 Nieuws (Spaansch) 23.30 Nieuws (Engelsch). 24.00 Nieuws (Afrikaansch).

Radio-Paris Coloniale.

ZENDERS: TPA II 19,68 M.

18.30 Nieuws (Fransch); 19.30 Nieuws (Engelsch) 21.00 Nieuws (Fransch); 23.20 Nieuws (Fransch)

Rome (E.I.A.R.) „Eastern hour".

ZENDER: RO 25,4 meter.

18.30 Nieuws (Engelsch). 19.40 Nieuws (Italiaansch). 20.00 Nieuws (Italiaansch, Fransch en Engelsch). 20.45 Nieuws (Italiaansch). 21.15 Nieuws (Italiaansch). 22.30 Nieuws (Italiaansch). 23.25 Nieuws (Engelsch).

„RADIO-SAIGON".

(Postbus 412, Saigon-Fransch Indo-China).

ZENDERS: 25.46 en 49.05 meters.

7.15 Relay van Paris-Mondial; 7.30 Nieuwsberichten; 12.35 Nieuwsberichten; 12.50 Concert.

18.15 Engelsche uitzending; 20.00 Hollandsche uitzending; 20.15 Scheepvaart kroniek; 20.30 Nieuwsberichten; 20.45 Klassiek concert 21.00 Dansmuziek; 23.30 Relay van Paris-Mondial (politieke kroniek); 23.00 Engelsche uitzending.

Maandag, 12 Februari

INDISCHE ZENDSTATIONS.

Radio Vereeniging Midden-Java.

ZENDER I: 161.29 meter.

8.00 Lichte muziek; 9.00 Dansmuziek; 5.30 Serieuze muziek; 11.00 Sluiting. 12.30 Muziek bij de lunch; 13.00 Nieuwsberichten uit de Post-Editie van „De Locomotief"; 13.30 Sluiting.

N. I. R. O. M.

Westersche Uitzendingen.

ARCHIPELZENDER.
PRIOK 99 m. (van 11—14.30 uur op 50 m.); PLP 87 m., PMN 29 m., SOERABAJA I 31 m. (van 11.—14.30 uur op 19 m.) en YDC 20 m.
LOCALE ZENDER:
BANDOENG I: 120 M. — BATAVIA I: 126 M. BUITENZORG: 182 M. — CHERIBON: 105 M. — JOGJAKARTA: 181 M. — MAGELANG: 178 M. — MALANG: 181 M. PEKALONGAN: 92 M. — SEMARANG: I 122 M. — SOEKABOEMI: 193 M. — SOERABAIA III: 196 M. — SOERAKARTA: 188 M. — TJEPOE: 186 M.

6.31 Nieuwsberichten; 6.38 Gymnastiek uurtje; 6.50 Luchtige gramophoonmuziek; 7.01 Populair ochtendconcert; 7.30 Nieuwsberichten (herhaling); 7.37 Vervolg populair ochtendconcert; 11.01 Kamermuziek; 11.40 Morgenwijding; 12.00 Populair concert; 13.00 Genre-muziek; 13.20 Nieuws- en weerberichten; 13.35 Matinée-concert; 14.20 Nieuws- en weerberichten (herhaling); 14.30 Sluiting.

Oostersche Uitzendingen.

6.30 Nieuws; 7.20 Nieuws (herhaling).

13.30 Nieuws; 14.15 Nieuws (herhaling).

13.30 Nieuws; 14.15 Nieuws (herhaling).

17.05 Javaansch either-concert; 19.00 Algemeen buitenlandsch overzicht; 19.30 Nieuws; 20.00 Populair concert; 20.45 Causerie (Luchtbeschermingsdienst); 21.15 Soendaneesche gamelanmuziek; 22.00 Soendaneesche gamelanmuziek; 23.00 Maleisch-Minangkabausche liederen.

JOGJA II 128 m., SEMARANG II 111. SOLO II 120 m SOERABAJA II 61 m. en IV 129 m.

6.40 Nieuws; 7.25 Nieuws (herhaling).

13.20 Nieuws; 14.20 Nieuws (herhaling).

17.03 Kinderhalfuurtje; 18.00 Populair concert; 19.00 Nieuws; 19.30 Causerie; 20.00 Hoorspel; 21.00 Krontjong-concert.

Medan 41.55
(Noord-Sumatra-Tijd).

18.30 „Chinese Hawaiian Serenaders".

17.03 Padvinders-halfuurtje; 18.30 Sportpraatje.

Bataviasche Radio Vereeniging.

ZENDERS: Golflengte 19.71 of 16.38 m.

6.04 Perberichten; 6.25 Luchtige klanken; 7.05 Herhaling persberichten; 7.25 Gevarieerd allerlei; 9.00 Zang van Nelson Eddy; 9.25 Lichte orkestmuziek; 10.00 Grace Moore zingt; 10.20 Piano-syncopations; 10.50 De Comedian Harmonists zingen; 11.15 Orkest; 11.45 Nog een paar zangplaatjes; 12.00 Piano-muziek; 12.50 Gevarieerd lunchprogramma; 14.30 Sluiting.

Bandoengsche-Radiovereeniging.

ZENDERS: PMY 61.0 m, BANDOENG 2 90.36 m.

6.00 Ochtendklanken; 8.00 Muzikaal ontbijt; 9.15 Beursberichten; 9.25 Nieuwsberichten; 9.40 Morgenstemmins; 10.00 Voormiddagconcert; 11.00 Lichte muziek; 11.30 Dansmuziek; 12.00 Luncheoncert; 14.00 Koersen; 14.10 Vervolg luncheoncert; 15.00 Sluiting.

Arvo, Soerabaja.

GOLFLENGTE 139.89 M., 61.20 M.

7.03 Vol moed beginnen wij; 8.30 Sluiting. 11.05 Genremuziek; 12.03 Piano syncopations; 12.30 Luncheoncert; 13.20 Gevarieerd concert; 14.30 Sluiting.

VERAL Jogjakarta.

GOLFLENGTE 106,76 M.

8.31 Klanken bij uw ontbijt; 9.00 Beursberichten; 9.05 Mae Questal & Miss Joy; 9.25 Engelsche geleetes; 10.00 Nieuwsberichten; 10.15 Klanken uit Alpenland; 10.35 Matinée concert; 11.30 Lichte muziek; 12.00 Puszta klanken; 12.20 Nieuwsberichten; 12.30 Luncheoncert; 13.30 Sluiten.

BUITENLANDSCHE ZENDSTATIONS.

Phohi, Huizen.

ZENDERS: Golflengte 19.71 of 16.38 m.

20.10 Wilhelmus; 20.15 „Vroolijke klanken; 20.30 Phohi-dagblad; 21.10 Sluiting. 21.15—21.30 Uitzending uit Nederland.

Zeesen (Azië-programma).

DJE 16,89	*DJB 19,74*	*DJN 31,45.*
DJQ 19,63	*DJA 31,38*	

19.30 Nieuws (Engelsch); 20.30 Nieuws (Duitsch) 21.30 Nieuws (Nederlandsch en Engelsch).

B. B. C. (Londen via Daventry).

DRIE OP VIER VAN ZENDERS:

GSP 19,69	*GSD 25,53*	*GSJ 13,93*	*GSG 16,86.*
GSO 19,76	*GSB 31,55*	*GSH 31,97*	*GSF 16,32.*

6.52 Programma-mededeelingen. 7.00 Beknopt nieuwsoverzicht (Engelsch). 7.15 Nieuws (Fransch). 7.30 Nieuws Portugeesch). 8.00 Nieuws (Engelsch). 8.30 Nieuws (Portugeesch). 8.37 Nieuws (Spaansch). 9.30 Nieuws (Spaansch).

18.12 Programma-mededeelingen; 18.15 Nieuwsoverzicht (Engelsch); 19.00 Nieuws (Engelsch); 19.45 Nieuws (Fransch); 20.00 Nieuws (Duitsch); 20.15 Nieuws (Italiaansch); 20.30 Nieuws (Portugeesch). 21.30 Nieuws (Spaansch); 23.30 Nieuws (Engelsch). 24.00 Nieuws (Afrikaansch).

Radio-Paris Coloniale.

ZENDERS: TPA II 19,68 M.

18.30 Nieuws (Fransch); 13.30 Nieuws (Engelsch) 21.00 Nieuws (Fransch); 23.20 Nieuws (Fransch).

Rome (E.I.A.R.) „Eastern hour".

ZENDER: RO 25,4 M.

6.30 Nieuws (Fransch); 6.45 Nieuws (Engelsch); 8.00 Nieuws (Engelsch).

17.30 Nieuws (Fransch); 18.30 Nieuws (Engelsch); 19.40 Nieuws (Italiaansch); 20.00 Nieuws (Italiaansch Fransch en (Engelsch); 20.45 Nieuws (Italiaansch) 21.15 Nieuws (Italiaansch); 22.30 Nieuws (Italiaansch) 23.25 Nieuws (Engelsch).

„RADIO-SAIGON".

(Postbus 412, Saigon-Fransch Indo-China).

ZENDERS: 25.46 en 49.05 meters.

7.15 B.B.C. Londen; 7.30 Nieuwsberichten; 12.35 Nieuwsberichten. koers; 12.45 Concert.

18.15 Engelsche uitzending; 20.00 Hollandsche uitzending; 20.15 Actualiteit's kroniek; 20.30 Nieuwsberichten; 20.45 Klassiek concert; 21.00 Fransche Radio; 21.30 Relay van Paris-M

NIEUWS UIT MIDDEN- EN OOST-JAVA.

Berichten van vaste medewerkers en correspondenten van het „Algemeen Handelsblad" in Midden- en Oost-Java en de Vorstenlanden.

Jogjakarta.

DE POMPER-ZAAK.

Het is al weer een paar maanden geleden, dat te Jogja een begin werd gemaakt met het onderzoek naar de handelingen van het bestuur der vereeniging Pomper, welke met haar groot aantal afdeelingen belangrijke bedragen van de leden opstreek waarmede de schulden van deze menschen zouden worden betaald. Dat gebeurde te booi en te gras, maar veel is toch terecht gekomen waar het niet hoorde. Het onderzoek te Jogja moest worden gestaakt daar er onvoldoende opheldering kon worden verkregen, zulks in verband met het feit dat de administratie op het hoofdkantoor der vereeniging te Magelang wordt gevoerd. De bijdragen der Jogjasche leden, 37 in tal, werden naar Magelang overgemaakt. Het onderzoek wordt thans te Magelang voortgezet en zal nog wel enkele maanden duren. Alleen te Magelang moeten 223 leden worden gehoord.

Overigens kan men niet zeggen dat het den bestuursleden aan ervaring op het gebied der schulddelging ontbreekt want een van hen, iemand met een bezoldiging van f 150.— per maand, bleek een schuld van niet minder dan f 1.500.— te bezitten.

BELANGRIJK KEGELFESTIJN.

De door de Militaire Kegelclub „Ons Kegeltje" ter gelegenheid van haar tienjarig bestaan uitgeschreven groote Midden-Java Kegelwedstrijden beloven een daverend succes voor deze jubileerende club te zullen worden.

Uit verschillende plaatsen in Midden-Java en de Vorstenlanden zullen de kegelaars zich opmaken om elkaar de zege te bekampen en den veelbegeerden titel „Kegelkampioen van Midden-Java" te verwerven met den daarbij behoorenden zeer fraaien kampioensbeker.

Niet minder dan 30 vijftallen hebben zich aangemeld en verwacht mag worden dat verschillende clubs, zooals o.a. „Koning Prea" en „P en D" te Magelang, „Hou en Trou" te Semarang, „D.Z.O." te Solo, zich talmog zullen aanmelden om hun krachten te meten met hun oude rivale „Dertien betaalt", die mede van de partij zal zijn, terwijl de bekende thuisclub „Alle Negen" evenmin op het appèl zal ontbreken.

Door de volgende personen en firma's werden reeds fraaie bekers beschikbaar gesteld: Gouverneur van Djokja, Dagblad „De Locomotief", Dagblad „Mataram", Joh. M. Grenzenberg, N.V. Tabaks-Mij. „Negresco", Boekhandel en Drukkerij Kolff-Buning, N. V. Pharm. Handelsvereeniging J. Van Gorkom & Co., Faroka, Toko Hama, N. N. en Kegelclub „Ons Kegeltje". In totaal 10 bekers voor 10 en 2 voor personeele prijzen.

Verschillende Importhuizen en Jogjasche Zakenlieden stelden voor personeele prijzen fraaie Kunstvoorwerpen ter beschikking, zoodat de kans een aardige herinnering mee naar huis te nemen bijzonder groot is.

De wedstrijden zullen worden gehouden vanaf 24 Februari tot en met 10 Maart op de kegelbaan van de Militaire Sociëteit te Jogjakarta.

De opening, welke met eenige feestelijkheden gepaard gaat, zal plaatshebben op Zaterdag 24 Februari a.s. des avonds 7 uur, waarbij de Plaatselijk Militair Commandant naar alle waarschijnlijkheid tegenwoordig zal zijn.

Kegelaars, die dezen openingsavond willen bijwonen zijn van harte welkom.

Na afloop van het officieele gedeelte zullen de ballen over de plank rollen en neemt de strijd, waarin naar wij vertrouwen sportiviteit en kameraadschap hoogtij zullen vieren, een aanvang.

Kegelclubs, die zich nog niet voor deelneming hebben aangemeld, worden beleefd verzocht dit zoo spoedig mogelijk te willen doen, teneinde de regeling van de speeldata en uren vast te stellen en volledig rekening kan worden gehouden met de wenschen en verlangens der deelnemende clubs.

DE VOEDSELTOESTAND IN JOGJAKARTA.

In Jogja en Bantool nam de patjeklik in Januari toe en werd nog minder rijst gegeten dan in December. Overal werden meer gaplek en andere cassaveproducten genuttigd, waarnaast nog andere knolgewassen, o.a. ganjong en kimpoel.

Jong loof van verschillende gewassen op tegalan en erf werd als „kloeban" of goedangan gegeten. Vergeleken met normaal werd in Januari veel meer knolvoeding gebruikt, door het duurder worden der levensbehoeften.

In de bergdesa's op de Merapi-helling en in Imogiri was de toestand gunstig.

In de sawahstreken van Koelon Progo en Adikarta was de toestand ongeveer gelijk aan de vorige maand, maar minder goed dan in Januari 1939. De toestand in het heuvelgebied van Koelon Progo was gunstiger dan in de vlakte, hoewel ook hier de voorraden reeds zichtbaar afnemen.

De patjeklik drukte vrij zwaar op de bevolking in verband met de geldschaarschte. Echter werd evenals gewoonlijk nog bijverdiend door de Inheemsche nijverheid, door het leveren van klapperbolsters aan de twijnerij te Nomporedjo, door het leveren van kalisteen en kalksteen aan de zelfbestuurswerken en door het verrichten van koeliearbeid bij dienzelfden dienst, o.a. bij het dempen van de lagune te Glagah.

In Goenoengkidoel bleef de voedselsituatie gunstig ondanks de uitvoer van groote hoeveelheden gaplek. De maisoogst is begonnen en zal in Februari nog in omvang toenemen.

Verder mag worden opgemerkt, dat de economische toestand door de hoogere prijzen, welke betaald worden voor gaplek en tabak, niet weinig werd verbeterd. Andere geld-opleverende objecten zijn als altijd de werkzaamheden bij het boschwezen en bij den dienst der zelfbestuurswerken.

Wat betreft de voedselvoorraden, die uit cassaveproducten en mais bestaan, deze zijn nog grooter dan op eind Januari 1939. De groote voorraden zijn in het Zuidergebergte te vinden.

KERKBERICHTEN.

Gereformeerde kerk Sultansboulevard.

Zondag 11 Febr. 9.30 v.m. dr. F. L. Bakker.

5.30 n.m. Leesdienst.

MODERNE NATUURKUNDE VOOR OUDEREN.

Drs. C. C. A. Melchior, leeraar aan de A.M.S.-B. en de H.B.S. afd. B. heeft zich bereid verklaard een zestal populaire lezingen te houden over de „Moderne inzichten in de Natuurkunde", welke lezingen gehouden zullen worden in het natuurkundelokaal van de A.M.S.-B., Sportplein, een maal per week en wel Woensdag van 7—8 u. n.m. De volgende onderwerpen zullen worden behandeld: Atoombouw, kunstmatige radioactiviteit, hoogtestraling, ontladingslampen en televisie (met demonstratie). Bij voldoende deelname komt het lesgeld op circa f 5.— per serie te staan.

Met het oog op de a.s. groote drukte tengevolge van de a.s. overgangen en de eindexamens had de heer Melchior zich gedacht de lezingen te doen aanvangen op Woensdag 6 Maart.

Zij, die deze causeriën, welke ook te Medan werden gehouden, wenschen bij te wonen geven zich voor 25 Februari op bij den directeur der A.M.S.-B., telf. 293.

ACHTERSTAND IN PADIAANPLANT.

Door het late doorkomen van den Westmoesson is een belangrijke achterstand ontstaan in den padi-aanplant. In de regentschappen Jogja en Bantool staat 7000 HA. padi minder te velde dan in Januari van het vorige jaar. In Adikarta en Koelon Progo is de aanplant 1000 H.A. kleiner en het is twijfelachtig of deze achterstand nog kan worden ingehaald. In Goenoengkidoel blijft de aanplant 650 HA achter bij 1939.

Magelang.

I.E.V.-VERGADERING.

De algemeene jaarvergadering van de plaatselijke I.E.V.-afdeeling zal gehouden worden op Maandag a.s. in het clubgebouw aan den Gr. weg Noord. Aanvang 7 uur n.m.

Het voornaamste agenda-punt luidt: Bestuursverkiezing. Het bestuur stelt zich niet herkiesbaar behoudens de mil. kringleider, de heer Lohstroh.

Magelang zal dus een heel nieuw bestuur moeten kiezen. Gezien de moeilijkheden aan het verkrijgen van een compleet bestuur, mag men verwachten dat tenslotte een of meer der thans zitting hebbende heeren bereid gevonden zullen worden om aan te blijven.

SOOSPROGRAMMA.

Aan het programma van de sociëteit De Eendracht ontleenen wij het volgende:

Zaterdag 10 Februari na afloop van het diner der N. I. O. V. te omstreeks 11 uur n.m.: dansavond met leuke attracties. De muzek wordt verzorgd door „De Bock's Band" uit Salatiga.

Donderdag 15 Febr. om half zeven n.m. muziekuitvoering, gevolgd door taptoe.

Zaterdag 17 Februari om 8 uur n.m. Pingpongwedstrijden. Inschrijvingen bij den kastelein van de sociëteit. Na de wedstrijden: Roulette!

Zaterdag 24 Februari om 6 uur n.m.: Filmvoorstelling voor kinderen. Van 8 uur tot halftien n.m. vooravond concert.

DE RACES.

De voorjaarsrennen van de Magelangsche wedloopsociëteit zullen plaats hebben op 5, 6 en 7 April a.s.

Salatiga.

KEURINGEN VOOR SOLDAAT BIJ DE ZOEKLICHTAFDEELING

Door den wervingsofficier van Oost-Java, den gepensionneerden kapitein R. Mardjana, zullen in deze maand keuringen worden gehouden onder de jongelui, die zich hebben opgegeven voor soldaat bij de zoeklichtafdeeling en wel op 15 Februari te Semarang, op 16 Februari te Jogja en op 17 Februari te Poerworedjo. Bij deze gelegenheid zullen ook de jongelui worden gekeurd, die in April a.s. in dienst zullen komen voor het kort-verband-kader. Voorts gaat de wervingsofficier naar Malang, Blitar en Toeloengagoeng voor propaganda van de kort-verband-infanterie en kort-verband luchtdoelartillerie. De animo voor de mobiele artillerie en kustartillerie (beide eveneens kort-verband), waarvan de keuring reeds heeft plaats gehad, was vooral in de omgeving van Sidoardjo zeer groot.

DS. J. H. STEGEMAN.

Aanstaanden Zondag, 11 Februari, zal ds. J. H. Stegeman in de Protestantsche kerk te Salatiga haar intree-preek houden. Aanvang om half tien 's morgens.

AGENDA SALATIGA.

Rex-theater:

Zaterdag, 10 en Zondag, 11 Februari, Claire Trevor — John Wayne in „Stage Coach" (De Diligence).

Maandag, 12 en Dinsdag, 13 Februari, „Mr. Motto houdt woord".

Woensdag, 14 Februari, „Vrouwengevangenissen".

Sociëteit Harmonie:

Zaterdag, 10 Februari, 6 uur n.m. Liefdadigheids-kinderuitvoering ten bate van Centrale Armenzorg en St. Elizabeth-Stichting.

Zondagmorgen, 11 Februari, Matinee-dansante. Simon's Hongaarsch Orkest.

Militaire sociëteit:

Zaterdag, 10 Februari, Kegelavond van „Kegeltje".

Sociëteit Sasono Langen Soeko:

Zondag, 11 Februari, 9 uur v.m. Jaarvergadering.

KERKDIENSTEN SALATIGA.

Protestantsche Kerk:

Zondag, 11 Februari, 9.30 v.m. ds. J. H. Stegeman. (Intree-preek).

R. K. Kerk (Toentangsche weg):

Zondag, 11 Februari, Missen van 6, 7 en 8 uur v.m.

5.30 uur n.m. Lof.

Pinkster-kerk Elim Tabernakel (Bringinsche weg 7):

Zondag, 11 Februari, 8 uur v.m. Jeugddienst. Evangeliste J. W. Spijker-Moorrees.

6 uur n.m. Hollandsche dienst. Evangelist Alph. Th. E. Marie Spijker.

CLANDESTIENE SLACHT.

In de desa Tjandiredjo van het onderdistrict Toentang heeft de Veeartsenijkundigen dienst clandestiene slacht op heeterdaad betrapt bij den beruchten Moeljosetiko. In een andere woning heeft de veemantri nog 20 K.G. vleesch kunnen achterhalen, eveneens van clandestiene slacht afkomstig.

Cheribon.

CHERIBON'S ZWEMBAD.

Door den Dienst van Gemeentewerken wordt hard gewekt aan den bouw van het gemeente-zwembad, dat zal verrijzen op den driesprong Dermagamalang-Goenoengsari achter het mooie gebouw van de Algemeene Volkscredietbank.

Wij hadden terzake een onderhoud met den heer H. Scheffer, burgemeester van Cheribon, die ons aan de hand van de hem ter beschikking staande gegevens het volgende mededeelde.

Bij een capaciteit van de hoofdaanvoerleiding van G.D.W. I van 33 ltr. per seconde is aan te nemen, dat gedurende tenminste de eerste tien jaren een voldoend kwantum overloopwater beschikbaar zal zijn, om het bad behoorlijk schoon te houden, terwijl het bassin een maal per maand geheel zal leegloopen.

Het bassin zal bij normalen waterstand een inhoud hebben van 1475 m3, en tijdens wedstrijden 1785 m3, waardoor het waterpeil met 40 cm. zal worden opgezet.

Wanneer in de toekomst het bassin zal zijn verlengd tot 50 mr. zal de inhoud bij normalen waterstand bedragen 1780 m3. en bij opgezetten stand tijdens wedstrijden 2200 m3.

Er is gestreefd naar samenvoeging van het gezellige leven rondom het bassin door den aanleg van gazons en het eigenlijke bad. De geheele opzet werd daardoor wat thans met een gangbaren term „Lido" wordt genoemd. Het rein houden van het bassin wordt bevorderd door een „schoenen-zône" van 1.40 m. breedte, welke voortdurend met water zal zijn gevuld.

Het Lido komt daardoor belangrijk hooger te liggen dan den weg Goenoengsari, waarvan afdoende afsluiting wordt verkregen door een het Lido van deze zijde omvattende pergola. Aangezien de weg Goenoengsarie belangrijk lager ligt wordt het effect verkregen, dat men vanaf het Lido wel over deze pergola den weg kan zien, doch dat men vanaf laatstgenoemden weg niet in het bad kan zien.

Het bassin is geprojecteerd in een „L"-vorm, waarvan het lange been is bestemd voor wedstrijdbanen met een lengte van 100: 33, terwijl in het plan ruimte is gereserveerd voor een verlenging van deze wedstrijdbaan tot 50 m. Gerekend is op drie binnenbanen van elk 3 mr. breedte en twee buitenbanen van 3.75 mr. De banen zullen worden voorzien van startblokken volgens de voorschriften van de Nederlandsche- en Nederlandsch-Indische Zwembonden.

Het korte been van de „L" bevat het diepste gedeelte van het bad en is halfcirkelvormig afgesloten ter plaatse waar de springtoren is ontworpen.

Deze wijze van projecteeren doet bereiken, dat bij oefeningen de snelzwemmers niet door de springers en omgekeerd worden gestoord.

Het bassin is ingesloten door een betegeld terras, dat van het Lido wordt afgescheiden door een voeten-spoelgoot.

De waterdiepten in het bassin zullen varieeren bij normalen waterstand van 125 cm. tot 3,80 m.

Begin April hoopt het stadsbestuur het bassin open te kunnen stellen voor het publiek.

Japara.

VISSCHERSLEED.

Evenals de tani kent de visscher ook zijn patjeklik-tijd. In den laatsten tijd maken de visschers in de visschers-desa Djobokoeto een moeilijken tijd door. In verband met de onstuimigheid der zee kunnen ze niet met hun prauwen uitvaren. Deze patjeklik-tijd is een jaarlijks terugkomend verschijnsel maar dit jaar is het erger dan de vorige jaren.

Sinds de 2de helft van December 1939 waaien er voortdurend, sterke winden, zoodat de visschers werkeloos thuis moeten blijven, terwijl in de vorige jaren gedurende den patjeklik-tijd tenminste enkele dagen waren met gunstig weer.

In zulke perioden van ongunstig weer is het de gewoonte, dat de visschersknechten of matrozen (toekang belah) bij wijze van voorschot voeding krijgen van de bezitters van de prauwen (djoeragans).

Deze periode van ongunstig weer is dit jaar echter zoo groot, dat niet alle djoeragans genegen zijn om voorschotten te verstrekken, daar zij zelf geen inkomsten genieten. Daar komt nog bij, dat zij nu geen voorraad gedroogde visch meer hebben, daar ze alle visch op de visch-veiling (van Sept. 1938 af) kunnen verkoopen. Vroeger hadden de djoeragans elken keer nog een restant onverkochte visch, die dan gedroogd werd en in den patjeklik-tijd benut werd voor voeding van hun toekangs belah.

In dit verband zij nog opgemerkt, dat de bakoels, d.z. kamponglieden aldaar, die tot beroep hebben de visch op te koopen om die te Petjangaän, Majong of Koedoes aan den man te brengen, door de veilingen in den laatsten tijd schade hebben geleden, omdat zij elkaar beconcurreeren, met het gevolg, dat zij de visch niet zelden tegen lagere prijzen moeten verkoopen dan de koopprijs op de veilingen. Velen zijn thans daardoor achteruitgegaan, zoodat de toekangs belah ook van die zijde niet gemakkelijk hulp kunnen krijgen.

Bovenstaande behoeft echter geen reden te zijn tot ongerustheid. Het bestuur heeft de noodige maatregelen genomen door die visschers in de gelegenheid te stellen geld te verdienen met zand van het strand te halen voor 't herstellen van wegen. Niet dan na eenige aarzeling en noodgedwongen kwamen de gegadigden opdagen, ze beweerden, dat ze ongewoon waren koeliewerk te verrichten.

Blitar.

I. E. V.

Reeds eenigen tijd geleden meldden wij dat het in de plaatselijke afdeeling van het I.E.V. nogal kraakte. Het afdeelingsbestuur had nl. gemeend den heer W., die het naar de meening van de bestuursleden wat al te bont had gemaakt, te moeten royeeren. Genoemde heer evenwel wilde zich niet neerleggen bij dit besluit, reisde naar Batavia om er zijn belangen bij het hoofdbestuur voor te brengen. Teruggekomen hier ter stede begon de heer W. een heftige, hardnekkige actie tegen het afdeelingsbestuur dat het hoofdbestuur verzocht een zijner leden hierheen te zenden om de zaak te onderzoeken en een uitspraak te doen. Dit werd wel toegezegd, doch tot op heden werd de belofte nog niet ingelost. De heer W. echter zet met eenige anderen, die hem zijn toegedaan, zijn destructieve actie onverminderd voort zeer ten nadeele van het Verbond als geheel. Men gist hier vergeefs naar een geldige reden, die het H.B. hebben zou ter motiveering van deze passieve houding in deze aangelegenheid die zeker niet in het belang van de vereeniging kan worden genoemd.

ZWERVERS.

Waar ze vandaan komen? Het houdt maar niet op. Telkens weer houdt de politie opruiming onder de zwervers, die zonder hebben en houden, zonder werk loopen te bedelen langs de straat. Honderden werden er steeds naar „Kassian" gezonden. Verschillende gingen naar Ngawi. De gevangenis herbergt er steeds een aantal. Toch blijven ze de stad onveilig maken. Bij een razzia, de vorige week gehouden, werden er weer 80 door de stadspolitie opgevat. De Landrechter wijdde er een speciale zitting aan en veroordeelde ze tot gevangenisstraffen van 14 dagen tot twee maanden. Zoolang zijn ze weer van de straat. En dan?

CONTACT-LICHAAM.

Zooals hier eenigen tijd geleden reeds werd gemeld, was men in de Inheemsche wereld doende pogingen in het werk te stellen om het groote aantal verschillende vereenigingen onder een overkapping samen te brengen, opdat hierdoor door onderlinge samenwerking wat goeds tot stand zou kunnen worden gebracht. Deze pogingen nu zijn thans in zooverre met goeden uitslag bekroond dat zich twee lichamen hebben gevormd, die beide wederom vereenigd zijn onder het voorzitterschap van den regentschapssecretaris R. Arsad Prawiraatmadja. De eene afdeeling omvat alle plaatselijke vakorganisaties, terwijl de andere de vereenigingen Moehammadyah, Nahdlatoel Oelama, Arabita, Insaf samenbrengt en hiertoe ook verschillende schriftgeleerden toegetreden zijn, zoodat hier de Islam het bindmiddel vormt. Als bizonderheid kan hier nog worden vermeld dat in de beide contact-lichamen slechts besluiten kunnen worden genomen met algemeene stemmen.

AGENDA.

Stadstheater bioscoop 9-10 Febr.: „Abus de Confiance", 11 Februrai „Les Bateliers de la Volga". Beide kunstkring-films.

Royal Standard Talkies 11 Febr.: „Les Blues de la Marine".

Soerakarta.

ZWARE HERSTELLINGEN KEPATIHAN.

Het vorige jaar werd een begin gemaakt met het aanbrengen van de zeer noodzakelijk geworden zware herstellingen en vernieuwingen aan de Kantoor- en woongebouwen van den Soloschen Rijksbestuurder.

Dit jaar zal hiermede worden voortgegaan, waarvoor een bedrag van f 14.930 op de begrooting werd uitgetrokken.

Het particuliere kantoor van den Rijksbestuurder zal onder meer verbeterd worden, terwijl de groote pendopo een nieuwe verflaag zal krijgen.

In 1939 werd reeds f 20.000 verwerkt.

BRIDGEDRIVE NISVO

De Ned. Indische Sociale Vrouwen Organisatie afdeeling Solo heeft voor Maandag aanstaande een bridgedrive uitgeschreven zonder vaste partner in hotel Juliana, waarvan de opbrengst bestemd zal worden voor het brokkenhuis.

KABINET RIJKSBESTUURDER.

De uitgaven voor het kabinet van den Rijksbestuurder van Soerakarta bedroegen voor 1938 f 55.660, stegen in 1939 tot f 62.095 en werden voor het loopende dienstjaar verhoogd tot f 102.419.

De sterke stijging heeft normale oorzaken, omdat het salaris van het hoofd der secretarie vroeger door den kraton, doch thans door het rijk wordt betaald. Voorts door het invoeren van eene reorganisatie doordat de afdeeling C der Kepatihan gesplitst zal worden in twee afdeelingen, nl. voor Justitie en B. B.

De vermindering der salariskorting is mede oorzaak voor de uitgaven-verhooging, evenals het detacheeren van een gouvernements inspecteur van financiën bij de Kepatihan voor belastingaangelegenheden.

Tenslotte komen de salarissen van de ambtenaren der Kaboepaten Anom Patih Kepatihan (f 24.000) ten laste van het rijk terwijl die vroeger door den Kraton werden betaald.

GEBOORTE- en STERFTE-STATISTIEK.

In de periode van 28 Januari tot en met 3 dezer werden ter hoofdplaats Solo geregistreerd 84 sterfgevallen en 59 geboorten.

BESMETTELIJKE ZIEKTEN.

Door den dienst voor de volksgezondheid werden in de verslagweek van 28 Jan. tot en met 3 Febr. in het geheele gewest Soerakarta geregistreerd 4 nieuwe gevallen van typhus abd. (Serenan 2, kota M. N. I., Delangoe I.).

Voorts 3 gevallen van diptherie ter hoofdplaats en 3 gevallen van bac. dysenterie in het Klatensche.

„DOLLE LOLA".

De Jogjasche Tooneelvereeniging die met zeer veel succes dit tooneelstuk voor het voetlicht heeft gebracht, zal het Zondag 3 Maart in Solo voor de Kunstkringleden opvoeren.

LUSTRUM SOLOSCHE HUISVROUWEN VEREENIGING.

Heden, Vrijdag 9 Februari, is het juist vijf jaren geleden, dat de Solosche Huisvrouwenvereeniging werd opgericht met 40 leden, welk aantal 31 Dec. 1935 reeds gestegen was tot 110, terwijl het aantal ultimo 1939 reeds 175 was.

Dit lustrum zal echter 8 Maart gevierd worden met een lunch in Hotel Slier, voorafgegaan door een Javaansche dansdemonstratie, uitgevoerd door de kinderen der Javaansche leden.

Malang.

DE SLANG EN DE POLITIEAGENT.

In het stille Kepandjen deed Woensdagavond een eenzame agent zijn middernachtelijke ronde. Op een bepaald punt was hij even blijven stilstaan, en dat werd fataal: want zijn voet had blijkbaar juist het glibberige lijf van een slang als rustpunt gevonden. En het kruipend dier, gansch niet gesteld op den ongewenschten ballast, deed wat volkomen logisch en begrijpelijk was: het beet, venijnig en raak.

Dies was het onmiddellijk bevrijd, de politieagent echter moest naar het ziekenhuis te Malang worden overgebracht, ter verdere behandeling van den klaarblijkelijk giftigen beet.

VERDIEPING VAN RELIGIE.

In haar doelstelling wordt de groep van Vrijzinnig Godsdienstigen genoemd: een Kring van geestverwanten, die het Godsdienstig leven willen vormen en verdiepen. Om dit doel te verwezenlijken, werden de maandelijksche bijeenkomsten ingesteld: de contactavonden, wier naam voor zichzelf spreekt. Dit alles wijst in de richting van een band, een saamhorigheid, het onmisbaar element, waarop het werk wordt opgebouwd. Daar de practijk echter uitwijst, dat wel het individueele godsdienstig leven door de bijeenkomsten wordt versterkt, maar het onontbeerlijke contact niet of althans niet voldoende tot stand komt, is gezocht naar andere wegen om dit doel te bereiken.

Het bestuur stelt zich daarom voor, een werkwijze te volgen, die ook in andere afdeelingen dikwijls met veel succes is toegepast, nl. het vormen van kleinere groepen, z.g. secties, die zich eenigen tijd (2 à 3 maanden) bezig houden met het bestudeeren van een bepaald onderwerp.

De bestuursleden J. H. Boerstra, A. M. Korpershoek en ds. E. F. Wildervanck hebben zich bereid verklaard de leiding van een dergelijke sectie op zich te nemen, de heer Boerstra zal het boek van prof. dr. A. H. de Hartog „de Bergrede" behandelen (elken eersten en 3den Dinsdag des avonds om 8 u. 30), de heer Korpershoek zal een serie avonden geven over Arthur van Schendel en wel op elken 2den en 4den Dinsdagavond, terwijl ds. Wildervanck een cursus zal geven over „de grondslagen van het Vrijzinnig Protestantisme", op elken 1sten en 3den Maandag eveneens des avonds om half negen. Deze secties beginnen in Maart.

De contactavonden blijven daarnaast gehandhaafd. De secties zijn voor alle leden toegankelijk, maar men zal zich aan een maximum moeten houden, daar zij bij de leiders aan huis worden gehouden. Men kan zich daarvoor opgeven bij de secretaresse mevrouw Flamman-Rus Tennisweg 22.

Kediri.

RADIO GOLDBERG.

Dinsdag 6 Februari herdacht Radio Goldberg het feit dat haar directeur de heer J. H. Goldberg, op een studiereis Kediri bezocht om de mogelijkheid te overwegen hier terstede een filiaal te vestigen van het te Soerabaia reeds lang bestaande hoofdkantoor. Op bescheiden schaal werd aldaar door den vader van den huidigen directeur, den heer I. J. Goldberg in de bocht van Bibies achter het oude postkantoor de basis gelegd van de firma met een zaak voor brillen en optische instrumenten, waar uit later de Javasche Optisch-Mechanische Industrie groeide.

In 1914 nam de huidige directeur de heer J. H. Goldberg de zaak van zijn vader over en in 1918 werd het oude pand op Bibies verlaten om naar Pasar Besar te worden overgebracht.

Kort achter elkaar werden filialen geopend te Batavia, Malang en Jogja, terwijl, na de reis van den heer Goldberg te Kediri in den loop van 1931 het filiaal Kediri werd geopend, gevolgd door de opening van filialen te Djember, Madioen Magelang, Modjokerto, Tegal en Solo.

Vroeger begonnen met één toekang is thans het personeel der firma tot 250 personen van alle bevolkingsgroepen uitgebreid; van dit personeel behooren er vier van andere nationaliteit.

Zooals gezegd kwam het filiaal Kediri in den loop van 1931 totstand in combinatie met een afdeeling van den muziekhandel Lijra, die onder de zelfde directie stond.

Deze handel in muziekinstrumenten en gramophoons raakte hoe langer hoe meer op den achtergrond, toen de radio veld won; de radio-afdeeling werd in 1926 aan de zaak toegevoegd en in den loop der jaren breidde de radio-zaak zich uit naar gelang de radio meer algemeen werd.

Ter herdenking van de reis van den heer Goldberg waarvan de Kedirische filiaal het gevolg was, werd Dinsdag gevierd met de uitloting van een Philips-radio-toestel, merk Carmen ter waarde van f 239.— De directeur en enkele staf-employé's waren voor deze gelegenheid overgekomen, terwijl de nieuwe beheerder van het filiaal Kediri, vanzelfsprekend aanwezig was, met name de heer J. Koudijs. Vele bloemstukken gaven blijk van de belangstelling der ingezetenen. Het publiek werd ontvangen door den heer J. H. Groen van het hoofdkantoor. Er was zeer groote opkomst en alle localiteiten stonden vol belangstellenden. Even over 7.30 waren er 1220 kaarten uitgegeven en te kwart voor 8 verklaarde raden ajoe regent zich bereid de trekking te bewerkstelligen, nadat de heer Groen een kort inleidend woord gesproken had. Nummer 71 was het dat getrokken werd; er bleken twee personen te zijn die op hun kaart dit nummer gekozen hadden, zoodat deze twee lieden overtrokken. De winner bleek toen te zijn de heer Oentoeng Soerapati te Kediri. De gelukkige winnaar werd daarna in het bezit gesteld van de Philips radio, merk Carmen.

Het was een goed geslaagde avond, die door het publiek onder een koelen dronk werd gepasseerd.

Pekalongan.

PRAUW VERGAAN, TIEN MANNEN VERDRONKEN.

Een prauw van het visscherijcentrum Wonokerto bij Wirodesa, voer in den nacht van 29 op 30 Januari j.l. uit en kreeg met hooge zeeën en stortregens te kampen.

De prauw geraakte daardoor ver van de kust en kreeg het zoo zwaar te verantwoorden, dat ze bij het begin van den nieuwen dag, omstreeks 7 uur in den morgen, omsloeg bij een diepte van ca. 30 vadem water.

De bemanning kon zich voorloopig bergen op de omgeslagen prauw, doch zonder voedsel en drinkwater geraakte men tenslotte zóó uitgeput, dat velen het moesten opgeven, waardoor 10 leden der bemanning verdronken, waaronder de kapitein en roerganger.

De overige 4 leden der bemanning werden na twee dagen en nachten van wanhoop en ellende op Woensdagmiddag 31 Januari opgepikt door een toevallig in de buurt komend Engelsch vrachtschip, waarop ze liefderijk werden verzorgd en daarna verleden Zaterdag te Priok aan wal gezet, vanwaar Zondag dankbaar en in het bezit van een nieuwe dosis levensvreugde de behouden thuisreis werd aanvaard.

EXCURSIE KAMPONGWERKEN.

Naar wij vernemen zal de wegens slecht weer eerder uitgestelde excursie van den Gemeenteraad ter bezichtiging van de kampongwerken op a.s. Zondag plaats hebben. Te voren verzamelen de raadsleden zich om 8.30 uur v.m. ten raadhuize, alwaar eene kleine inleiding zal worden gehouden.

B.B. MUTATIES.

De sedert kort ter beschikking van den resident van Pekalongan gestelde wedana, het oud-Volksraadlid en lid van het College van Gedelegeerden drs. Hermen Kartowisastro, die zitting had voor de V.A.I.B., de vereeniging der Inheemsche bestuursambtenaren, is thans in den actieven bestuursdienst herplaatst en heeft als bestuursressort het district Wirodesa gekregen.

De heer R. Soeprapto heeft voor hem plaats gemaakt en is benoemd tot wedana van Pekalongan, terwijl laatstgenoemde functionaris, de heer Soegeng Poerwosiswojo is opgeschoven naar het district Batang, waarvan het districtshoofd is overgeplaatst naar Kedoengwoeni, het batik en zilversmederijen-centrum ten zuiden van Pekalongan.

Laastgenoemd districtshoofd is naar buiten het ressort geplaatst, nl. naar het district Selokaton in Kendal.

INTREKKING OVERPLAATSING.

Wij vernamen, dat de overplaatsing naar de buitengewesten van onzen stadgenoot, opperhoutvester ir. C. J. Mol, is ingetrokken.

BEVOLKINGSMUTATIES.

Gedurende de maand Januari j.l. vestigde zich de volgende personen te Pekalongan; M. de Lange — H. E. van der Elst — F. Bodar (v) — J. de Calonne (v) — J. van der Werff — D. F. van Braan Morris — S. C. Motman (v) terwijl gedurende dit tijdvak de volgende personen de plaats verlieten: M. C. C. Haberhausen (v) — E. F. van Bergen — G. F. de Wilde — F. C. Flink — B. M. R. Loonmeyer — K. J. van den Berg — E. K. van den Berg — P. H. Thomas (v.).

ONTVANGSTEN STADSGEMEENTE OVER 1939.

Onderstaande cijfers geven een overzicht der ontvangsten van de gewone dienst der stadsgemeente Pekalongan over het jaar 1939.

	Raming 1939	Ontv. 1939
Opcenten op de landsinkomsten belasting	f 10500.—	f 11700.95
Opcenten op de personeelsbelasting	„ 3000.—	„ 3128.—
Opcenten op de verponding	„ 5000.—	„ 5400.26
Vermakelijkheids-belasting	„ 7500.—	„ 7551.46
Hondenbelasting	„ 1300.—	„ 1271.50
Drankenbelasting	„ 1175.—	„ 1227.—
Reclamebelasting	„ 800.—	„ 790.89
Vuurwerkbelasting	„ 1000.—	„ 1125.—
Rijwielbelasting	„ 7500.—	„ 8087.40
Rij- en voertuigen-belasting	„ 1000.—	„ 1021.50
Rooigelden	„ 2300.—	„ 2044.25
Pasargelden	„ 34000.—	„ 33720.59
Abattoirgelden, keuroonen en stalgelden	„ 11000.—	„ 11129.10
Keurgelden inspectie melkerijen	„ 400.—	„ 440.—
Ontvangsten uit de Europeesche begraafplaats	„ 400.—	„ 148.—
Ontvangsten uit de Chineesche begraafplaats	„ 1000.—	„ 1095.—
Schoolgelden	„ 930.—	„ 1261.39
Vergoeding voor het gebruik van boeken en leermiddelen door leerlingen	210.—	„ 196.90
Ontvangsten uit het gemeentelijk sportterrein	„ 500.—	„ 621.25
Ontvangsten uit de openbare bibliotheek	„ 50.—	„ 71.24
Ontvangsten terzake van het tijdelijk afstaan van bij de Stadsgemeente in beheer zijnde zaken	„ 2300.—	„ 2327.35
Ontvangsten uit het parkeerstation voor openbare rij- en voertuigen	„ 2900.—	„ 2936.—
Ontvangsten wegens terreinhuur t. b. v. straatverkoop	„ 5500.—	„ 6150.49
Ontvangsten wegens verhuur van reclame-objecten	„ 250.—	„ 348.75
Ontvangsten wegens verhuur van woonhuizen	1100.—	„ 1200.—
Exploitatie-ontvangsten van de pasarleenbank	„ 400.—	„ 408.08
Verkoop van nummerplaten	„ 225.—	„ 74.10
Andere ontvangsten	„ 1000.—	„ 1188.36
Totaal	f 103240.—	f 106664.81

Deze cijfers toonen een gunstig aspect en geven ten opzichte der geraamde inkomsten een vermeerdering aan.

VOOR ONZE DAMES

Sierkunst — Mode — Handwerken — Recepten — Huishouden

Appelsneeuw

1 kg. moesappelen, 100 gram suiker (lichte basterd), 2 eieren, eenige amandelen.

DE BEREIDING.

Men schilt de moesappelen, snijdt ze in vieren en haalt de klokhuizen eruit. Daarna zet men deze appelen met zoo weinig mogelijk water op, zoodat men een dikke moes krijgt, welke men flink klopt met de garde, weer even verwarmt en de basterd erin oplost, daarna van het vuur, twee geklopte eierdooiers doorroeren en de moes in een niet te diep vuurvast schoteltje doen, daarna bedekken met de 2 eiwitten, die men met eenige lepels suiker zeer stijf heeft geklopt. Men heeft eenige amandelen in warm water gebroeid, ontdoet ze van hun velletjes en snijdt ze in lange reepjes, die over het eiwit gestrooid worden, daarna gaat het schoteltje in den oven, om het eiwit vlug lichtbruin te laten worden.

Moderne Juweelen

Luxueuse Caprices, die elke Vrouw bezit

Al zijn juweelen niet zoo erg aan mode onderhevig als kleeding, toch zijn er ook op dit gebied vooral den laatsten tijd veel veranderingen waar te nemen. Tegenwoordig worden de mode-ontwerpers klaarblijkelijk in hoofdzaak geïnspireerd door klassieke gewaden. En wat zou daarbij nu beter passen dan oude juweelen? Deze zijn daardoor ineens „modern" geworden en menig erfstuk van groot- of overgrootmoeders zal dan ook goed van pas komen. Maar als men de moderne sieraden bekijkt, zooals de juweliersetalages ze nu vertoonen, dan valt daar iets heel nieuws op, namelijk de takjes bloemen en mandjes, die als broche gedragen worden. Dikwijls ook is het takje van platina, geheel met diamantjes bezet, terwijl de hartjes door robijnen gevormd worden. Dan weer zijn de bloemblaadjes van geel of wit goud, met robijnen hartje. Snoezig is een takje lelietjes van dalen, waarbij parels de bloempjes verbeelden tegen groene blaadjes. Heel fijn is een mat kristallen bloem met een enkel diamantje. En dan zijn er nog bloemenmandjes van geel goud, gevuld met kleine bloempjes, waarvoor allerlei kleuren edel-en halfedelsteenen gebruikt worden, zooals saffiertjes, robijn, smaragd, aquamarijn, amethyst. Daardoor ontstaat dan een eenvoudig bouquetje.

Diamanten en edelsteenen worden altijd in platina gezet, ook als er goud bij verwerkt wordt. Er worden heel veel diamanten gedragen, meest als broches, clips, armbanden en ringen. Hangers worden op het oogenblik niet veel gezien. Bijzonder practisch is de brochedouble-clip, die bestaat uit twee gelijke clips, aldus 't „A. I.D.". De beide helften zijn apart te dragen als halsgarneering of aan de ceintuur; tezamen vormen ze een broche. Heel mooi zijn ook oorclips, variaties op de oorhangers. Altijd in de mode, dus „klassiek", zijn parelcolliers, diamanten, robijnen, saffieren en smaragden; de verwerking hiervan biedt veel verscheidenheid. Er zijn gouden halsketingen met platte schakels en armbanden, waarvan de schakels allerlei vormen kunnen hebben, rond, ovaal of vierkant. Soms zijn de geledingen als een slakkenhuis gewonden. Ook worden de schakels wel gevormd door gekleurde steenen, zooals jade, aquamarijn, amethyst of donkere lapis-lazuli, in een smal gouden randje gevat. De armbandhorloges worden zoo goed als altijd met diamantjes bewerkt. Voor officiersvrouwen is het grappig om een clips of broche te bezitten, die het regimentswapen van haar man voorstelt.

Lange Figuren

Wat de Mode voorschrijft

De mode is er op gericht het vrouwen figuur langer te doen schijnen dan het is. In de eerste plaats door de silhouette, die dank zij de verticale verdeeling dit effect weet te bereiken en voorts door de hoeden, welke hoog opgeslagen randen en hooge garneeringen te zien geven.

De mantels van de meeste tailleurs en ensembles zijn aanmerkelijk langer, reiken tot over de heupen. Verbreede schouderlijn, die gunstig werkt ten opzichte van de taille, welke thans meer dan in jaren het geval geweest is, geaccentueerd wordt.

Hooge veeren op hoedje.

Creed kwam het buitengewone collecties van taillleurs en fantasiecostumes uit in zwart, caramel, groen en dieprood en deze reikten bijna zonder uitzondering tot over de heupen. Rose Valois completeerde de costumes met haar collectie modelhoeden, waarvan vele zeer rechtstandige veeren hadden, die meermalen niet minder dan 30 cm. lang zijn, aldus 't „Nws".

Wij zagen een zwart vilten hoedje van dit huis met gekleurde veeren langs den bol, die ons aan de hoofdversiering van Winnetou deden herinneren.

Volledigheidshalve willen we nog even de nieuwe modellen schoenen noemen, die den voet tot over de enkels omsluiten en vermoedelijk op den langen duur „uitgebouwd" zullen worden tot coquette laarsjes.

Handelschoenen zijn kort en geven meermalen de verwerking van twee verschillende materialen te zien, veelal is de bovenkant van velours in contrasteerende kleur.

Hooge kragen aan mantels, japonnen en blouses dragen er eveneens toe bij om de illusie te wekken, langer te schijnen, dan men in werkelijkheid is. Men ziet zelfs rechte colletjes, waarboven uit meermalen een gesteven kanten komt kijken.

Een der laatste grillen is, om deze kant hoog onder de kin te doen reiken in afloopende lijn naar den nek toe. Overigens kan men zeggen, dat Madame de aandacht sterk doet concentreeren op de rugzijde van mantels en japonnen en ruimte in plooien of klokken acte de présence geeft.

Velvetten, koordfluweel, fantasie- en tailleurstoffen bieden een grootere verscheidenheid en worden veelal met gladde bontsoorten gegarneerd. Fluweel combineert men zeer veel met wollen weefsels en past het o.a. as garneering toe van costumemantels.

Kraag, revers, zakken en knoopen komen hiervoor in aanmerking.

Indrukken van blijvende Waarde

Vaak genieten wij allen van Herinneringen uit lang vervlogen Dagen

De kleine Vreugden den Levens

Wanneer wij in stille uren onze gedachten eens laten gaan over hetgeen reeds voorbij is, dan komen ons menigmaal kleine voorvallen in de herinnering, waar we anders niet meer over dachten. Woorden, ontmoetingen en gebeurtenissen, die schijnbaar onbelangrijk waren en reeds jaren geleden gezegd of beleerd zijn, komen ons in dergelijke oogenblikken weer voor den geest. Soms kan het gebeuren, dat zij na jaren nietig en onbelangrijk schijnen, maar vaak ook zal er een diepere beteekenis of grootere waarde aan gehecht worden dan destijds het geval was.

Wij maakten eenmaal met vrienden tezamen een groote reis, welke ons vele nieuwe indrukken verschafte en deed genieten van het prachtige landschap, dat we steeds weer te aanschouwen kregen, evenals oude en merkwaardige steden, kloosters, gebouwen en kerken, kasteelen en ruïnes. Toen wij daarna weer thuis waren, genoten we telkenmale opnieuw van alle herinneringen, die als in een caleidoscoop aan onzen geestesblik voorbijtrokken.

We hoorden een machtigen waterval zich met donderend geweld neerstorten en zagen even verder, hoe forellen in speelschen overmoed in een kleine stroom luchtsprongen maakten. We zagen den nevel boven de bergtoppen langzaam optrekken of genoten van een prachtigen zonsopgang, die het landschap als in een gouden kleed hulde. Stille zomernachten, waarin de maan een romantisch, geheimzinnig licht over het aardrijk verspreidde en de contouren van huizen en kerken zich scherp tegen de lucht afteekenden.

Hoe genieten wij allen van dergelijke herinneringen, die we van tijd tot tijd zoo duidelijk weer voor ons zien; en dikwijls zijn het de schijnbaar kleine dingen, die wij weer duidelijk en klaar doorleven.

Een andermaal waren wij in den schouwburg en amuseerden ons kostelijk, waren verrukt over het spel en gingen in een opgewekte stemming naar huis. Maar — na een paar maanden konden we ons met den besten wil niet meer herinneren, waarover het stuk handelde! Slechts de naam was ons bijgebleven en het had in het geheel geen dieperen indruk op ons gemaakt, terwijl daarentegen een ander tooneelstuk, waarover wij oogenschijnlijk veel minder enthousiast waren, zelfs na jaren nog in onze herinnering bleef voortleven, hetgeen bewijst, dat de inhoud meer waarde had, dan we oorspronkelijk dachten.

We zouden nog een derde voorbeeld willen noemen en begeven ons naar een schilderijententoonstelling, doorschrijden langzaam de verschillende zalen en bewonderen de prachtige doeken, die de wanden sieren — werken van bekende meesters, waarvan enkele ons op buitengewone wijze boeien, zoo zelfs, dat we er ons slechts noode van los kunnen maken. We blijven in stomme verwondering zoo lang mogelijk genieten.

Gebeurt het dan later niet heel vaak, dat ons telkenmale een klein stilleven of een landschap dat we eveneens zagen, doch waaraan we niet meer dan gewone aandacht schonken, in de herinnering komt?

Ongetwijfeld vermocht zelfs de vluchtige beschouwing iets in onze ziel te wekken. In ieder geval blijkt, dat wij er zoozeer door getroffen zijn geworden, dat het een onuitwischbaren indruk heeft achtergelaten.

Op dit laatste komt het juist aan; niet het schijnbaar groote en machtige blijft in onze herinnering voortleven, niet de dingen, die we verstandelijk beleven, doch slechts datgene wat we wellicht onbewust diep doorvoelen en dat tot ons hart gesproken heeft.

He gaan volstrekt niet om de groote dingen des levens, doch veel meer komt het aan op de kleine gebeurtenissen, die zich dagelijks opnieuw voordoen en waarvan enkele diep in ons nawerken.

Vele menschen meenen slechts dan gelukkig te zullen zijn, indien zij steeds weer andere genoegens kunnen najagen, waarvan de herinnering als een zeepbel uiteen spat.

Al deze dingen geven echter zoo bitter weinig bevrediging en brengen geen innerlijk gewin.

Waar het echter op aankomt is, dat wij naar ontspanning zoeken, waarop we lange jaren kunnen teren — en die ons geestelijk eigendom wordt.

Herinneringen moeten niet zijn als voorbijgaande schepen in een donkeren nacht, doch als lichtpunten, die ons hart verwarmen. Om die lichtpunten te vinden moeten we niet datgene najagen, wat ons niet bevredigt, alleen omdat anderen het ook doen. Hetgeen we beleven moeten we ook verwerken, opdat het in stille uren in ons herleven kan.

Dit is alleen mogelijk, indien we onzen geest niet overladen, doch ons slechts openstellen voor hetgeen inderdaad waarde heeft en tot ons gemoed spreekt.

Zelfs het zien van een eenvoudig gegeven als b.v. een bloeiende heester, of het hooren van een vroolijken kinderlach, schijnbaar onbelangrijke dingen, kunnen ons hart verwarmen en de herinnering er aan kan ons zoo weldadig aandoen.

Ontvankelijk te zijn voor de kleine vreugden des levens en deze als een kostbaren schat in onze herinnering te bewaren, maakt ons veel gelukkiger, dan steeds weer verstrooïng te moeten zoeken voor een rusteloozen geest.

Bloemen in Vazen

Harmonie wel gewenscht

Vazen kunnen als decoratie bedoeld zijn, dan wel meer om bloemen zoo mooi mogelijk uit te doen komen. Een vaas, die met bloemen gevuld is, beantwoordt echter meer aan haar bestemming dan een, die „als sieraad" ergens wordt neergezet. Rechte vazen doen bloemen hoofd tot haar recht komen, daarom zal men ze steeds met een wijde opening moeten koopen, waardoor het mogelijk is, de bloemen los uiteen te laten vallen.

Bloemen, waarvan de stelen te veel aaneengesloten zijn bederven spoedig, terwijl het ververschen van het water iederen dag noodig is.

Kleurlooze kristallen en glazen vazen doen bloemen het meest tot haar recht komen, daarom zal de goede smaak dan ook onmiddellijk protesteeren tegen druk beschilderde vazen in bonte en vaak schrille kleuren.

Aardewerk en glas zijn de meest verwerkte materialen, het poreuse aardewerk maakt een glazuurlaagje noodig, teneinde te voorkomen, dat het water te veel doordringt en vlekken op het hout veroorzaakt.

Bepaalde soorten bloemen, zooals zonnebloemen en de kleurige variaties, die we als heliantben kennen, komen mooi uit in een bruine aardewerk pul, terwijl Oost-Indische kers het goed doet in een zwart aardewerk vaasje.

Men moet harmonie weten te brengen tusschen vaas en bloemen, die niet als eenheid beschouwd mogen worden, doch zich tevens aan het interieur moeten aanpassen.

Verkoudheid

Een Transpiratiekuur

In deze maanden komt bijna ieder mensch „in aanmerking" voor een min of meer ernstige verkoudheid. Vat men zelf geen kou, dan zorgt een verkouden omgeving wel voor infectie. Niet steeds zal men voor een gewone verkoudheid zonder complicaties medische hulp inroepen en neemt men een of ander middel om te transpireeren, hetzij een kruidenthee, dan wel een warme citroengroc, aldus 't „Nws".

Een zweetkuur doet de verkoudheidsbacillen verdwijnen en maakt een hoest, die vastzit, veel losser. Het beste kan de patient eerst een warm bad nemen, daarna gaat hij in bed, waarin minstens twee of drie kussens gestapeld worden, opdat het hoofd hoog komt te liggen, aangezien het transpireeren anders onhoudbaar is.

Op hetlaken spreidt men een badlaken uit en wikkelt den patiënt hierin zoodra hij uit bed komt. Bij gebrek hieraan neemt men een laken, daarna wordt hij of zij goed toegedekt met twee wollen dekens, waarvan de zijkanten goed ingestopt worden, opdat geen koude lucht kan toetreden.

Een kruik komt aan de voeten en als drank wordt kamillen of lindebloesemthee gegeven, die goed warm moet zijn. Zoo ingepakt zal de patiënt goed gaan transpireeren. Hij of zij zal echter goed onder de wol moeten blijven gedurende één of ander half uur en geen hand verroeren om eventueele zweetdruppeltjes af te vegen.

Degenen, die de zorg voor hem of haar op zich neemt, zal af en toe het gelaat met een vochtigen doek afvegen. Tenslotte wordt na afloop van de kuur het lichaam goed droog gewreven en zal verwarmde onderkleeding aangetrokken kunen worden.

Oppassen voor kouvatten en onder de wol blijven is de boodschap, waarna de resultaten spoedig zullen blijken, en men veel sneller van een onaangename verkoudheid genezen is, dan wanneer men er mee blijft loopen.

SUNLIGHT-ZEEP SPAART UW WASGOED • SUNLIGHT-ZEEP SPAART UW WASGOED

Verkeerde bezuiniging heeft al veel schade berokkend.

● U denkt misschien, dat U goedkoper uit bent, als U zeep koopt, die minder kost dan Sunlight Zeep. Maar vergeet niet, dat goedkope zepen het weefsel van Uw wasgoed aantasten. Uw goed gaat snel slijten en al heel spoedig zult U Uw linnenkast opnieuw moeten aanvullen. Koop daarom Sunlight Zeep en U zult nog heel lang en iederen dag opnieuw plezier van Uw Sunlight was hebben.

SUNLIGHT-ZEEP

LEVERS ZEEPFABRIEKEN N.V. BATAVIA

S 14A - 018

SUNLIGHT-ZEEP SPAART UW WASGOED • SUNLIGHT-ZEEP SPAART UW WASGOED

(Ing. Med.) 110—310

Wat de Mode te vertellen heeft

Geen Reden voor Bezorgdheid omtrent de Toekomst der Parijsche Haute Couture

Nieuwe Kleuren Groen vragen de Aandacht

Wanneer wij in de afgeloopen maanden wel eens eenige bezorgdheid aan den dag hebben gelegd omtrent de toekomst der Parijsche Haute Couture, dan blijkt thans, dat — ondanks de benarde tijden — hiertoe geen reden meer bestaat. Met groote vastberadenheid en gedreven door groote vaderlandsliefde stellen de mode dictatoren alles in het werk om de aloude tradities van hun land te blijven volgen. Reeds in het begin van den oorlog verklaarde M. Gorin, voorzitter van de Chambre Syndicale te Parijs; „la grade couture est en sommeil, elle n'est pas morte". Prachtig is dit vertrouwen beloond en reeds in October zijn verschillende modepaleizen uitgekomen met ontwerpen, die zich aan de tijdsomstandigheren aanpasten. Het gevolg hiervan is, dat het leger van werklooze midinettes aanzienlijk vermindert is en in de naaste toekomst wellicht nog kleiner zal worden, aldus de „L. C."

Interessant is het artikel, dat handelde over zes bekende modedictatoren, ontleend aan hetgeen Clair Price over hen schreef in N.Y. Times Magazine. Wij lezen hierin o.m. de opvatting van sommige mode dictatoren. Als men aan Molyneux, een Engelschman vraagt: „Wat is mode? Wat maakt haar? dan is zijn antwoord hierop: „Mode is een instinct, dat de menschheid aanspoort zich te vernieuwen."

Elsa Schiaparelli daarentegen zegt: „Atmosfeer maakt de mode". Opvattingen omtrent het ontstaan der mode zullen geheel afhangen van persoonlijk inzicht, doch ongetwijfeld worden zij in hooge mate beïnvloed door de tijdsomstandigheden, zoowel politieke als economische.

De mode-ontwerpers moeten niet alleen in het volle leven staan en zich op de hoogte weten te stellen van alle gebeuren, doch tevens beschikken over een aangeboren goeden smaak, en veel kunstzin. Vergeten wij dan tevens niet een zeer voornamen factor te noemen, n.l. de sfeer, die van de Lichtstad uitgaat en den scheppingsdrang steeds weer weet te stimuleeren.

Reeds verscheidene weken geleden zijn de eerste collecties met modellen, die zich aan de eischen des tijds aanpasten, uitgekomen en er waren opvallend veel modellen, die van groote soberheid getuigden. Toch kan niet gezegd worden, dat men eensklaps om stof te sparen teruggekeerd is naar rokken, die min of meer als een foudraal werken, terwijl evenmin verwacht wordt, dat we ons als Bagijntjes gaan kleeden. Plooien en plissé's worden nog even goed gedragen als vroeger en ook garnituren past men in allerlei vorm toe, evenwel op soberder wijze dan voorheen, terwijl queueeffecten slechts sporadisch voorkomen en dan nog slechts op avondrobes in den vorm van een paar dubbele, eenigszins uitstaande strikken.

Zwart staat aan de spits, zoowel voormiddag- als avondkleeding, terwijl ook nieuwe kleuren groen de aanvragen, evenals mauve, heliotrope, fuchsia, „parrot greeen", een sprekende kleur groen alsmede twee nieuwe kleuren blauw, „blue alerke" en „bleu Royal air force". Avondjaponnen staan meermalen onder Spaanschen invloed, zoowel wat ontwerp als kleur betreft. Deze laatste wordt aangeduid als „Goya rood en Goya grijs".

Ten opzichte van verschillende accessoires weet men eveneens een groote fantasie te ontwikkelen, die veelal zeer verrassende effecten brengt. Madame Schiaparelli, met haar zuidelijk temperament weet menigmaal aan schijnbare kleinigheden gloed en leven te geven, trwijl een geestige noot veelal niet ontbreekt.

Avondtoilet. De gastvrouw geheel rechts, draagt de eenvoudigste japon, zooals een goede gastvrouw betaamt: zware zijde, knoopsluiting, lange rok en mouwen. Van de gasten heeft één een zwart satijnen japon met bolero aan, de andere, links, een lichte japon met bontrandjes om de armgaten.

Vrouwelijke Luchttechnici

Françaises uit alle Kringen

In Parijs is onlangs de eerste school voor vrouwelijke luchttechnici geopend. De oprichtsters zijn de bekende vliegster Madeleine Charnaux, die negen maal een snelheidsrecord op haar naam heeft staan en Marie Louise Paris, die tevens de eerste school voor vrouwelijke ingenieurs gesticht heeft, aldus de „Java Bode".

Meer dan twee honderd Françaises uit alle kringen, hebben zich voor dezen cursus, die gratis is en zes maanden duurt, laten inschrijven. Na het beëindigen der lessen krijgen zij het brevet voor mecanicien van het vliegterrein en dan zullen zij evenals haar mannelijke collega's, in staat zijn een motor te onderhouden. Het wachten is nu alleen nog maar op den Generalen Staf, die tot op heden geen enkelen waarborg gegeven heeft, dat deze gediplomeerde technici in dienst kunnen komen van haar vaderland.

KORT VERHAAL

Als de Rollen omgekeerd zijn

door

P. H. Vegers

Met gespannen aandacht keek de secretaresse naar het kleine, zwarte kastje, welks cirkelronde, met zijde overspannen middenstuk een scherpe stem sprak. „U hebt alles goed begrepen, juffrouw Versteeg?"

„Jawel, meneer Nurksen!"

„U vertaalt dien brief dus zoo woordelijk mogelijk en tikt hem dan keurig met drie doorslagen — zonder de tekst van de vijf sterren- liedjes erin te pas te brengen, zooals den vorigen keer. Het laat me koud of de wind u een lied heeft verteld!"

„Jawel, meneer Nurksen!"

„Als u na elk vel, dat u getikt hebt, een panze van vijf minuten houdt om uw nagels te polijsten, kunt u er in een week mee klaar zijn!"

„Jawel, meneer Nurksen!"

„Goed. Dan hoop ik den brief nog vóór krijgen voor middernacht. Als u de laatste tikfout hebt gemaakt, moet u vooral niet vergeten om voor den spiegel in de gang te blijven staan. Dat is een heel geschikte plaats om uw make-up te volmaken!"

„Jawel, meneer Nurksen!"

„Welke kleuren draagt u overigens vandaag, rose of fel oranje?"

„Geen van beide, meneer Nurksen."

„Doet er ook niets toe, als ik uw wangen zie, wordt het me toch wel rood voor de oogen! En vergeet u de map niet van ...Tssrrrrr -gak -gak -tsrrr, zei het toestel en toen werd het stil. De secretaresse luisterde nog even. „Meneer Nurksen," zei ze, „hallo, meneer Nurksen!" Geen antwoord. Het meisje drukte een paar maal op den knop, een zoemend geluid hoorde ze nu, maar verder gebeurde er niets. De verbinding was verbroken, de leiding was verstoord. — Met een zucht schoof de secretaresse van meneer Nurksen een bruine haarlok uit haar gezicht en hing den hoorn van de huistelefoon op de haak. Ze probeerde een andere aansluiting en kreeg hier wel gehoor. „Ja, Karel, hoor je direct met je benoodigdheden op kamer 206. Ja, ik ben juffrouw Versteeg. Ik heb geen verbinding meer met den directeur, krijgen. Er is iets kapot!" Ze legde de hoorn op den haak en ging toen voor de luidspreker staan, vanwaaruit nog even geleden de stem van haar baas tegen haar had gedonderd.

„Hoog vereerde directeur," zei ze tegen het zwarte kastje en grinnikte eens, „ik woonlijk bent u degene, die uit dit kastje spreekt, maar nu zal ik het dan toch eens zijn. Hooggeachte chef! Ik grijp deze zeldzame en eenige gelegenheid aan om u uit mijn kant eens mee te deelen, dat u de vreeselijkste mensch bent, die hier op aarde de rondloopt! Ik heb er langzamerhand genoeg van om 8 uur per dag naar al die misselijk mopjes van u te luisteren! Het is alleen maar de kif van u, omdat u de beste manicure op de wereld niet te staat zou zijn om die worsten aan uw duimen op vingers te doen lijken!

En wat mijn kleur betreft — u hoeft maar eens naar uw purperroode neus te kijken in den spiegel, om te zien, dat de schoone lichaamsdeel in alle kleuren, van zacht rose tot scharlakenrood, schittert. Ik zou trouwens mijn mond maar houden over uiterlijk schoon als ik u was, want uw kale hoofd verblindt de menschen van uw vetlaag zouden een paar droge arme gezinnen voor maanden geholpen zijn! Ja, baas, dat had je niet van je juffrouw Versteeg gedacht, hè! Maar ik zal nog meer zeggen, ik vind het veel prettig, dat ik het eindelijk eens onverstoord kan zien! — U vindt uzelf verstandig, is het niet, hoog vereerde directeur? — Neemt u me niet kwalijk, maar ik hier even lach. Als ik dat beetje geschenen van u met tien vermenigvuldigen zou het nog niet eens voldoende zijn voor een slak!

U misgunt een jong meisje, dat zo'n beetje ijdel is. Dat moet u vooral doen, die zelf een uur voor den spiegel staat, de vijf haren, die u nog hebt met pomade op uw hoofd vastplakt! Weet u wat mijn grootste wensch is? Om u dit alles nog eens persoonlijk te kunnen zeggen, zonder dit kleine kastje als tusschenpersoon! Ja en dit alles doet men nu nog meer plezier, dan een nieuwe film, die me ook al niet gunt! Daar!!"

Op dat oogenblik werd er geklopt. Terrel, de electriciën kwam binnen en vroeg „Wat is er nu eigenlijk kapot?"

„Hier de verbinding van den luidsprekker. Ik kan geen aansluiting met den baas krijgen!"

„Nou, daarvoor had u me ook niet te ven te roepen," bromde dit stuk van het personeel, „dat was alleen maar een kleine storing in de leiding. Sinds drie minuten werkt de luidspreker weer!"

(Nadruk verboden)

Cake

225 gram boter, 225 gram lichte basterd, 225 gram sultana, 225 gram krenten, 150 gram sucade; 450 gram bloem (half bloem); 50 gram gec. vruchtjes; citroenrasp, 1 pakje bakpoeder; 4 eieren; wat warme melk.

Bloem met zout en bakpoeder 3 x zeven. Boter zacht laten worden, doch niet te warm en suiker erin oplossen. Krenten en rozijnen wasschen en met doek droogsucade en vruchtjes hakken, daarna alles bij de bloem voegen, ook citroenrasp, alles om en om roeren.

Bij het boter-suikermengsel één voor één de eieren voegen en dit alles met de droge ingrediënten vermengen. Zoo noodig wat melk bijvoegen, echter niet zoo veel, dat het deeg te slap wordt. Cakeblikken invetten en voeren met beboterd papier, daarna ongeveer ¾ vullen. Oven pl.m. 7 minuten voor-verwarmen, vorm erin plaatsen, gas temperen op laagste stand en cakes langzaam gaar laten worden, hetgeen ongeveer 3 uur duurt.

Men krijgt van deze hoeveelheid 3½ pond cake. Na het bakken laten koelen en volkomen koud in vetvrij papier wikkelen en in een goed afgesloten trommel bewaren.

Zaterdag, 10 Februari 1940.

ONS KINDERKRANTJE

Onder Redactie van: OOM DICK

ALGEMEEN HANDELSBLAD voor NEDERLANDSCH-INDIE.

Gevaarlijk Avontuur van Vleugelvoet

De donkerblauwe Steen van zijn Zuster redde hem het Leven

De Beren aten hun Buik vol aan de Bosbessen

Daar was een 'n Indiaan, Vleugelvoet, die 'n verre reis moest maken. Dwars door de eindelooze graswoestijnen van Noord-Amerika! De tocht was lang niet zonder gevaar. Doch Vleugelvoet vertrouwde op zijn snelheid en zijn boog. Gewapend met deze twee, zou hij door alles heen kunnen komen.

„Vleugelvoet! De grote Geest moge je geleiden op de tocht!" — zei zijn zuster bij het heengaan.

„Ik wil je evenwel niet zonder eenig aandenken laten vertrekken. Hier is een donkerblauwe edelsteen, een saffier, erfstuk in onze familie. Hij zal veel voor je kunnen doen bij naderend onheil. Neem ook deze handvol bosbessen mee. Ze zouden je wellicht te pas kunnen komen!

Vleugelvoet dankte zijn zuster. Op hartelijke wijze nam hij afscheid. Met de saffier, de bosbessen en de vier scherpe pijlen in zijn koker, kende hij geen vrees meer. Overdag ging hij door de prairie; des nachts sliep hij in het hotel Gods, onder de blote hemel!

Eens hoorde hij een zonderling gerucht achter zich. Hij keek om. Van wien kwamen deze snelle voetstappen? Van beren! De ruige gasten hadden juist hun winterslaap beëindigd. Ze waren erg mager. Een hartig brokje zou hun stellig niet onwelkom wezen! Maar Vleugelvoet voelde helemaal geen lust om dat harige brokje te zijn! Hij repte zich wat hij kon. De beren bleken sneller dan hij. Hij begon zichtbaar terrein te verliezen. Zijn dood scheen nog maar een kwestie van enkele kostbare minuten.

Wat te doen? Een schuilplaats viel nergens te bespeuren. Overal grijnsde de eindeloze prairie hem aan. Geen rots, geen boomverschafte dekking. En de vijand naderde zeker van zijn prooi.

„Ik zal mijn leven toch duur verkopen!" — zei Vleugelvoet tegen zichzelf. Hij spande zijn boog. Hij schoot 'n pijl af — maar niet op de beren. Hij schoot ver voor zich uit.

„Waar deze pijl neerkomt, moge struikgewas ontstaan!" — wenste de kundige schutter. En zie! De pijl ketste op de grond, sprong op, ketste opnieuw en zo enige keren achtereen. En waar de punt den bodem raakte, schoot dicht struikgewas met verrassende snelheid omhoog. In dat struikgewas bracht de dappere Indiaan zich in veiligheid.

De beren hadden echter zijn spoor gevolgd. Zij snuffelden langs de grond. Een warme geur drong in hun speurende neus. De geur van het wild, dat zij begeerden. Die geur zetten zij na. En het duurde niet lang, of zij drongen het struikgewas binnen.

Vleugelvoet hoorde hen rumoeren door het dichte onderhout. Aanstonds schoot hij zijn tweede pijl af. Weer vóór zich uit! Opnieuw ontstonden er bosjes. En hetzelfde spelletje herhaalde zich met de beren. Een spelletje ook met de aanhollende dood!

De beren werden kwaad! Zooveel maanden zonder eten doorgebracht en nu een lekker hapje te zien wegvluchten? Dat kon hun humeur niet verdragen. Zij schudden vol ergernis hun veel te ruime pelzen en stormden op de bosjes af.

Drie pijlen gingen aan deze krijgslist heen! Bij het spannen van het vierde en laatste schot, sprak Vleugelvoet deze wensch uit:

„Waar gij neerkomt, mijn laatste pijl, moge een moeras ontstaan. Middendoor dat moeras slingere zich een hard pad. En ter weerszijden mogen sterke Lianen (slingerplanten) opschieten!"

Het geschiedde, gelijk hij gewenst had. Over het steenachtige paadje holde Vleugelvoet vooruit. Maar de logge beren zakten tot hun heupen in de modder.

Bovendien maakten de Lianen hun de achtervolging méér dan moeilijk. En zo kon het niet anders, of Vleugelvoet won meer en meer terrein; de afstand tussen hem en de bloeddorstige roofdieren vergrootte zich zienderogen. Dat was ook maar goed ook! Vleugelvoet had immers geen pijlen meer!

Buiten het moeras gekomen, waar de beren nog altijd worstelden met modder en Lianen, schoot de jonge Indiaan als een pijl uit zijn boog voort!

Minuut na minuut verging, eer de beren hem weer in de gaten kregen. Maar toen hervatten zij dan ook de jacht met de uiterste vinnigheid. Hun felle tongen slingerden als vlammen om hun met schuim bezette muilen. Hun platte zolen raakten nauwelijks het gras.

Vleugelvoet zag hen naderen. Plotseling kwam de gedachte aan het geschenk zijner zuster in hem op. Als hij zijn redding eens aan de donkerblauwe edelsteen toevertrouwde? Het kleinood fonkelde als 'n ster tussen zijn vingers. Hij deed het in zijn leren riem en zwaaide het bliksemsnel rond zijn hoofd.

„Waar deze edelsteen neerkomt, moge een rots onstaan!" — aldus luidde zijn wens! En de rots ontstond. Op haar top stelde de dappere Indiaan zich in veiligheid!

Al spoedig bevonden de beren zich aan den voet van het stenen gevaarte. Zij snapten er geen steek meer van! Waar was hun prooi nu gebleven? Zij zochten en zochten en zochten. Zij snuffelden om hoeken en tussen rotsspleten. Zij vonden natuurlijk niets!

Plotseling gebeurde er iets onverwachts. Vleugelvoet raakte aan wat loszittend gesteente. Dit bladderde af en viel met groote geraas naar beneden, vlak voor de neus van de snuffelende beren! Zij keken natuurlijk omhoog, want zelfs beren weten, dat stenen niet vanzelf omlaag vallen! En zo ontdekten zij de gezochte tweebeen.

Deze keer zou hij hun stellig niet ontkomen Zeer eendrachtiglijk klauterden zij langs de rots naar boven.

Vleugelvoet repte zich zo snel hij kon onder hun bereik uit. Hij holde door het lange prairiegras en bedacht, dat hij nu niets meer had om zijn achtervolgers op een dwaalspoor te leiden.

Ja, toch! De bosbessen! De bosbessen van zijn zuster! Hij pakte een handvol samen; wierp ze met kracht om zich heen.

„Overal waar jullie neerkomen, o blauwe bessen van mijn zuster, mogen aanstonds nieuwe bessen ontstaan!" — zoo luidde zijn wensch.

En het gebeurde ook. Rechts en links en waar je ook keek stond het op eenmaal vol met de lekkere, geurige bessen.

De beren naderden. Zij waren thans zeker van hun prooi. Maar wacht eens even, wat groeiden daar? Bosbessen! In de lente nog wel? Haast onmogelijk! Niet om te geloven! Maar toch, ja, heerlijke, sappige bosbessen! Dat was wat, na maanden in zo'n bedompt hol een winterslaap te hebben gehouden! Zij begonnen te eten. Het eten werd schransen! Klauwen vol bosbessen sloegen de ruige sinjeurs naar binnen. Hun muilen kleurden zich met sap! Af en toe gingen ze eens even op hun achterpooten staan Aha, daar ging hun prooi! Zij zagen zéér goed in welke richting! Maar eerst nog 'n paar van die malse, sappige bessen! Ze smaakten als honing.... en honing wil heel wat zeggen voor een beer! Tegen de avond vielen ze van al hun schrokken en smullen in een diepen slaap. Ze ronkten zo, dat het gras trilde. Hun buik stond gespannen als het vel van een trommel. Allemaal van de bosbessen! Uren later werden zij toch ook weer eens wakker. Toen herinnerden zij zich, dat zij eigenlijk een tweebeen achter zijn hielen zaten. Zij gingen op hun achterpoten zitten en tuurden in de verte. Van Vleugelvoet was natuurlijk schijn noch schaduw meer te bekennen! Zij zochten naar een spoor. De morgendauw had het uitgewist.

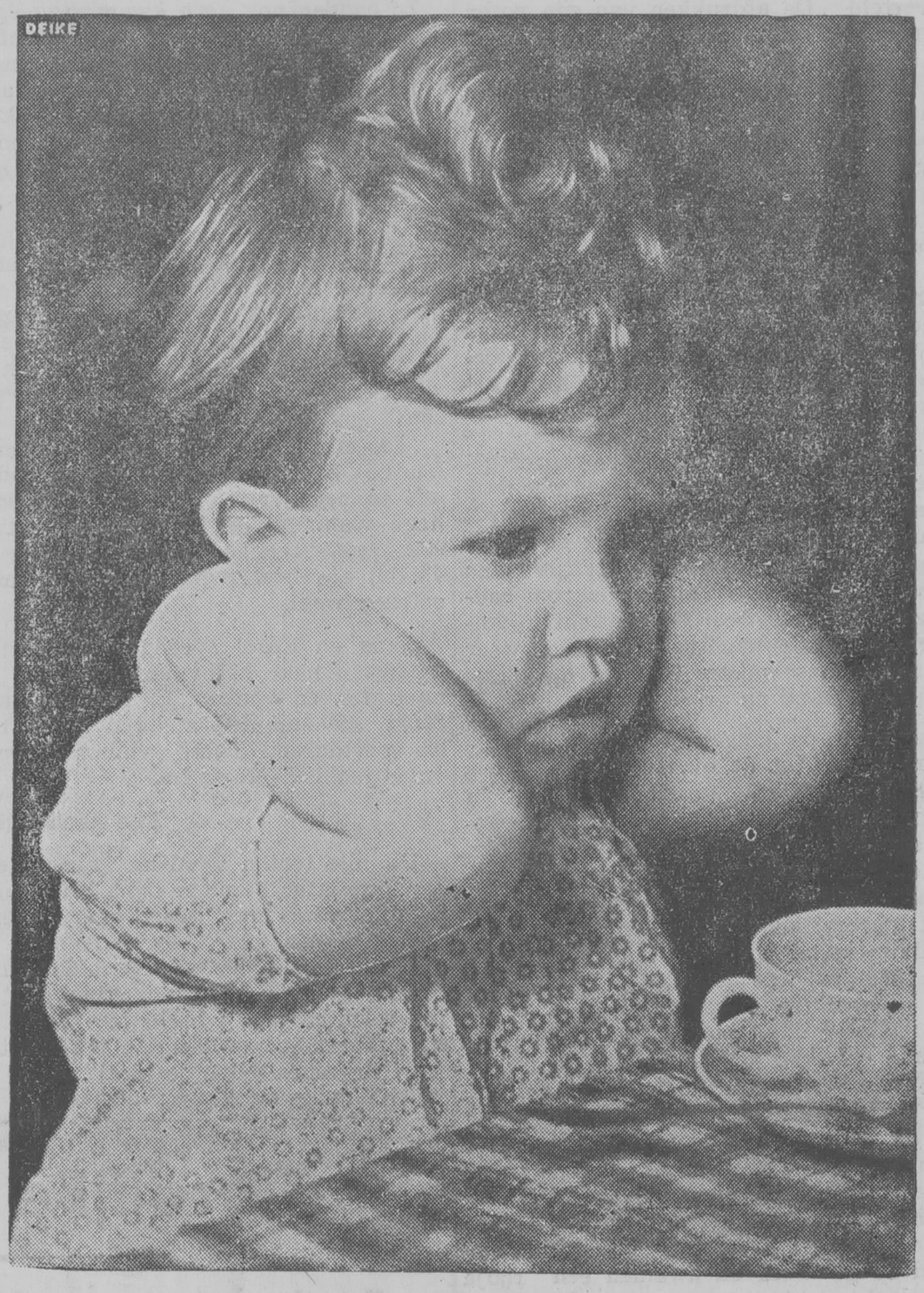
Dat bracht hen geweldig uit hun humeer. Hun aanvoerder koos de wijste partij!

„Mannen! — aldus luidde zijn oordeel. „Wat zullen we nog als gekken achter dien tweebeen aanhollen! Het moet een magere scharminkel zijn, anders kon hij zo hard niet draven! En wat hebben we aan vel over been? Hier zijn lekkere, sappige bosbessen in overvloed. Ze staan zo maar voor het grijpen. Wat zouden we ons dus druk maken achter zo'n bonestaak?

Bovendien, ik heb een beek ontdekt met heerlijke forellen. Laat ons dus rustig hier blijven en ons te goed doen!"

Een goedkeurend gebrom vormde het applaus op deze redevoering. De beren wendden zich weer tot de verleidelijke bessen. Des middags mepten zij met hun breede klauwen forellen uit de beek. Maar toen was Vleugelvoet al lang en breed in veiligheid!

Mijn kleine Zusje

Zusje, wat kijk je vies!
Smaakt je thee niet goed?
Drink dat nu eens lekker op,
Dan ben je erg zoet.

Bibo en het Vlees

Er was ereis een mooie
Er was ereis een keuken,
Een tafel met een pannetje
Met bulten en met deuken!

En in die pan lag lekker vlees;
De poes scheen dat te weten,
De mensen echter waren poes
En pan en vlees vergeten!

De poes sprong op het tafeltje
Keek loerend hier en ginder.
En dacht, toen hij het lekkers zag:
Haha, dat is voor den vinder!"

Voorzichtig zette hij zijn poot
Op 't weke runderlapje.
Wel, alle muizen nog aan toe,
Wat was me dat een hapje!

Je at, als poes, op tafel niet,
Maar ergens in een hoekje
Opeens klonk uit de gang: „Bibo,
Waar zit je toch? Ik zoek je!"

Dat was de vrouw en vol van schrik
Sprong Bibo naar beneden
Liet vleesje vlees, en is bedaard
De gang toen in gegleden!

„Daar ben je al!" riep 't vrouwtje blij.
„Jij loopt ook op je teenen,
Ik hoorde niets, toen dacht ik al:
M'n Bibo is verdwenen!"

En Bibo kreeg een stukje vlees
Van 't ongeruste vrouwtje.
Poes dacht: „Het past en klopt precies,
Maar èrgens.... schuilt een foutje?"

Lucas J. S. (Ind. Crt.).

O, die Fred!

Fred moet naar school. Het is al laat. Hij wast zich vluchtig, neemt zijn boterham en wil gaan. Moeder roept hem na: „Fred, heb je je wel goed achter je ooren gewassen?"

„Waarom, moeder? Ik zit toch op de achterste bank."

Toen riep moeder haar zoontje terug.

VAN TWEE SLAPENDE WACHTERS

Voor Straf werden Hans en Karel met hun Hoofd onder de Pomp gehouden

Het Vuurwerk in den Nacht

„Er moet vannacht een groot beest bij het kamp geweest zijn", werd aan het ontbijt verteld. „De afdrukken van zijn poten staan bij de keukentent".

Ze praatten allemaal verbaasd door elkaar en keken naar Hans en Karel, die de wacht gehouden hadden. „Zeg, wachten, hebben jullie vannacht niets gezien?" vroegen ze. Maar de jongens die met slaperige gezichten vlug een paar boterhammen aten voor ze naar bed gingen, schudden allebei hun hoofd. „Nee, we hebben niets gezien. Ik begrijp niet, hoe het mogelijk is!" Ze spraken er nog lang over door en ieder ging naar de keukentent om naar de afdrukken in het zand te kijken. Onbegrijpelijk, dat de wachten er niets van gemerkt hadden, aldus de „Avondpost". Die hadden zeker geslapen inplaats van te waken. Nu was het waar dat ze erover gedacht hadden om heelemaal geen wacht te nemen, omdat er toch nooit iets gebeurde 's nachts. Het kampterrein lag zo veilig als het maar kon. Maar de jongens vonden het zelf leuk om te waken en daarom hadden ze toch maar weer twee wachten aangesteld. Na drie nachten zouden er weer andere jongens waken. Dit was de eerste nacht van Hans en Karel geweest.

Hoe meer de jongens erover dachten, hoe meer ze tot de overtuiging kwamen, dat Hans en Karel geslapen hadden in plaats van gewaakt. Dat was toch werkelijk te gek. Al was het dan bijna niet nodig om te waken, dat was nog geen reden om te gaan slapen! En er moest hier toch een beest geweest zijn ,dat zagen ze duidelijk aan de sporen. Nu konden de wachten niet eens vertellen, wat het was gweest. Later, toen de wachten sliepen, vertelden ze elkaar lachend dat de sporen van een hond waren.

De jongens besloten om dien nacht een grap uit te halen. Ze spraken er met één van de leiders over, want die moest het natuurlijk wel weten, anders zou het niet lukken. Den gehelen dag liepen ze met geheimzinnige gezichten rond. Een paar werden met een boodschappenmandje naar het dorp gestuurd en kwamen een tijdje later lachende terug met een volle mand. Wàt er in de mand zat, kon helaas niemand zien, want er lag een doek overheen.

De wacht gaat in.

Om twaalf uur werden Hans en Karel gewekt. Eerder hoefden ze niet de wacht in te gaan, want de kampleiders waren tot dien tijd zelf nog op. Ze kwamen slaperig en geeuwend te voorschijn en ze zagen er niet uit of ze ergen zin hadden om te gaan waken.

„Jongens, het is nogal koud", zei Flips, zoals de sportleider altijd genoemd werd. „We hebben het vuurtje maar voor jullie aangelaten, dan kan je je nog eens warmen. De nachten zijn nog koel, al is het dan ook midden in den zomer. Julle weten, wat je moet doen, geregeld rondlopen langs de tenten en kijken of er nergens onraad is. Ze slapen allemaal, dusvan de jongens zullen jullie geen last hebben. En..... kijk maar goed of er vannacht niet weer een roofdier komt!"

De jongens knikten en gingen naar het wachtentje. Daar stond altijk wat eten klaar en daar lagen een paar dekens, die ze konden omslaan. Brrr, het viel lang niet mee om midden in den nacht uit je slaap gehaald te worden. Ze sliepen ook wel overdag, maar 's middags stonden ze dan weer op. Ze liepen nu een paar maal im het kamp heen met de deken omgeslagen en gingen toen bij het vuurtje zitten.

„Er komt toch niets!" zei Karel. „Eerst vond ik het wel leuk om te waken, maar het is toch eigenlijk erg saai."

„Ja", zei Hans en hij geeuwde eens luid. „En eigenlijk is het onzin om te moeten waken! Dat van dat beest was natuurlijk ook niet waar. Die sporen hebben ze misschien met opzet in het zand getrokken. En anders is het een hond geweest uit de buurt. — Ik geloof heus, dat we wel een beetje geslapen hebben, gisternacht!"

„Ja, dat geloof ik ook", zei Karel nu. „En het is me heel goed bevallen. Ik ga nu weer lekker lui liggen, als er iets komt, merken we het wel. Ik zal wel wakker blijven, maar als je ligt wordt je niet zoo koud." En even later lagen de beide „wachten" in hun dekens gerold naast het vuurtje.

De overval.

Ze hadden nog geen kwartier gelegen of ze vielen allebei in slaap. Ze dachten er niet meer aan, dat ze de wacht moesten houden, ze sliepen heel rustig en vast.

Tien minuten later werd het doek van een van de tenten opzij geschoven en twee jongens slopen er voorzichtig uit. Op hun tenen liepen ze naar het vuurtje.

„Zie je nu, hoe vast ze slapen!" fluisterde Joost. „Dat noemen ze nu waken. Als het heele kamp afbrandde, zouden ze er niets van merken! Wat stom, dat ze niet eens begrepen hebben, dat er iets aan de hand is. Anders blijft 's nachts toch nooit vuur branden! Dat zou veel te gevaarlijk zijn!"

„Ja, maar laten we nu opschieten", zei Leo ook heel zacht en meteen gooide hij iets in het vuur. Onmiddellijk schoten hoge vlammen de lucht in en het was een geknetter en lawaai alsof er van vlakbij een heel regiment soldaten aan het oefenen was!

Hans en Karel sprongen verschrikt op en keken naar het vuur, dat maar bleef knetteren en vonken. Ze konden Leo en Joost, die aan den anderen kant stonden en voortdurend nieuw vuurwerk op het vuur gooiden, niet zien.

Een nachtelijk bad.

Uit alle tenten werd nu lawaai gehoord en even later stonden bijna alle jongens in hun pyama met jassen omgeslagen buiten en keken naar het vuurwerk. Karel en Hans keken zo beteuterd, dat ze allemaal begonnen te lachen en riepen: „Mooie wachten zijn jullie! Het hele kamp kan afbranden zonder dat jullie het merken! Schamen jullie je niet!" Een paar andere jongens riepen: „Onder de pomp moeten ze gehouden worden, dan zullen ze wel heelemaal wakker worden! Vooruit onder de pomp met de wachten!" en Hans en Karel werden met hun hoofd onder de pomp gehouden, tot ze eindelijk riepen: „Genade, we zijn wel wakker".

Zo leerden ze, dat wachten niet behoren te slapen 's nachts, want als er iets gebeurt is het altijd al te laat, als ze eindelijk wakker worden! — Na dit nachtelijke bad was er in het heele kamp niemand te vinden, die beter de wacht hield dan Karel en Hans en dat was ook de bedoeling geweest.

De zwemmende Naald

„Ik kan een naald laten zwemmen!" zei Frans en toen de anderen hem uitlachten, zei hij: „Geloven jullie het niet? Dan zal ik het je laten zien". Hij haalde een glas water uit de keuken en zette dat op tafel. Daarna legde hij een stukje papier op het water en daarop een naald, een gewone naainaald. Vol spanning keken de anderen naar wat er zou gebeuren. Natuurlijk zou de naald naar beneden zakken. Staal kon toch niet blijven drijven! Maar tot ieders grote verwondering zakte de naald niet. Wel gleed het papiertje naar de bodem van het glas, maar de naald bleef drijven. Zoiets hadden ze nog nooit meegemaakt Frans moest vertellen, hoe hij het gedaan had.

„Toen ik het glas water haalde," zei hij, nam ik meteen een naald mee. Die naald wreef ik goed droog en smeerde er daarna een beetje vet op. Toen ik hem op het papier legde en het papier langzamerhand doornat werd, dat het zonk, bleef de naa op het vet drijven! Maar kijk" — hij g een kleine stootje tegen de tafel en m een zakte de naald naar de bodem, ziet, zodra je een beetje tegen de ta stoot, zakt de naald en daarna kan je h natuurlijk niet weer laten drijven. D moet je hem eerst weer droogwrijven een beetje invetten!"

Zo vonden het allemaal een aar kunstje en namen de proef nog een p maal. Het kwam werkelijk telkens g uit!

Snelheid van Vissen

Zwaardvissen Kampioenen

Men heeft verschillende malen ge beerd de snelheid van zwemmende v te bepalen, maar dat is niet zo eenvo want in een aquarium is de r niet groot genoeg en in een rivier be nooit heelemaal zeker of je wel de g te pakken hebt, zelfs al springt hij z en dan over een waterval heen. De w neming van een Duits geleerde stelt nogal teleur, van de zalm vertelt hij deze vis in 24 uur slechts 4 kilometer legt, zelfs wanneer je er rekening houdt, dat het dier tegenstroom g heeft lijkt die snelheid met erg groot.

Zwaardvissen moeten een enorme heid kunnen ontwikkelen, want in museum te Londen is de kiel van schip te zien, die door de bovenkaak een zwaardvis is doorboord en die kiel van 35 c.M. dik eikenhout, terwijl de tenkant zelfs nog met koper beslagen

De zwarte Baard

Koning Hendrik IV bezocht eens e boeren, die op hun land aan de arbeid ren.

Het viel den vorst op, dat één van spierwit haar had doch een zwarte b

„Wel, vriend," vroeg de koning, komt het, dat je baard nog zo zwar je haar al zo wit is?"

De boer dacht even na en antwo toen: „Dat komt, omdat ik mijn twintig jaar later gekregen heb, S

De vrolijke Tuinmansjongen

En de mopperende Koning

Er was eens een koning, die altijd uit zijn humeur was. Des morgens stond hij al op met een gezicht als een oorwurm en dan begon hij maar meteen op alles en ieder te brommen. Zijn ei was te hard gekookt en het brood was oud; de kapper verknoeide zijn haar met al die zalf en die hete tangen; de ministers waren eigenlijk veel te dom om te regeren en zij deden wijzer, een kousenwinkel te beginnen; de kok bakte de biefstuk zo hard, dat het wel de zool van een schoen leek en de onderdanen waren onuitstaanbare mensen, die tegen iedere maatregel pruttelden.

Dat ging zo door — van de morgen tot de avond. Ja, als de koning des avonds in bed lag, bromde hij nog op het dienstmeisje, dat zijn kussen zo hoog had opgeschud, terwijl ze drommels goed wist, dat de koning altijd laag met zijn hoofd wilde liggen.

Nn was er op zekere dag een nieuwe tuinmansjongen in dienst genomen. De koning zag den jongen vaak met gieters lopen, en de bloemen opbinden, en de paden opharken, en het viel Zijne Majesteit op, dat die jongen altijd vrolijk was. Of het nu regende of woei of droog was, of de zon nu scheen, of de wolken over de paleistuin trokken — de tuinmansjongen scheen zich er niets van aan te trekken. Hij lachte of hij floot een aardig deuntje en zijn gezicht stond altijd even blij.

Dat begon den koning spoedig te vervelen.

„Wat bezielt dien jongen toch, om de hele dag vrolijk te zijn," momperde de koning. „Hij heeft waarlijk geen reden, om altijd met een gezicht als een zonsopgang door de tuin te lopen."

De koning had gewoonweg een hekel aan vrolijke mensen, en..... misschien was hij ook wel een beetje jaloers op dien tuinmansjongen.

„Hoe zou die jongen het toch aanleggen, om altijd zo vrolijk te zijn?" dacht de koning vaak bij zichzelf. „Ik wou toch wel eens weten, hoe hij dat klaarspeelt."

De koning ging nu op den tuinmansjongen letten; misschien kreeg hij in de keuken wel de lekkerste hapjes, misschien gaf de tuinmansvrouw hem telkens — op kosten van den koning natuurlijk — een glas rode limonade, waar zo'n tuinmansjongen natuurlijk dol op zou zijn. Maar neen. De jongen kwam nooit in de keuken en als hij dorst kreeg, dronk hij water uit de pomp.

⁂

Op zekere dag liep de koning door de tuin en hij zag, dat de tuinmansjongen bezig was een lelie op te binden, waaraan vier grote, sneeuwwitte bloemen zaten. Maar hij deed het nog wat onhandig, en..... daar knakte een van de vier prachtige kelken.

„Nu zal die jongen toch wel anders gaan kijken," meende de koning. Maar hij dacht verkeerd, want de jongen floot zijn liedje even lustig als anders.

„Kom jij eens hier," zei de koning tegen den jongen.

De jongen ging naar den koning, nam zijn muts af, maakte een diepe buiging en vroeg wat Zijne Majesteit van hem verlangde.

„Ik zou wel een willen weten waarom jij nóg vrolijkt, terwijl jij zoeven een van die vier witte lelies hebt geknakt," vroeg de koning.

„Dat zal ik u eens gauw vertellen, Sire", antwoordde de jongen. „Ik ben er heus blij om, dat er drie heel zijn gebleven."

Nu werd de koning boos.

„Ik vind jou een brutalen aap van een jongen," brieste de koning. „Eigenlijk verdiende je, dat ik je op staande voet de tuin uit liet jagen."

Maar de jongen keek nog even vrolijk.

„Hoe is het nu?" vroeg de koning. „Ben je nu nog blij? Geef je er niets om, dat ik boos op je ben?"

„Zeker, Sire," antwoordde de jongen. „Maar daarom denk ik nu aan mijn vader en mijn moeder en den tuinman, die nu wel dubbel vriendelijk voor mij zullen zijn en dan heb ik alweer schik."

„Dat is een vreemde snuiter," dacht de koning. „Ik wil toch eens proberen hoe lang hij dat kunstje volhoudt." En zei hij hardop tegen den jongen: „I je in de gevangenis laten zetten. V brutaliteit, begrijp je?"

⁂

De tuinmansjongen werd in de genis gebracht. Maar..... zijn goed meur leed er helemaal niet onder floot en hij zong het hoogste lied, e de koning hem in de cel opzocht, k jongen nog even opgewekt als toe vorst hem in de tuin had ontmoet.

„Die gevangenis schijnt niet ve druk op je te maken", zei de koning

„O ja, Sire", antwoordde de „Maar ik ben er heus blij om, dat hier zo gemakkelijk heb en dat m mijn eten en drinken op tijd brengt, wat mij betreft, zou ik hier best mij leven willen doorbrengen". En hij den koning aan met een gezicht, als hem de grootste weldaad had bew

„Die jongen zoekt van alle ding zonzijde op", dacht de koning en hij met een zekere bewondering na knaap. Maar hij wilde hem toch n keer op de proef stellen.

„Geen straf schijnt jou van je b teit te kunnen genezen", zei de kon bars hij maar kon. „Het is geloof ik het beste, dat ik jou het hoofd la slaan."

Nu zou de tuinmansjongen zeker w een ander vaatje gaan tappen e schrik op de knieën neervallen en om genade smeken. Maar niets va alles. Zijn ogen straalden nog van zier, aldus A. W. B. in het „A.I.D.

„Nu, wat zeg je daarvan?" vroe koning.

„O, Sire," antwoordde de jongen behoef ik ten minste niet iedere da tanden te poetsen en mij achter d te wassen. Want dat vindt ik de lendste dingen, die er op de werel staan."

„Er is met jou niets te beginne de koning, die hartelijk moest lach benoem je tot mijn page." — En ning dacht bij zichzelf: „Ik kan v snuiter nog heel wat leren." En d hij ook. En toen de koning er aan was, van alle dingen de goede zijd zoeken, was hij de vrolijkste en ge vorst, dien je je maar kan voorstel

A. W.

...entje Thuis en op School

...en zij wist, dat Vader alles begreep voelde zij zich niet zoo alleen

...leek goed in de Wereld

...tje heet ze. „Lineke" zeggen ze ...of „Linie". Op school hebben ze — ...n de kinderen — een andere naam ...aar: ooievaar. De kinderen mogen ...e niet — hoewel niemand precies ...nnen zeggen waarom. Ze vinden ...elijk — en toch is ze dat niet, al...aar anders is Lientje.

...n van de kinderen heeft bijvoorbeeld ...ogen, groot en groen en vreemd. ...je heen kijken soms die ogen, als...je niet begrepen en bezig waren met ...die ze zagen ergens in de verte. ...ientje begrijpt ook werkelijk sommi...gen niet op school. In de eerste ...waarom houden de kinderen op ...raten als zij aankomt? Waarom ...ze niet: doe je mee, als er spelle...gedaan worden? Kortom: waarom ...ze haar het gevoel van „jij hoort ...bij"? Ze denken, dat ze trots is ...ng, dat ze „drukte" heeft — maar ...toch helemaal niet zo! Ze zou graag ...u tegen iedereen, want al weet ook ...nd, dat Lientje houdt van alle men...goede en slechte — ze weet alleen ...oe ze die liefde uiten moet... Soms ...ert ze het zo: ze legt met een ver...gebaartje een stukje vlak of een ...e, of een ander geschenkje neer bij ...eisje, dat ze om de een of andere ...plotseling heel lief vindt. Maar ...ien doet ze dat niet erg handig..... ...aannemen doet zo'n meisje het ...tje wel — maar later hoor je haar ...nd fluisteren: ze denkt zeker, dat ...ou straks help met aardrijkskunde, ...ze zo dom in is....."

...dat had Lientje natuurlijk helemaal ...edacht — maar het schijnt erg gek ...als je iets geeft, zonder er wat an...voor terug te verlangen. Zo houdt ...je op met geschenkjes te geven, ze ...helemaal op met te trachten de ...schap van haar klassegenootjes te ...n. Ze wordt een stug en teruggee...en kind.

...is echter is alles anders, daar is ze ...s en moeders groote dochter. Daar ...vrolijk, ja uitgelaten zelfs. Vader en ...r schateren er soms om, zo vol grap...als hun dochtertje zit. En het gebeurt ...dat de ouders elkaar, over Lientjes ...heen, aankijken. Trots ligt er in ...ik; het is of vader er mee wil zeg...de je, dat is mijn dochter — in moe...gen staat dan een klein, toegefelijk ...dat zegt: ik heb twee kinderen, ...root en een klein.....

...vragen de ouders: „Hoe is het ...kool, Lienie? Kun je goed opschieten ...kinderen? Heb je veel vriendinnen? ...vel, hè?"

...ouders denken: van dit uitgelaten ...moet iedereen wel houden.....

Lientje, op zulke ogenblikken, lacht nog eens zo luid en zegt: „O ja! Het is erg prettig op school. Ze zijn allemaal lief tegen me....."

Waarom ze jokt? Wel, waarschijnlijk hierom: pap en mam zal het verdriet doen te horen, dat hun kind de enige is van de klas, waar iedereen het land aan heeft... En dan: ze schaamt er zich ook een beetje voor..... Waarom ik, denkt ze maar steeds, waarom juist ik..... ik heb ze toch niks gedaan..... Maar elke dag komt ze thuis met nieuwe verhalen: Emmy heeft me gevraagd, of ik niet haar vriendinnetje wil worden en Jannie gaat me ping-pong leren bij haar op zolder..... In werkelijkheid is de zaak heel anders, in werkelijkheid heeft Emmy tot Lientje gezegd: „Wat kom jij zo dicht bij ons staan? Je bent m'n vriendin tot zeker niet!" En Jannie heeft de hele klas op de reusachtige zolder van haar ouders uitgenodigd — alleen Lientje ging ze daarbij voorbij.....

⁂

En ze noemen haar dus „Ooievaar". Ook daarvan vertelt Lientje thuis niets. Haar scheldnaam heeft ze — dat weet ze wel — gekregen, omdat ze zulke lange benen heeft. Ze groeit ook erg hard en nauwelijks heeft ze een nieuwe jurk gekregen, of ze is er alweer uitgegroeid ook! Nu, en vader is niet zo rijk, dat hij haar maar steeds weer andere jurken kan kopen. Vader is beeldhouwer en iedereen zegt, dat hij prachtige dingen maakt. Maar om prachtige dingen te maken, moet je je de tijd gunnen. Natuurlijk verdien je niet zooveel geld, als je zo lang met de dingen bezig bent. Lientje zou dus voor niets ter wereld tegen haar vader gezegd hebben: „Vader nu ben ik alweer uit mijn jurk gegroeid..... nu ziet iedereen mijn lange beenen, vader..... geef me asjeblief een nieuwe jurk, opdat ze me niet meer uitschelden....." Nee, dat alles zegt Lientje niet tegen haar vader.

„De meisjes op school zeggen „Lineke" tegen me, net als u, vader," zegt Lientje in plaats daarvan, aldus 't „A.I.D.".

De vader kreeg het op een goede dag in zijn hoofd, zijn dochter van school te gaan halen. Hij had namelijk een verrassing voor haar: die verrassing stond in nattedoeken gewikkeld in het atelier — beeldhouwers onwikkelen hun halfafgemaakte beelden altijd met natte doeken, opdat de klei niet hard wordt — en de vader wilde zijn dochter er zelf van vertellen. Juist zag hij de schooldeuren opengaan en de kinderen luid juichend naar buiten stormen. Zou zijn kind gauw verschijnen? Ja, daar was ze al..... Nu gauw achter een reclamezuil, om haar te verrassen. Er zouden wel een paar vriendinnetjes mee willen lopen, bedacht de vader met een glimlach — nu, die mochten dan ook zien, wat er thuis op het atelier in de natte doeken zat..... Voorzichtig stak hij zijn hoofd om de reclamezuil heen: kwam ze al hierheen? Maar wat was dat? Wat betekende dat gejoel? Werd er een kind uitgejouwd? En deed zijn dochter aan zooiets lelijks mee? De vader stapte van achter zijn reclamezuil te voorschijn en toen zag hij opeens: tegen zijn kind was het geschreeuw gericht. Men wees op haar beentjes, die lang uit haar te kort jurkje kwamen en brulde: ooievaar, ooievaar, ooievaar!" Lientjes gezicht stond strak. Geen spoor van tranen in de vreemde, groene ogen. In het eerste ogenblik wilde de vader op de troep losstormen en een paar flinke oorvijgen uitdelen. Toen echter bedacht hij zich. „Niet overhaasten, " zei hij, zoals altijd, en hij sloop weer achter zijn reclamezuil. En van daaruit zag hij met trots en ontroering, hoe zijn kind zich met een enkele armbeweging door de troep heen schoof en rechtop, als een prinsesje, het plein afliep. Achter haar verstomde het gejoel.....

De vader kwam wat later thuis dan zijn kind. Heel langzaam had hij gelopen en nagedacht. Heel stil, met brandende ogen, zat het meisje in een hoekje van de huiskamer. Zonder een woord nam hij haar mee naar het atelier. Gearmd, alsof zij een grote vriendin van hem was, stond hij met haar voor het omwikkelde beeld. Toen wond hij de natte lappen los en wat daar te voorschijn kwam, was..... L i e n t j e! Van klei stond ze daar op een verhoging: een prachtig beeld. „Het beste, wat ik ooit gemaakt heb," zei vader peinzend.

„Ik ben lelijk, hè, vader, zulke lange benen", fluisterde Lientje en keek haar vader in de wijze, grijze ogen.

Maar de vader antwoordde: „Uit jou groeit een lieve, mooie vrouw, Linie", en terwijl zijn hand haar smalle kin omhoogheef, voegde hij er aan toe: „Weet je: laat ze maar praten..... met hun „ooievaar". Jij en ik weten beter....." En hij knipoogde vrolijk en vol verstandhouding, alsof Lientje en hij samen een geheimpje hadden. Het meisje begreep, dat haar vader wist van het gebeurde op school en opeens voelde ze zich niet meer zo alleen. En ook leek het haar, of van nu af alles goed zou worden met haar, met de meisjes..... Vaders woorden stonden immers achter haar.

Zoekprentje

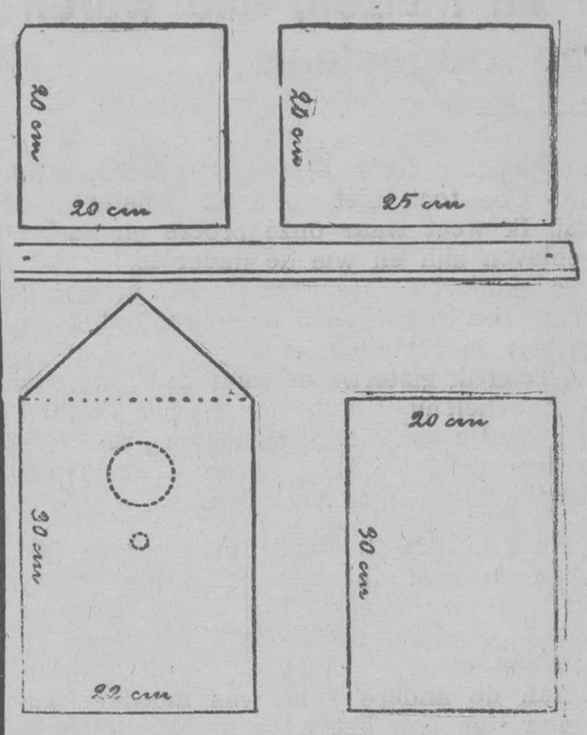
...ar schrikt de Kabouter van ?

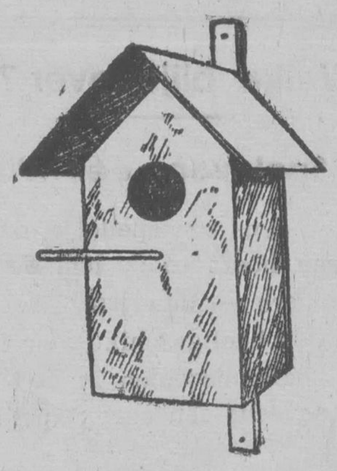
Oplossing: Draai het plaatje onderstebovenop, je het dier, waarvan de kabouter links boven tegen de boomstam aan struik is gevlucht. Het is een groote

Om zelf te maken

Een Vogelhuisje

Nee, het is deze keer niet een voedselhuisje, maar een echt woonhuis, dat we voor onze gevleugelde vrienden willen maken. De meesten van jullie zullen al wel een voedselhuisje in de tuin hebben en zorgen, dat onze vrenden in de koude maanden geen honger en dorst lijden. Maar nu denken we al aan het voorjaar — aan de tijd, dat de vogels, die voor de koude gevlucht zijn, langzaam weer terug beginnen te komen. We willen toch allen graag, dat dan ook in onze tuin weer nesten gemaakt worden en we het vrolijk- gesjilp van de diertjs kunnen horen. Bovendien eten ze de insecten voor ons op. We zullen nu eens met elkaar een spreeuwenhuisje maken. Je zult denken, dat we er wel erg vroeg me zijn, maar dat doen we met opzet. We hangen het huisje ook direct al in de tuin, als het klaar is, dan hebben regen en wind er tegen het voorjaar goed op in kunnen werden, want dan pas voelen de vogels zich op hun gemak. Zo'n spiksplinternieuw huisje, daar moeten ze niets van hebben.

Het huisje is heel eenvoudig te maken. Op de afbeelding kun je zien, hoe groot de verschillende onderdelen moeten zijn. Het vierkant van 20 bij 20 cM. dient als grondvlak en het stuk van 20 bij 25 cm. is één schuine zijde van het dak. Je moet daarvan dus twee stuks maken. Verder heb je twee planken nodig van 22 bij 30, waarvan in één (de voorkant) twee gaten gemaakt worden, één als ingang en één om een stikje door te steken. De beide zijkanten zijn 20 bij 30 cm.

Hiermee is de hoofdzaak al klaar, want nu timmer je de onderdelen heel zorgvuldig tegen elkaar. Niet lijmen, want dat houdt toch niet, bij een huisje, dat in weer en wind buiten hangt. Men kleine spijkertjes timmer je het huisje dus vast, maar denk eraan, dat de sprijkers niet aan de binnenkant door het hout heensteken, want de vogels zouden zich daar lelijk aan kunnen bezeren. Als dit alles klaar is, timmer je het huis je tegen een flinke lat aan, die je weer tegen de muur, een boom of een paal kunt vastspijkeren. Tot slot steek je een klein stokje door het kleine gaatje in de voorkant, daar kunnen de vogels op zitten. Je kunt zelfs een beetje stro onder in het huisje leggen, maar dat is niet nodig. Als je zover bent, ga je verven, maar denk er vooral aan, dat het heel goede verf moet zijn, die tegen een flinke regenbui kan. Je doet het beste dat aan den timmerman te vragen. Die kan je wel aan wat goede verf helpen. Zodra het huisje klaar en droog is, hang je het buiten en laten we nu maar hopen, dat het direct het eerste voorjaar al bewoond wordt.

Hoe ontvangt men een Keizer?

Zo had de arme Burgemeester het vast niet bedoeld!

In zeker Vlaams dorpje — we zullen niet verklappen welk, om de tegenwoordige bewoners niet boos te maken — zou keizer Karel eens op bezoek komen.

De vorst had zijn komst aangekondigd en allen in het dorp waren opgetogen en beraamden plannen om den keizer op waardige wijze te ontvangen.

— Wij moeten hem iets aanbieden, zei de burgemeester, maar wat...? En peinzend streek hij met zijn hand over zijn kale schedel.

— Daar weet ik wel raad op, opperde zijn vrouw, is onze plaats niet vermaard om de heerlijke rijstepap, die wij weten te bereiden? Laten wij den keizer daarvan enige borden voorzetten.

Met gejuich werd haar voorstel ontvangen en de avond voor de grote dag stonden tal van huisvrouwen achter haar fornuis, om een rijstepapje te bereiden zoals je nog nooit gegeten had, aldus 't „A. I. D."

Toen de keizer de volgende dag zijn intrek in de dorpsherberg had genomen en daar wachtte tot hij zou worden verwelkomd, heerste er een zenuwachtige drukte op het raadhuis. Een groot aantal mannen had zich daarheen begeven en elk van hen stond, met een groot bord rijstepap in de handen, te wachten op de komst van den burgemeester.

Zij keken somber, want geen hunner had nog ooit een keizer van nabij gezien en ze wisten niet goed hoe zij zich moesten gedragen. De burgervader stelde hen echter gerust: — Laat alles maar aan mij over, zeide hij, ik weet wel hoe men bij zulk een gelegenheid behoort te doen. Stelt u allen achter mij op, kijkt goed uit uw ogen en doe precies als ik. Ge zult zien, dat alles dan naar wens verloopt.

Plechtig en fier schreed de burgemeester, zijn bord met rijstepap met beide handen omklemmend, vooraan, terwijl de dorpelingen hem volgen, nauwkeurig acht gevend op elk zijner gebaren en woorden en alles volkomen nabootsend.

Toen zij voor den keizer kwamen, maakte de burgemeester een diepe buiging, ongelukkigerwijze zo diep, dat hij het evenwicht verloor, het bord aan stukken liet vallen en met zijn neus in de pap terechtkwam.

Beurtelings kwamen nu al de dorpelingen naar voren, wierpen hun bord op de grond en vielen er bij neer.

Zo was het echter niet bedoeld; de burgemeester, die haastig opgekrabbeld was, keek den man, die het dichtst bij hem stond, boos aan en zei: — houdt toch op, ezel! Daarna wendde hij zich tot den keizer om zijn verontschuldigingen te maken.

In hun ijver om toch goed zijn voorbeeld te volgen, zetten alle dorpelingen een zeer boos gezicht, keken den keizer aan en riepen: — Houdt toch op, ezel!

En terwijl de burgervader al maar bozer werd, nogmaals voor keizer Karel boog en begon: — Vergeef, heer, dat..., bogen alle berijstpapte gezichten voor zijne majesteit en uitten dezelfde woorden.

Vol schrik en schaamte diende de burgemeester een der mannen een oorveeg toe, om zich daarna snel te verwijderen, omdat hij den keizer niet meer onder ogen durfde komen. Het slot van de geschiedenis was dan ook, dat alle mannen elkander oorvegen gingen toedienen, waarbij de kostelijke rijstepap naar alle kanten vloog, en achter elkander de deur uit liepen.

Een hevig vertoornde burgemeester stond op hen te wachten; maar of hij hen al voor domkoppen uitmaakte, zij antwoordden: — Ge hebt ons gezegd, uw voorbeeld te volgen en dat hebben wij prompt gedaan. Zo er dus onder ons één domkop is, dan zijt ge het zelf!

En keizer Karel? Die had zich kostelijk vermaakt. Hij liet den mannen zeggen, dat hij nog nooit zulk een prachtige voorstelling had bijgewoond en beloonde hen vorstelijk.

Het kleine Muisje helpt Koning Tijger

Ghokko's, Tjitaks, Slangen en Muizen, alle waren tegen hun Koning opgestaan

Een Indisch Sprookje

De macht van den Heer des Wouds dreigde ineen te storten.

De tijger, die altijd, al sinds jaren in het Indische oerwoud als koning geregeerd had en altijd door alle dieren bemind werd om zijn dappere en doordachte manier van handelen, werd nu door alle dieren gehaat.

Zelfs de gladakkers, de smerige honden, die het meeste respect hadden voor hun machtigen heer en nooit in zijn nabijheid waagden te komen, bespotten hem en plaagden hem op allerlei manieren.

Ghekko s, tjitjaks, slangen en muizen, alle waren tegen hun koning opgestaan, aldus de „J.B."

En heer Tijger zelf trachtte zich op alle mogelijke manieren te verdedigen. Hij stond weer op uit zijn mooie, hoge zetel van bamboehout, aan elkaar gevlochten met rotanstengels. Met zijn poot sloeg hij op den stam van een ketapan, een zware, dikke boom en beval stilte.

„Luister. Weest stil, gij onverstandigen en hoor wat ik u te zeggen heb. Gij beweert nu allen wel, dat het mijn schuld is, dat er in de laatste weken zoveel dieren worden vermist of dood gevonden. Gij zegt, dat ik de dader moet doden en zodoende het volk moet redden. Maar als ik niet weet, wie die dader is, hoe kan ik hem dan doden?"

Een hevig rumoer ontstond onder de wouddieren.

Een karbouw, die van het veld van zijn meester was weggelopen en nu in het bos leefde, trad naar voren en sprak met dreigende stem: „Maar, gij die zo sterk zijt en zo schrander, zult gij dan die dader niet eens kunnen vinden? Als gij het niet kunt, dan verdient ge niet onze koning te zijn. Ik kan het wel. Als ik hem zie, zal ik hem doden en dan zal ik als koning heersen en niet gij."

En om nog meer kracht aan zijn woorden te geven, stampte hij met zijn zware poot op de grond, zodat het hele woud er van dreunde.

„Nu", sprak weer de tijger, „als gij het dan wel kunst, ga heen, vindt den dader en doodt hem. Als ge het lijk meebrengt, zult gij als koning heersen."

De karbouw vertrok. Em voor een ogenblik keerde de rust terug.

Maar de karbouw bleef weg. Eén dag, twee dagen, een week.

Het volk van koning Tijger werd weer opstandig, drong weer naar den koning op en eiste, dat deze nu eens iets zou doen.

Een leguaan schreeuwde luid: „Nu doet ge weer net alsof ge er niets van af weet. Waar blijft vader Karbouw? Wacht maar, nu zal ik er eens op af gaan. Ik zal den dader vinden en dan als koning regeren!"

En de leguaan verdween.

Maar ook deze bleef weg en werd nooit weer in het bos teruggezien.

Aan een grote, zware olifant, die toch zeker wel genoeg kracht had om zich tegen een vijand, welke ook, te verdedigen, werd opgedragen den dader te zoeken en meteen de twee andere mee te brengen.

Maar ook hij kwam niet weerom.

Koning Tijger wist niet meer wat te doen. Hij was radeloos. Het volk werd steeds woester op hem. Hij was wel sterk en slim, maar tegen zo'n menigte dieren kon hij niet op.

Op een namiddag, toen weer de tijding kwam, dat er aan de rand van het bos drie kamponghonden, vijf slangen en een grote hagedis dood gevonden waren, konde de opstandelingen zich niet langer beheersen en renden ze allen op koning Tijger af.

Ze schreeuwden en raasden en maakten zo'n lawaai, dat het oerwoud er van trilde.

De heer des wouds deed eerst erg heldhaftig, sloeg er een paar met een fikse slag van het lichaam af.

Maar steeds kwader werden de dieren en als er niet ineens iets erg vreemds gebeurd was, dan zou de grote koning vermoord zijn.

Een heel klein muisje zat op een dikke tak vlak boven de troon van de koning. Het zwaaide met een bundel groote bladeren heftig heen en weer om de aandacht te trekken.

Het rumoer verminderde en zo hard als het kon, schreeuwde het met een fijn en pieperig stemmetje: „Niet doen, schei uit. Doe toch niet zo dom. Luister naar mij. Ik weet waar onze broers en zusters gebleven zijn en wie de dader is."

Alle dieren staakten hun aanval en luisterden stilzwijgend naar wat dat kleine beestje te vertellen had.

„Toen ik gisteravond naar bed ging, was ik nog helemaal niet moe en ben ik maar een eindje om gaan wandelen. En wat ik toen gezien heb, neen, dat is verschrikkelijk om te vertellen."

En zachtjes fluisterde het dier verder: „Aan de overkant van het grote meer, zat een grote geest. Het was een lange, slanke gestalte die doodstil tusschen de struiken zat.

Aan de andere kant was moeder Leguaan zich aan het wassen. En plotseling kwam er van de overkant een zachte fluittoon aanzweven.

De geest had een lange, gele staaf in de handen, waarvan bij het eind in de mond hield. Hij blies er op. Een zacht en mooi lidje kwam er uit. De leguaan hoorde het natuurlijk ook en bleef onbeweeglijk zitten.

Ja, ik moet ook zeggen, dat ik er zelf ook door bevangen werd. Het was zo mooi, hè. Je kon je haast niet meer bewegen.

Leguaan bleef steeds naar de geest staren en liet zich langzaam in het water glijden. En terwijl zij naar de muziek toezwom, zag ik ineens nog zo'n geest tussen de bomen opduiken.

Ik hoorde een harde knal en zag een grote witte wolk, op de plaats waar moeder leguaan zwom.

En toen... oooo, verschrikkelijk," en ons muijse huilde tranen met tuiten, terwijl alle ander dieren sidderden van angst en spanning. „En toen, toen was leguaan dood. De laatst aangekomen geest stapte vlug in een boot en trok even later de leguaan op de kant. Toen gingen de geesten weg en ben ik ook naar huis gegaan."

De tijger was de eerste, die weer sprak.

„Beste lieden, nu weet ge, dat het niet mijn schuld is. Ge begrijpt wel, dat al ben ik nog zo sterk, ik me niet tegen geesten kan verdedigen. Laten we zoveel mogelijk in het woud blijven en ons alleen 's nachts aan het meer vertoonen."

Alle dieren vonden dit nu ineens weer een heel wijze raad van hun koning. Ze gingen rustig, treurend over hun gevallen familieleden, naar huis.

De twee geesten waren twee blanke mannen, twee jagers, die wisten dat je de dieren met een mooi melodietje uit hun holen kan lokken.

Wel zaten ze nog een week lang iedere avond bij het meer en wel speelde er een nog steeds een slepend liedje op zijn soelingen, maar ze gingen elke avond met een lege kar naar huis.

En zo had dus een klein muisje zijn koning en het hele volk gered.

Niet te zwaar

Klein Antje kreeg van Sinterklaars
Een leuk klein boodschapmandje.
Nu wil ze graag een boodschap doen,
Het mandje aan haar handje.

Ze haalt voor Moesje, suiker, thee,
Meel, zout en bruine bonen;
Nu kan ze telkens blij en trots,
Haar mooie mandje tonen.

Maar eind'lijk zegt Moes: „Antje, kind,
'k Zou heus nu niets meer weten,
Je hebt nu al zoveel gehaald,
Wel voor een week lang eten."

Maar Pappie, die een traantje ziet,
Zegt: „'k Weet wat jij kunt halen;
Haal maar eens eventjes voor mij,
Sigaren bij van Dalen."

Mijnheer, die in de winkel staat,
Vraagt: „Zusje hoor eens even;
Wat voor sigaren wil je Pa,
Moet 'k zware of lichte geven?"

En dan, terwijl z' haar mandje geeft,
Zegt heel bedremmeld Antje:
'k Weet 't heus niet, maar ze mogen niet
Te zwaar zijn voor mijn mandje."

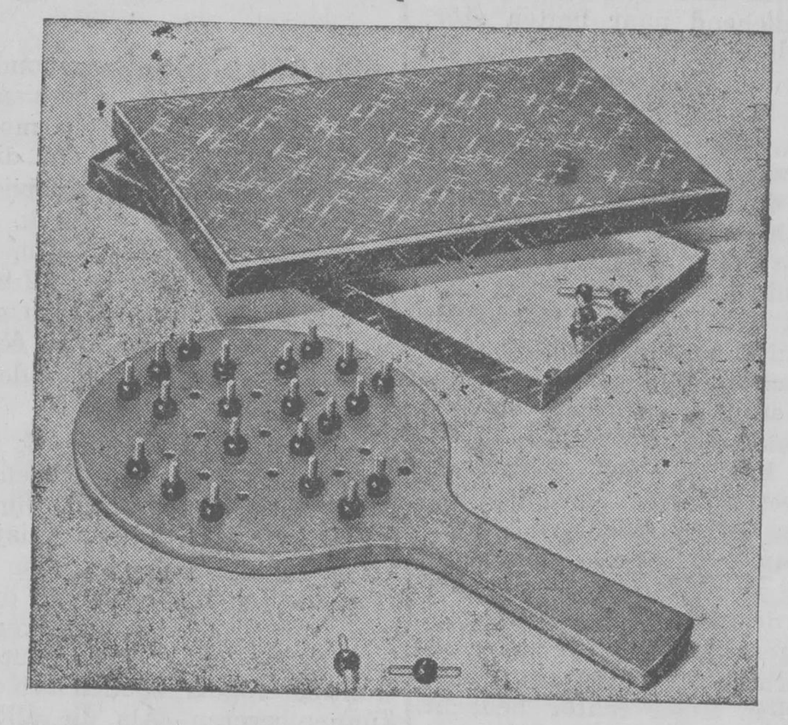
L.C.

Welke blijft over?

Een Spel voor één alleen

Hier is nu eens een spelletje, dat je niet met anderen hoeft te spelen. Je hebt er niemand anders — dan jezelf voor nodig! Het is dan ook heel geschikt voor zieke kinderen, die zich misschien in bed vervelen en wel graag eens een aardg spelletje zouden doen. Het is ook erg geschikt om in bed mee te spelen, omdat er niets in bed zelf kan rollen, alle houdertjes, die in een plank gestoken worden, zooals je wel op het plaatje kunt zien, zitten in die plank vast en je kunt het dus rustig op dekens of waar ook leggen.

door vooruit, achteruit of opzij te schuiven. Maar nooit mag je schuin opzij, dus in diagonaal, schuiven. Als je nu dus bij het middelste gaatje begint en je schuift naar links, dan moet je het dopje, dat in dat gat steekt, wegnemen en wegleggen. Zo ga je maar door, tot er op het laatst één dopje overblijft. Je zult zien, dat het lang niet mee valt. Het is heel moeilijk om precies zulke slagen te doen, dat je niet vastloopt. Je kunt net zoveel variatie in het spel brengen als je maar wilt, door telkens bij een ander gaatje te beginnen.

Eerst zullen we eens uitleggen, wat voor spel het is. Het grondvlak heeft veel van het „bat" dat met tafeltennis gebruikt wordt. Daarin zijn gaatjes geboord en wel in twee rijen van drie en die twee rijen kruisen elkaar weer. In het geheel zijn er nu 33 gaatjes. Voor die 33 gaatjes worden 32 dopjes gemaakt en zo neergezet, dat alleen het middelste gaatje openblijft.

Nu begint het eigenlijke spel. Net als bij dammen, moet je slagen maken en wel

Nu zullen we eens kijken, hoe je het maakt. Het is heel eenvoudig. Om te beginnen heb je er dus een plank voor nodig en die kun je maken van ongeveer 1 of 1.5 cM. dik hout. Je kunt het veld gewoon vierkant maken, maar vooral voor een zieke, is het model, dat je hier ziet afgebeeld, heel eenvoudig, omdat je het goed kunt vasthouden. Je schaaft het blad natuurlijk mooi glad en verft of beitst het. Dan neem je 32 houten kralen en steekt daar stukjes doorheen, maar zo, dat die stukjes goed in de gaten blijven zitten. Het best is om de stokjes in de kralen vast te lijmen. Tenslotte doe je het hele spel in een doos, zodat er niets van zoek raakt.

Je zult eens zien hoeveel plezier je ervan beleeft en je kunt er ook zieke vriendjes en vriendinnen een groot plezier mee doen.

Wetenswaardigheden

In oude Phoenicische graven zijn heidsspelden gevonden, waardoor het is komen vast te staan, dat deze spelduitvinding van de laatste tijd zijn.

***

Van alle mieren is een mierensoort ka het meest gevaarlijk. Ze lopen in rijen, als ze op het oorlogspad gaan spreiden zelfs een soort gifgas

***

Van de 122.000,000 mensen, die in enigde Staten van Amerika wonen derde deel van buiten Amerika gek

***

Pinguïnen, over het algemeen vrie goedmoedige dieren, worden bijna er in hun nabijheid muziek wordt ge

Draaiende Neonlicht - Re

Het neonlicht, die wonderlijke g gassen, welke tegenwoordig onze steden des nachts zulk een sprook tige aanblik geven, wordt hoe lang meer voor de illuminatie van ge voor feesten en reclamedoeleinde bruikt. Vooral in Amerika ziet me lange dunne buizen in alle kleuren regenboog over de gevels slingere fantastisch bewegende figuren die in grootte en opvallendheid tracht overtroeven. De laatste jaren he neonlichtreclame ook in Europa een vlucht genomen en tal van zaken hun waren in gloeiende tekeningen de zwarte avondhemel aan.

Onlangs heeft Stockholm een v merkwaardigste neonlichtreclames Europa gekregen, namelijk een reusa om haar as draaiende wijzerplaat, boven op een hoge toren aangebrach lometers ver in de omtrek te zien wandelaar op straat heeft eigenlijk horloge meer nodig want waar men ook bevindt ziet men des avonds d rood gloeiende wijzers in de verte de aangeven. De klok is er echter niet a voor het genoegen van de bevolking gesteld en daarom draait de wijzer met een snelheid van vier omwentelin per minuut om een verticale as waar men elke vijftien seconden de achterk met de reusachtige groene letters „N aanschouwt. Dit zijn de initialen van „N diska Kompaniet", Stockholms bek warenhuis.

Men kan zich een denkbeeld vorm de grootte van deze draaiende lich me wanneer men weet dat de wijz een doorsnede heeft van 7 meter minder dan 6000 kg. weegt. De zijn ongeveer 4 meter lang en weg kg. elk, terwijl voor de gehele licht me 90 meter neonbuizen nodig waren gehele kolos draait op kogellagers, van de kogels zo groot zijn als billar len.

Wanneer groei je het Snel

Geleerden hebben uitgemaakt, dat als kind niet gelijkmatig groter maar met sprongetjes en dat schijnt zins af te hangen van het jaargetij vertelt men, dat je van September nuari bijna helemaal niet groeit, ma Februari tot Augustus schiet je dan seling weer een heel eind op. Zo wordt je van Juli tot Januari en v bruari tot Juni staat dat stil.

De Bliksem helpt mee

Enigen tijd geleden woedde een onweer boven het Noorse stadje en trof een gebouw, dat tot op de toe afbrandde. Maar toen de ruines weggeruimd, bleek, dat de bliksem aanwijzing van geschiedkundigen ha geven, want op verschillende pl kwamen nu overblijfselen te zien v Hamar uit de middeleeuwen, dat een te rol gespeeld heeft in de gesch van Noorwegen. Nu heeft men be om de grond te laten afgraven om manier de overblijfselen van het bisschoppelijke paleis Storhamar te leggen, aldus de „L.C." Deze waartoe lange, onderaardse gangen ren, zullen dan als openluchtmuseu waard blijven.